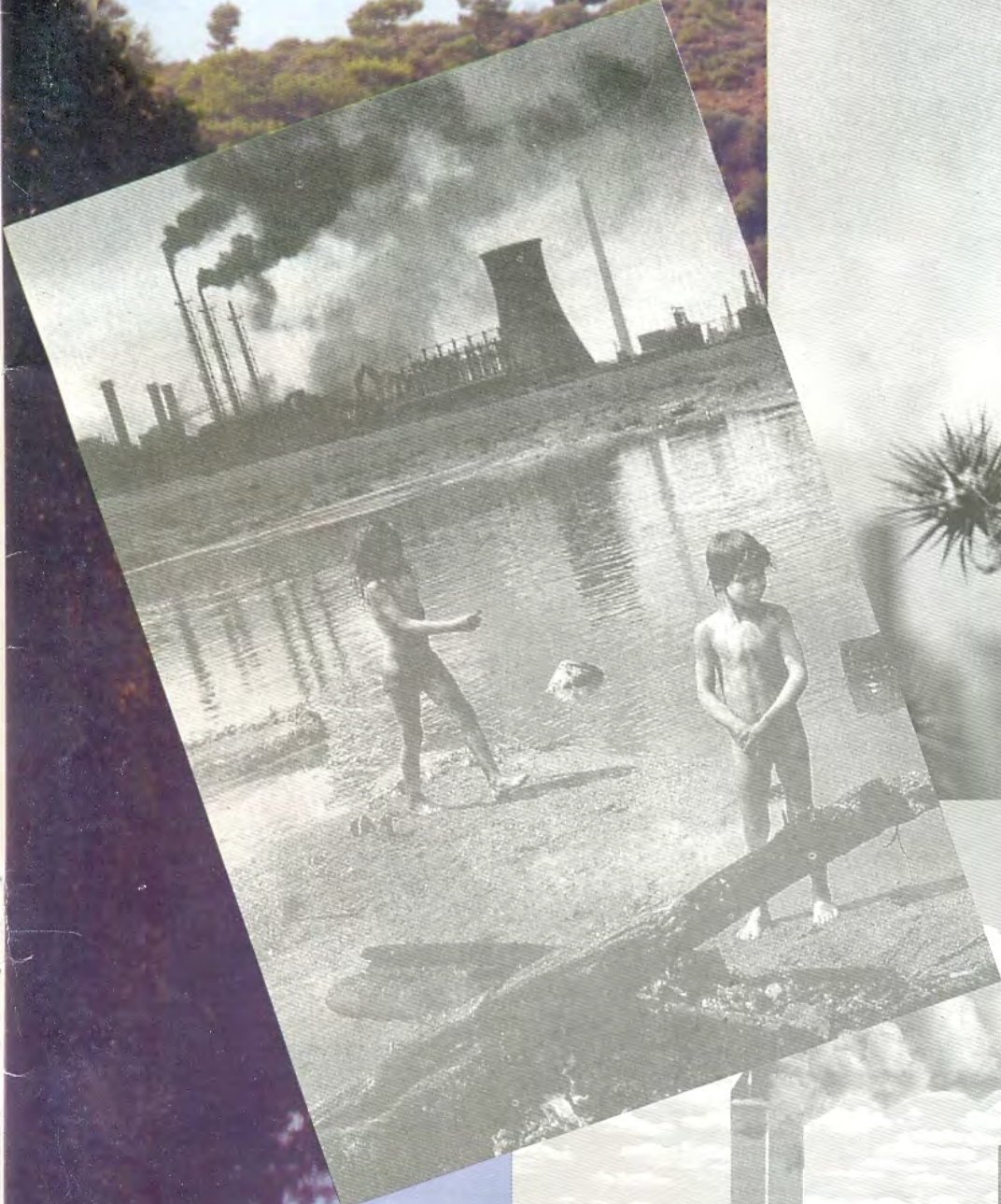

arTER

İÇEL TABİP ODASI BÜLTENİ

Sayı: 8 - KASIM - 2001

- ▶ SÜRGÜN DOSYASI
- ▶ ÇEVRE DOSYASI
- ▶ 11 EYLÜL DOSYASI

İçindekiler

arTER

İÇEL TABİP ODASI YAYIN ORGANIDIR.

ÜCRETSİZDİR

KASIM 2001 - Sayı: 8

SAHİBİ:

İçel Tabip Odası Adına
Op. Dr. M. Nihat Kuruloğlu

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Dr. Ö. Özkan Özdemir

YAYIN KOORDİNASYONU

Osman AYDEMİR

YAYIN KURULU

Op. Dr. M. Nihat Kuruloğlu

Dr. Ö. Özkan Özdemir

Dr. Sedat Gümüş

Dr. Gürsel Erkinç

KAPAK:

Dr. Nilüfer BAL & Dr. Gürsel ERKİLİNÇ

İLÇE TEMSİLCİLİKLERİ

Tarsus: Dr. Metin Özabacı

Mut: Dr. İbrahim Ezdar

Anamur: Dr. Erhan Gökdoğan

ADRES:

Kiremithane Mah. Özgür Çocuk Parkı Bitişiği

M. Arif Yavuz İşh. Kat: 5 MERSİN

Tel: 0.324 238 41 62 - 238 41 63 - Fax: 237 97 05

e-mail: ictoarter@hotmail.com

BASKI:

DİZGİ & OFSET HAZIRLIK

Fatma TAVİL & Selda ÜNLÜ

Not: Bu dergideki reklam ve ilanlardan sözü edilen ürün ve hizmetlerin etkinliği ve niteliği İçel

Tabip Odası garantisi altında değildir.

İÇİTO YÖNETİM KURULU ÜYELERİ

Op. Dr. M. Nihat Kuruloğlu (Başkan)

Dr. Necip Tolga Yüceer (Gen. Sekreter)

Dr. Çağla Kılıç (Sayman)

Dr. Nihat Bulut

Dr. Ö. Özkan Özdemir

Dr. Gülsüm Akalın

Dr. Hüseyin Güler

Başlarken.....	4
Merhaba	
<i>Dr. Necip Tolga Yüceer</i>	5
Hukuk Herkese Gereklidir	
<i>Dr. Gürsel Erkinç</i>	7
Basından.....	10
Dilekçeler.....	11
Hayat Dedikleri	
<i>Dr. Eminhan Say</i>	12
İkiz Kuleler, İkiz Duygular	
<i>Dr. Necdet Tamamoğulları</i>	14
Hastane Öyküleri (I-II)	
<i>Dr. Gürsel Erkinç</i>	18
Medeniyet, İlerleme, Gelişme, Modernite...	
<i>Dr. Öner Kurt</i>	20
Röportaj (Dr. İlkey Kurt)	
<i>Dr. Gürsel Erkinç</i>	23
Çevre ve Allerji	
<i>Dr. Semanur Kuyucu</i>	24
Uluslararası Düzenlemeler ve Çevre Hakkı	
<i>Dr. Necdet Tamamoğulları</i>	26
Kent Sağlığı	
<i>Dr. Gürsel Erkinç</i>	28
Nasıl da Saldırıyor Yaşam Çocuklarına	
<i>Dr. Necdet Tamamoğulları</i>	32
Tarım İlaçları ve İnsanlarımız	
<i>Ülkü Çömelekoğlu</i>	33
Anamur Sağlık Ocağı.....	34
Mısır - Bir Tarih Efsanesi	
<i>Sevil Kassem</i>	36
Kuzuların Öyküsü	
<i>Dr. Resul Buğdaycı</i>	38
İşyeri Hekimliği	
<i>Dr. Bedii Küçük</i>	40
Duyurular.....	40
Türk Halk Müziği.....	42
Bir Kitap (Patasana)	
<i>Dr. Gürsel Erkinç</i>	44
Briç	
<i>Dr. İ. Ethem Kerem</i>	45
Web-Med İnternet.....	46
Tıp Dünyasından.....	47
Hekim ve Sendika	
<i>Dr. Abbas Koluçak</i>	48
Öykü (Namus Kanı)	
<i>Dr. Kenan Karadoğan</i>	49

• YAZILARIN SORUMLULUĞU YAZARLARINA AITTİR.
• HEKİM ARKADAŞLARIMIZIN DEĞİŞİK KONULARDAKİ YAZILARINI BEKLIYORUZ. POSTA, FAX, E-MAIL ARACILIĞI İLE YAZILARINIZI GÖNDEREBİLİRSİNİZ.

Suya mı, buza mı yazılır yazılar? Ya da bir orman kuytusunda, bir ağacın gövdesine mi? Belki sadece bir kaç meraklının bir gün okuyacağı, paylaşacağı çiziktirmelerdir, yazı denilen şey.

Düşünceler, onları ileten sözler, uzak yıldızların; söndükten milyonlarca yıl sonra bize ancak ulaşan ışıkları mıdır? Anlaşılan o ki yurdumuz, o Avrupa'da 300 yıl önce parlayan "Aydınlanma" döneminin ışıklarının hala tam ulaşmadığı bir ülke. Alacakaranlıkta kalmış. Birkaç yüz yıl öncesinin toplumsal yararlılığı kanıtlanmış sıradan düşünceleri bile, en azından konumuz bağlamında Sağlık Bakanlığı'ndan ne kadar uzak. Yoksa meslektaşlarımız savunmaları bile alınmadan, bu kadar kolay ve acımasızca sürgün edilir miydi?

Kentimizde gerçekleşen bu olayın en korkunç yanı, daha çok Sağlık Bakanlığı kadrolarında çalışan çoğu meslektaşımızın üzerinde bir **TE-RÖR etkisi** uyandırma olasılığıdır. Çünkü bilindiği gibi, terör de kimseyi "soruşturmadan", savunmasını almadan, "suçlu-masum" ayırdetmeden yapıyor ya da öldürüyor.

Bu konuda daha ayrıntılı bilgi ve düşünceleri dergimizde bulacaksınız.

•••

11 Eylül 2001; yıllar sonra dünya tarihinde yeni bir sayfanın ilk günü mü kabul edilecek? Belki. Ama daha doğrusu tüm insanlığın zaten binlerce yıldır yaşadığı adaletsiz ilişkilerin, daha da adaletsiz sonuçlarla birlikte olacağına kanıtı olarak da görülebilir.

"Yeryüzündeki vahşete ne demeli? Silah tüccarları, işkenceciler, uyuşturucu mafyası, katiller ve haydutların hakim olduğu siyasal yapılarla yönetilen dünyamızda vahşet, katliam, kan ve gözyaşı hiç eksik olmadı. Yakın gelecekte de eksik olmayacak."

Bu iki cümleyi bir önceki sayımızda 11 Eylül terör olayı gerçekleşmeden basılmış dergimizdeki bir yazıdan aldık. Genelde yoksulluk ve şiddet bir arada oluyor. İstisnalar olsa da bu çoğu kez böyle. Ama bu şiddet de sonunda yine yoksul ve masum insanları vuruyor. İkiz kulelerde masum, Afganistan'da da yoksul ve masum insanlar şiddetten hiç de hak etmedikleri paylar aldılar ve alacaklar. Dünyanın diğer yerlerinde yaşayan insanlar ve biz de sorunlarımızla gerçekten ilgilenmediğimizde, yeterince politize olmadıkça, başkalarının düşüncesiz ve acımasız politikalarının kurbanı olacağız.

Bülten-Dergimizde önce bir insan, sonra bir yurttaş ve hekim olarak ülkemizi, çalıştığımız kurumları, kendimizi ve kentimizi önemseyen; ocak sayımızda **Hasta Hakları** dosyasıyla ilgili yazılarınızı bekliyoruz.

Sağlıklı ve sürgün tehdidi bulunmayan, hukuk ve adalet aramayacağımız bir ülkede yaşamak dileğiyle.

Merhaba...

Yaz sıcakları ile tüm yaşamı etkileyen, yavaşlatan bir dönemden daha canlı bir döneme geçiş yaptığımız günlerde arTER'in yeni sayısından tüm okurlarımıza **merhaba...**

Hayatın canlanmasına rağmen ne yazık ki mali sıkıntılar nedeni ile Odamız birçok projeyi erteleme zorunda kalıyor... Aıdatların önemli bir bölümü toplanamamış durumda. Yasa gereği aıdatlar Mart ve Nisan aylarında ki taksit olarak toplanmak zorunda ve Oda yönetimlerinin aıdat toplamama gibi bir yetkisi bulunmamakta. Tüm üyelerimize aıdatlarını bir an önce ödemelerini hatırlatıp, yakın bir tarihte **icra işlemlerine** başlayacağımızı duyurmak istedik....

Son günlerde gündemimizin büyük bir bölümünü hekim tayinleri işgal etti. Sağlık Bakanlığının bünyesinde görev yapan 10 meslektaşımızın Mersin dışına (Kütahya-Afyon- ve Isparta) tayinleri çıktı. İÇTO olarak 'SÜR-GÜN' mantığı ile yapılan bu tayinlere tepkimizi hemen dile getirdik. Kamuoyu oluşturma ve hukuksal sürecin başlatılmasında meslektaşlarımızın yanında olduk. 4/10/2001 tarihinde olayın ne olduğunu anlamaya çalıştığımızı ve takip ettiğimizi basına

Son günlerde gündemimizin büyük bir bölümünü hekim tayinleri işgal etti. Sağlık Bakanlığının bünyesinde görev yapan 10 meslektaşımızın Mersin dışına (Kütahya-Afyon- ve Isparta) tayinleri çıktı.

yazılı olarak duyurduk. 8/10/2001 tarihinde ise TTB Merkez Konseyi'nden Dr. Eriş Bilaloğlu ve Dr. Metin Bakkalcı'nın katılımı ile ilimiz Sağlık Müdürlüğü ve Valilik makamlarını ziyaret ettik. Her iki makamında tayinler için sadece **'bizim bilginiz dışındadır'** cümlesini aynı gün bir basın açıklaması ile duyurduk. Yine aynı gün Mersin Devlet Hastanesi doktorları ile bir sohbet toplantısı yapıldı. Bu toplantıda ilimizde hekimlerin çalışma ortamlarında ne kadar **'rahatsız'** olduklarını gözlemledik ve onlardan gelen talep üzerine tayini çıkan meslektaşlarımıza Devlet Hastanesinde bir uğurlama töreni yapılmasını kararlaştırdık. 10/10/2001 tarihinde ilimizde bulunan demokratik kitle örgütleri ile bir toplantı yaptık ve bu toplantıya 34 demokratik kitle örgütü katıldı. Toplantı sonucu olayın 'sahiplenilmesi gerektiği' ve **'demokratikleşme adına Anayasa değişikliklerinin yapıldığı bir dönemde bu tür sürgünleri onaylamanın ve susmanın mümkün olmayacağı'** kararına varıldı. Bu sonuçların 15/10/2001 tarihinde basına topluca duyurulması öngörüldü. Bu oluşan birlikteliğin bir platform olarak devam etmesi, 17/10/2001 tarihinde seçilecek sözcülerin platform adına Ankara'ya gidip konunun muhatapları ve siyasi parti temsilcileri ile görüşmesi kararlaştırıldı. Yine aynı platform tarafından Devlet Hastanesi'nde yapılacak olan uğurla-

ma töreni dışında 13/10/2001 tarihinde İÇTO Lokali önünde bir uğurlama töreni kararlaştırıldı. Uğurlama törenlerinin ardından platform sözcüleri ilimiz siyasi parti il başkanlıklarını ziyaret etti ve 17/10/2001 tarihinde Ankara'da görüşmelerini sürdürdü. Ankara'da yapılan görüşmeler ve sonuçları 25/10/2001 tarihinde ortak bir basın açıklaması ile duyuruldu. Mersin'de oluşan platformun katılımcılarının genişliği ve düzeyi ile gösterilen kararlı tutum sonucu bundan sonra **İçel ilinde idarenin yasal ve meşru olmayan uygulamalarının asgariye ineceği en azından daha özenli davranılacağı** yönünde bir kanaat oluştu...

İşyeri hekimi atama yönergesinin yürürlüğe girdiğinden beri tüm Tabip odalarında bu konu ile ilgili tartışmaların sıklığı bir dönemde Balıkesir'den bir hekim arkadaşımız atama yönergesinin iptali ile hukuksal bir süreç başlattı.

Bu hukuksal sürecin başında da atama yönergesinin Resmi Gazetede yayınlanmadığı gerekçesi ile de yürütmeyi durdurma kararı alındı. TTB Merkez Konseyi'nin olaya müdahalesi ile **Danıştay 8. Dairesi E.2001/366, K.2001/3879 sayılı ve 19/9/2001 tarihli kararı ile davanın reddine karar verilmiştir.** Doğal olarak yürütmeyi durdurma kararı da kalkmıştır. Şu anki uygulamada eksikliklerin olabileceği kabul edilmekle beraber 6023 sayılı TTB Yasası'nın öngördüğü

adilane dağılım, hizmetin en iyi yapılması vb. koşulları yerine getirdiğine inanmaktayız.....

Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizm. Gen. Müdürlüğü'nce TTB Merkez Konseyi'ne gönderilen 17/08/2001 tarih ve 14289 sayılı yazıda büyük kentler başta olmak üzere, özel sağlık kuruluşları ve muayenehanelerin önemli bir kısmında dış tabelalar konusunda uygun-suzlukların bulunduğu kimilerinin de reklam amaçlı yazılar ve ilanlar içerdiği belirtilmektedir. Yasamıza göre özel ayaktan tedavi kuruluşları dış duvarına en fazla iki adet tabela asabilirler. Tabela boyutları 2.5*1 m ebatlarında, beyaz zemin üzerine kırmızı harflerle yazılmalıdır.

Ekonomik kriz, savaş ve hekimlik... Her alanda olduğu gibi bu özel durumda da hekimlik mesleği en çok etkilenen ve öne çıkan meslek gurubu olmuştur. Savaşın somut etkileri henüz gözlemlenemese de; ekonomik krizin halk sağlığı üzerindeki olumsuz etkileri yavaş yavaş ortaya çıkmaya başlamıştır.

Sadece 24 saat hizmet veren kuruluşlar ışıklı tabela kullanabilir ve harf boyutları 25 cm.den fazla olamaz... İÇTO olarak bundan sonra konuyu takip edeceğimizi ve tabelaları hekimlik mesleğine yakışır bir şekle getirmeye çalışacağımızı duyurmak istedik...

Ekonomik kriz, savaş ve hekimlik... Her alanda olduğu gibi bu özel durumda da hekimlik mesleği en çok etkilenen ve öne

çıkan meslek gurubu olmuştur. Savaşın somut etkileri henüz gözlemlenemese de; ekonomik krizin halk sağlığı üzerindeki olumsuz etkileri yavaş yavaş ortaya çıkmaya başlamıştır. Böyle bir ortamda hekimlerin özlük hakları ve mali durumları halk sağlığı anlamında da özel bir

önem kazandı ve Tabip Odaları'nın asil görevi haline geldi .. En kısa sürede gerek Emek Platformu gerek Tabip Odaları olarak eylemlere başlayacağımızı bildirmek istedik...

Bir sonraki sayıda savaşsız bir dünyada buluşmak dileği ile...

Yönetim Kurulu Adına

Dr. Necip T. Yüceer

ÇAĞDAŞ TIP HİZMETLERİ A.Ş.

En Son Teknoloji ve Full-time Çalışan Uzmanları ile Güvenilir ve Kaliteli Hizmet Vermektedir.

LABORATUVAR

- Biyokimya
- Mikrobiyoloji
- İmmünoloji
- Patoloji - Sitoloji
- Hormon Analizleri
- Tümör Belirleyiciler
- İlaç Düzeyleri

Genel ve Menapoz

CHECK-UP PROGRAMLARI

RADYOLOJİ

- Röntgen
- Tüm Vücut Kemik Dansitometresi
- Ultrasonografi
- Mammografi

Tel: 0.324. 233 14 72 (3 Hat)

İstiklal Cad. Atlıhan Oteli Karşısı

Fax: 233 14 71

MERSİN

HUKUK HERKESE GEREKLİDİR

Bir insan, bir birey, bir vatandaş olarak her zaman hukuksuz, yargısız, keyfi işlemlerin karşısında olmak gerektiğini öğrenmemiz gerekiyor. Hem de bunu bir başkası için değil kendimiz için yaptığımızı bilerek.

Er ya da geç, bir gün mutlaka hukuka ve adalete hepimizin gereksinmesi olacaktır.

A Geçtiğimiz ay 10 meslektaşımız bir anda "tayin" edildiler. Yıllardır çalışmakta buldukları görev yerlerinden alınarak, il dışında görevlendirmeleri yapıldı. Hem de kadrolu ve kalıcı olarak. Bu meslektaşlarımız bir anda kurulu düzenlerini kaybettiler. Okullarda okuyan çocuklarının ne yapacağı, eşleri çalışıyorsa bundan sonra nasıl birlikte olacakları meçhul. Bu uygulama ancak bir savaş hali, olağan üstü bir toplumsal kargaşa halinde uygulanılabilecek bir tayin yöntemi gibi görünmektedir.

Hepimiz, hekim ya da bir başka kamu görevinde çalışan bir memurun hizmet gereği, ya da bir kusuru veya suçu saptandığında "sürgün" edilebileceğini, hatta kamu görevinden alınabileceğini bil-

mekteyiz. Bu "tayinlerde" dikkati çeken ortak özellik öncelikli olarak bir soruşturma yapılmadan ve mağdurlara savunma hakkı verilmenden gerçekleştirilmesidir. Ülkemizin geri kalmış bir "doğu devleti" olmak ile Batı Uygarlığına yaklaşma ikilemi içinde yaşadığı şu zamanlarda, bu tür Hukuk Devletine yakışmayan uygulamaların ülkemizi hangi yöne sürükleyebileceği çok açıktır.

Ülkemiz sadece ekonomik krizin, giderek yoksullaşmanın değil Evrensel Hukuka-Temel İnsan Haklarına aykırı uygulamaların baskısı altında da giderek daha "mutsuz" bir ülke haline gelmiştir. Bu tür hukuk dışı uygulamalar "sürgün" edilen on kişi dışında tüm kamu görevlilerinin üzerinde de sağlıksız bir baskı oluşturacaktır.

Zaten özellikle son yirmi yıldır yaşanan-yaşatılan korku ve baskı toplumda giderek apolitizasyonu, bu olgu da ülkemizin hem siyasal hem de bürokratik yapısında nitelik erozyonuna yol açmıştır. Sonuç olarak bu tür hukuka ve vicdana aykırı uygulamalar sadece o insanlara değil, bu kararı verenlere, uygulayanlara ve tüm toplum dokusuna zarar vermektedir.

•••

"Ülkemizde, daha çok Sağlık Bakanlığında sık görülen hekim yer değiştirmeleri veya geçici görevlendirmeler nesnel ölçütlere göre mi yapılır? Sağlık grup başkanları, hastane baş hekimleri, kaymakam veya valiler bir hekime sürgün gibi bir atama yaptıklarında, bu uygulama ile o insanı, korkutarak ya da sindirerek onun işini daha iyi yapabileceğini, iş verimini artırabileceğini mi düşünürler? Ya da diğer hekimlere göz dağı vererek onların daha üretken olacaklarını mı düşünürler? Gerçekten bu ceza adilse, belki

TAYİN EDİLEN ARKADAŞLARIMIZ ESKİ GÖREV ve ATANDIĞI GÖREV YERİ

- Op. Dr. Mahsun Kırtaş İçel DH
Isparta Senirkent DH
An. Uzm. Dr. Nuri Aydoğan İçel DH
Dr. H.İ. Özsoy Afyon Bolvadin DH
Dr. Zeki Sinan Doğan İçel DH
Isparta Yalvaç Kumdanlı S. Ocağı
Dr. Mehmet Akif Gültekin İçel Tarsus DH
Kütahya Altıntaş Gökçeler SO
Dr. Mehmet Yavuz İçel Merkez 6 no'lu SO
Isparta Senirkent Yassören SO
Dr. Halil Doğan 112 Acil
Afyon, Bolvadin
Dr. Nezir Gültekin İçel Merkez 10 no'lu SO
Afyon, Sandıklı, Başağaç, SO
Dr. Sabri Soysal İçel
Kütahya, Domaniç, Çarşamba SO
Dr. İlker Karataş İçel DH
Afyon, Çay, DH*

bu sonuçlar alınabilir. Ama daha çok gördüğümüz kişisel, haksız ve adaletsiz bu tür uygulamalar hem o insanda, hem de diğer meslektaşlarında genelde üretkenliği, yaratıcı, inisiyatif koyucu görev yapmayı yok etmektedir.

•••

Sağlık hizmeti verilmesinde insanların siyasal görüşlerinin farklılığının bir önemi olabilir mi? Bir valinin veya kaymakamın ya da sağlık müdürünün, bir hekimi "sağcı" ya da "solcu" olarak sınıflamasının o kuruma, hizmet bekleyen insanlara bir yararı olur mu? Görev ve insani ahlak açısından kusurlu bulunamayacak bir hekimi, YASAL ve ŞİDDET İÇERMEYEN siyasal eğilimleri nedeniyle "sürgün" etme anlayışının, hem insani, hem de kurumun dolayısıyla da ülkenin yararı bakımından olumlu sonuçları olabilir mi?

"Memur zihniyeti" sözünün doğmasına neden olan biçimde idari uygulamalar, baskılar sona ermedikçe, "memur zihniyeti" ile yönetilen bir devlet, o devleti taşıyan bir ülke her zaman yoksulluğa, çaresizliğe ve mutsuzluğa mahkumdur. O ülke her zaman kargaşaya, istikrarsızlığa adaydır. (Deprem felaketinde de AKUT'un bu kadar çok öne çıkması, resmi kurumların sözünü ettiğimiz yapısından dolayıdır.) Memurların, daha çok kalifiye memurların yasal siyasal eğilimlerine bakılmaksızın, öncelikli olarak görevlerini nasıl

yaptıklarına göre ödül, ceza uygulaması veya yönetici olarak görevlendirilmeleriyle, ülkemizin neredeyse tüm resmi kurumlarında görülen hantallık, duyarsızlık ve umursamazlık yok edilmeye başlanabilir."(ITOB s.4;sf 19)

Yukarıdaki alıntı bir yıl önce bir meslektaşımızın "tayiniyle" ilgili verilmiş haksız bir uygulamayı onaran bir mahkeme kararı yayımının üstyazısıydı.

Kim olursa olsun yasalara aykırı bir davranışta bulunmuşsa "suç"una uygun ceza görmelidir. Memur, işçi, işsiz,

milletvekili, bakan ya da başbakan. Ama suçluluğu araştırılmalıdır. Ona suçu söylenmelidir. Savunma hakkı verilmelidir. Suçu kanıtlanmalıdır. Böylece uygun "ceza" verilmelidir.

Hiç kimse keyfi muameleye maruz kalmamalıdır. Toplum olarak bu "zararlı" alışkanlıklardan kendimizi kurtarmamız gerekir. Haksız, keyfi bir işlemi onaylayan bir görevli, benzer

"Memur zihniyeti" sözünün doğmasına neden olan biçimde idari uygulamalar, baskılar sona ermedikçe, "memur zihniyeti" ile yönetilen bir devlet, o devleti taşıyan bir ülke her zaman yoksulluğa, çaresizliğe ve mutsuzluğa mahkumdur

bir uygulama ile karşılaştığında -ki, bu "gelenek" içinde mutlaka karşılaşacaktır- o zaman yakınmaya hakkı olacak mıdır? Geçmişimizde yüzyıllarca süren despotik padişahlık geleneğimizden uzaklaşmaya çalışıyoruz. Yüz yıl önce padişahın sadece söz olarak "urun kellesin" ya da "tiz katledile" demesi ile bir "sanığın" öldürülmesi yeterli olacakken, bu gün son anayasal düzenleme ile çok özel durumlar dışında ölüm cezası kaldırılıyor. Buna karşın bu sırada hayatın diğer alanlarında da bir çok yargısız cezalandırma işlemleri gerçekleştiriliyor.

Bir insan, bir birey, bir vatandaş olarak her zaman hukuksuz, yargısız, keyfi işlemlerin karşısında olmak gerektiğini öğrenmemiz gerekiyor. Hem de bunu bir başkası için değil kendimiz için yaptığımızı bilerek. Er ya da geç bir gün mutlaka hukuka ve adalete hepimizin gereksinmesi olacaktır.

Hazırlayan: *Dr. Gürsel Erkinç*

B

İDARE MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA ADANA

DAVACI:Dr. Mahsun Kırtaş

DAVA KONUSU:Mersin Devlet Hastanesinde Uzman Göz Hekimi olarak on iki yıldan bu yana görev yapan davacı müvekkilin Isparta, Senirkent Devlet Hastanesine atanmasına ilişkin Sağlık Bakanlığınca tesisi olunan 14.09.2001 tarih ve 9662 sayılı yönetsel işlemin iptali ve yürütmenin durdurulması istemidir.

OLAYLAR VE HUKUKSAL NEDENLER

Müvekkilin atama işlemine dayanak olarak 657 sayılı yasanın 72. ve 76. maddeleri ile Sağlık Bakanlığı Atama ve Nakil Yönetmeliğinin 11. maddesinin (a) bendi gösterilmiştir.

Atama işleminin dayanağı olarak gösterilen Atama ve Nakil yönetmeliğinin 11. maddesi "Aşağıdaki hallerde personelin, hizmet süresinin tamamlanması şartı aranmadan ve nakil dönemlerine bağlı kalmaksızın, öncelikle aynı hizmet bölgesi içerisinde; İl'de görev yapan İl'e, ilçede görev yapan ilçeye, aynı bölge içinde münhal kadro bulunmaması halinde ise, diğer bölgelerin il ve ilçelerinde nakilleri yapılabilir.

a) Haklarında adli, idari, inzibati bir soruşturma yapılmış ve bu soruşturma sonucunda eski görev yerinde kalmalarında sakınca görülmüş olması," öngörülmüştür.

Yönetim Hukuku ve Türkiye'nin de kabul ettiği "İdarenin İşlemlerine Karşı Bireylerin Korunması Hakkındaki Karar" gereğince; kişilerin haklarını ve özgürlüklerini veya çıkarlarını ihlal edici nitelikte bir işlem olduğunda ilgili bu işlemlerden haberdar edilir. Bu bilgi, ya idari işlemin metninde nedenlerin belirtilmesi biçiminde ya da ilgilinin isteği üzerine, makul bir süre içinde yazılı olarak ayrıca kendisine verilir.

Oysaki davacı müvekkil hakkında bu güne değin hiç bir adli, idari ve inzibati soruşturma yapılmamış ve anlatımına ya da savunmasına başvurulmamıştır.

Davalı yönetimin tesis ettiği işlemin siyasi amaç güdüerek yapılmış, Anayasa'ya ve Uluslararası Sözleşmelere aykırı bir uygulama olduğu açıktır.

Yukarıdaki açıklamalar dava konusu işlemin açıkça hukuka aykırı olduğunu ortaya koymaktadır... yer değiştirme işleminin iptalini... işlemin yürütülmesinin durdurulmasına karar verilmesini talep ediyoruz.

C

Sayın Cumhurbaşkanım

Son yıllarda Sağlık Bakanlığına bağlı iş yerlerinde yaygın yakınmalara neden olan uygulamalar artarak sürmektedir. Son olarak İçel Merkezde bulunan hastane ve sağlık ocaklarında çalışan 9 hekimin haksız ve hukuk dışı yollarla değiştirilmiştir.

Sağlık Bakanlığının bu yer değiştirme işlemi her şeyden önce TC Anayasası'nın 10. maddesinde düzenlenen yasa önünde eşitlik ilkesine aykırı olduğu gibi, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinin 14. maddesindeki ayrımcılık ilkesine de açıkça aykırıdır. Türkiye'nin de kabul ettiği "İdarenin İşlemlerine Karşı Bireylerin Korunması Hakkındaki Karar" gereğince; kişilerin haklarını ve özgürlüklerini ya da çıkarlarını ihlal edici nitelikte bir işlem olduğunda, ilgili bu işlemlerden haberdar edilir. Bu bilgi, ya idari işlemin metninde nedenlerin belirtilmesi biçiminde ya da ilgilinin isteği üzerine, makul bir süre içinde, yazılı olarak kendisine ayrıca verilir. Her hangi bir soruşturma yapılmaksızın, savunma hakkı tanınmadan, bilgi verilmeden, yasaların dışına çıkılarak yapılan bu uygulamaları insan hakları, hukuk devleti ve demokratik toplumsal değerlerle bağdaştırmak olası değildir.

İçeriği açıklanmayan İçişleri Bakanlığının yazısı üzerine yapılan bu atamalar, kamu yararı ve hizmet gereklerinden çok başka amaçlarla yapıldığı izlenimi uyandırmaktadır. Görev yerleri değiştirilen hekimlerin Doğu ve Güneydoğu kökenli olmaları üzerinde düşünmeye değer bir husustur. Yapılan işlemi Anayasa'ya ve Uluslararası Sözleşmelerle kabul edilen bölgecilik, siyasi düşünce, dinsel ya da etnik ayrımcılık gibi her türlü ayrımcılık ilkelerine aykırı bir anlayışın ürünü olarak değerlendiriyoruz.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Anayasanın, Cumhuriyetin niteliklerine ilişkin 2. maddesinde yer alan temel değerlere bağlı ve bu değerleri savunmadaki kararlı ve güven verici kişiliğinize sığınarak, meslek mensupları ve yurttaş olarak bu tür sorunlardan dolayı yüce makamınızı uğraştırmaktan dolayı üzüntülerimizi bildirir, saygılarımızı sunarız.

Op.Dr.Mahsun Kırtaş

An.Uzm.Dr.Nuri Aydoğan

Dr.Zeki Sinan Doğan

Dr.Akif Gültekin

Dr.Mehmet Yavuz

Dr.Halil Doğan

Dr.Nezir Gültekin

Dr.Sabri Soysal

Dr.Mehmet Şahin

HAYAT DEDİKLERİ...

Hüzün hatırıya sordu."İsmini nereden aldın?","Maziden aldım" dedi.Hatıra:"Geçmişim benim adımdır aslında. Anı da derler bana ,ya sen?","Benim adımda senden gelir.Ben hatıradan sonra çıkarım ortaya. Albümler karıştırıldığında unutulmuş nice hatıralar benim adıma verir.Sen unutulunca ben doğar ve ağlarım."

Yaşadığının bile farkına varmadan, robot misali ezberlenmiş hareketlerin tekrarlarından oluşan hayatlar sürmekte. Geliştirdiğimiz medeniyetler bizi ele geçirmiş durumda.Hayatımızı kolaylaştırmak için biçimlediğimiz maddelerin içinde yok olmak üzereyiz. Kime sorsan strese girmek için bir sebep bulmuş, streslerde. Hayata geçmiş ve geleceğin penceresinden bakıyoruz. Bulduğumuz yere bakmıyoruz.Göremediğimiz çok şey hemen önümüzde durmaktadır. Kalp gözüyle bakılmadığından biz de göremiyoruz herkesin göremediğini. Atmosferin sıcaklığı bir derece artsa tüm buzullar erir,dengeler bozulur. İnsanlar adına denge ise bir derece fazla sevgide saklı. Bir derece fazla sevgi, bir derece fazla şefkat, bir derece fazla ilgi, tüm yürekleri yumuşatır, ilişkileri dengeler.

Öyle ya da böyle geçerken zaman, başına acı-tatlı neler neler gelecek olan bir can daha doğmuş veya bir can daha yok olmuş. O seninle ilgisiz biri, gazete kupüründe kağıt üstü mürekkep karışımı bir haber-ilan, akrabaların ya da ahababın da olabilir. Hangisi olursa olsun gidenler geri gelmiyorlar... Ağlansa, yas tutulsa, dudağın uçuklansa da. Yaşamak ile yaşamamak arasındaki uzaklık, nefesi verip alamamak kadarı kısa mesafe kadar. Öyle ya da böyle geçerken zaman, nefes alıp verenler için devam eder yaşam.Bebekler için biberonlar,çocuklar için

balonlar, parklar, çikolatalar. Öğrenciler için dersler oyunlar devam ediyor. İşsizler yine sabır tespihi çekiyor, memur yine geçim sıkıntısında, müzisyen değişik notaları bir araya getirerek bir şeyler anlatmak istiyor. Ressan fırçanın ucunda renkleri gezdirip kendine göre çiziyor, Keremler Aslı peşinde.

TV'ler reyting ve reklam peşinde, bilim adamları binlerce defa deneyip bulamadıklarını tekrar denemekten bıkmıyor. Serçeler her sabah karşı ağacın dalında, on-on beş dakika cıvıldaşıp gidiyor. Oysa serçelerin neleri var? Bu cıvıldaşmalar sadece yaşadıkları için. Metal ve sözlü kurşunlar yine can alıyor. Giden can erken gitmiş geç gitmiş, da-

ha yarım işleri, seveni-sevmeyeni varmış demiyor. Sadece bir rol kaldırılmış, oyun devam ediyor. İstesek de istemesek de, kabul etsek de etmesek de zaman, içindeki olaylarla birlikte akıp gidiyor.

Bu akıp giden, yaşayan herkese hediye edilmiş zaman nedir?Hayat nedir ne değildir? Bu anlaşılmaz ise kendimiz, toplum ve dünya için çoğu şey boşuna olur. Anlamının ilk kuralı insanın kendini anlaması, ikinci kuralı birbirini anlaması. Herkesten önce sabah kalktığımızda önce kendimize "Merhaba" demeli. Boşlukta radyo-tv vericilerinin dalgaları görünmeden dolaşır. Alıcısı bulunca ses ve görüntü oluşur. Aynı şekilde boşluklarda milyonlarca duygu ve düşünce dolaşmakta.Alıcısı olanlar ancak hissedebiliyor bun-

ları.Günde altı ton kan atan bu deli yürekler,altı gram sevgi harmanlansa,her şey o kadar kolay düzeldirdi ki.Yaralara şiir, acılara hoş görü sarılsa.

Hayat dedikleri bu geçişte,size biri ters davrandı ise, sizin o andaki tavrınız nedeni ile ters davranmıştır. Şu an içinde bulunduğunuz iyi halinize ters davranmamıştır. Ya da karşısındaki ters bir anıdadır. Gerçek kişiliği ile olsa size öyle davranmazdı. Birbirimize ters davrandığımız anlar maskeli balodaki, istemeyerek takılmış maskeli halimiz gibidir. Gerçek halleri ile kimse kimseyi kırmayacaktır. Gerçek yüzüyle kırıyor, kıran kişiye ancak acıyız. Çünkü siz onunla ayda yılda bir karşılaşılıyorsunuz, ters halinden size az pay düşer. Oysa o kişi en yakınlarına bile aynı şekilde kırıcıdır. Daha acısı, kendine karşı da ters davranıyordu,hem de günde yirmi dört saat. Ya da aldatıyorsa, haksızlık yapıyorsa, kendi kendine bile bu davranışları sürekli yapıyordu. Bu haksızlığın karşılığı kat kat, er-geç, bir şekilde, kendisinden ya da sonrasında çıkar. Bu nedenlerle küskünlükler, üç karanfil kokusu zamandan fazla sürmesin. Kırılmasın insanların umutları, belki de sahip oldukları tek şey odur.

Ya da, sizin sevginize karşılık vermedi diye üzülme. O hayır demekle sizi kandırmamış oluyor. Sizi gerçekten sevebilecek birine yol açmış oluyor. Uçuruma gül atmanızı engelliyor.

Hayat ve can dedikleri; mutlu olunsun diye var olmalı. Aile ortamı, arkadaşlıklar, iş yerleri,mahalleler, belediyeler, ülkeler ve dünya, belki de gezegenler, insanlar birbirine zulüm yapsın diye değil ,mutluluğu paylaşsın diye oluşturulmuş.İnsanlar,bunu başaramıyorsa, hak etmedikleri büyük bir şans verilmiş anlamına gelebilir. Bu şans,böyle harcamaya hakkımız yok.

Ne mutlu bilgiyi, serveti, mutluluğu paylaşanlara, tüyleri diken diken olabilenlere, titreyen kalplere, güm güm güm atan vicdanlara, yaşaran gözlere. İnsan kalp atışları duyulmazsa, insanlık vicdan atışları hissedilmezse yok olur.

Kendisini boşlukta hissedenden, aynaya baktığında kendini göremez. Halen bulunduğumuz noktada oluşumuzun nedeni, değişik zamanlarda değişik yollarımızın önüne, değişik seçenekler geldiğinde, yapmış olduğumuz tercihlerdir. Unutmayalım, sitem etmeyelim, bu tercihlerin çoğunu kendimiz yaptık. Tecrübe denen hal, başımıza gelenler değildir. Onlardan çıkaracağımız derslerdir.

Sorunları kendi işyerine, kendi ülkesine ait bir şeymiş gibi düşünme biçimi, insanın iş verimini düşürüyor. İşe, işyerine, çalışma arkadaşlarına, yönetime, düzene sisteme küskünlük başlıyor. İnsanlar o zaman iş yapmayı, maddi-manevi karşılığını alamadıkları bir şey gibi görüyor, hatta çalışmayı enayilik yerine koyabiliyor. "Burada bir tek enayi ben miyim?" ya da "Çalış, çalış, madalya takarlar" gibi yakınmalar oluyor. Gerçekçi yaklaşım, iş hayatının en-

gellerini, kendi işiymiş gibi aşmaya çalışmaktır. Biz adam olmayız, bu maaşa bu kadar iş, madem öyle-işte

Olup bitenler, göklerin ve yağmurun tanrısı Zeus kadar efsane, müziğin tanrısı Apollon kadar serap, erdem ve namusun simgesi tanrı Artemis kadar hayal, ölümlere hükmeden tanrı Hades kadar rüya, iyileştirici tanrı Asklepios kadar yalandılar.

böyle gibi yorum-yaklaşımlarla vatandaşlık görevlerimiz tamamlanmıyor, bindiğimiz dal kesiliyor. Olmaz diye olumsuz ön yargılarla yaklaşmak, insanın olumlu eyleme geçmesini engeller." Haydi çözelim" diye başlamalı işe. Kendimiz için daima başkalarının bir şey yapması beklentisi de bu yaklaşımların sonucudur.

Futbolda "gününde olmak, havayı yakalamak" gibi terimler vardır. Takımdakiler gününde ise karşıdaki anlı şanlı takımı siler süpürür. Tek başına kendimizi organlarımızla beraber bir takım kabul edersek;

"gününde olmakla" yaşam dediğimiz süreçte karşılaştığımız sorun ve çarpık davranışları çözmek kolaylaşacaktır. Bu cevaplarda, genetik yapı, eğitim, çevrenin katılımcı rolleri olsa da, irademizin de katkısı büyüktür.

Mutluluk zamana yayılmış sevinç parçalarıdır. Sebepsiz sevinçler yeşertin kalbinizde. Yürek umutlara gebe olduğundan beri, dostluklar ayrılıklara yenik düşmedi. Gönülümüz darağacında iken ölüme küsüp, sadece dostlarımızı değil, nankörlerimizi de kalbimizin kalbiyle sevmeyi sevdi biz. Kar fırtınalarında ellerimizi havaya kaldırıp avuçlarımızı açıp, tutamadığımız kar taneleri kadar sevip, tuttuğumuz kadar sevilmedik biz.

Rüyalar mı gerçek hatıralar mı, hayaller mi? Şu an yaşananlar mı?

Doğacak olanlar, halen yaşayanlar ve bir zamanlar yaşamışlar ve hiç yaşama şansı elde edememişler; tüm bunlar aşk kadar gerçektiler, gerçek kadar yalan, sen kadar bendiler.

Olup bitenler, göklerin ve yağmurun tanrısı Zeus kadar efsane, müziğin tanrısı Apollon kadar serap, erdem ve namusun simgesi tanrı Artemis kadar hayal, ölümlere hükmeden tanrı Hades kadar rüya, iyileştirici tanrı Asklepios kadar yalandılar.

Kayıplar aranıyor. Kayıp yürekler. Kimde ve nerede kaybolduğunu bile bile. Sen kendi dünyanın bensiz, daracık, ışsız sokaklarını adımlarken, ben sensizliğimin sokaklarında bir dünya kuruyorum kendime. Sen bensizliği ve hayatın ne olduğunu yeni yeni hecelemeye çalışırken, ben seni o kadar büyüttüm ki yaza yaza, sanal alemde bile yer kalmadı.

İşte bu hayat dedikleri bilmem ne ki? Bir çiğ veya civa damlası kadar küçük ve yetersiz, ama bir o kadar da güzel ve elle tutulamaz bir rüya olmalı. Sence?

Dr. M. Eminhan Say

İKİZ KULELER, İKİZ DUYGULAR NEFRET VE ACI

Yaklaşık iki ay önce gözlerimizin önünde iki dev bina, Dünya Ticaret Örgütü'nün ikiz kuleleri, iki yolcu uçağının intihar saldırısı sonunda, altı bine yakın insanın üzerine çöktü. Bu girişimin ve sonuçlarının insanlık dışı, acımasız, canice bir eylem olmadığını söyleyebilecek pek az insan vardır. ABD'nin geçmişte tüm dünyada yaptığı kötülükler; Vietnam, Şili, Arjantin, Irak v.b. ülkelerde yaptığı "operasyonlarda" ölen diğer insanlarla 11 Eylülde İkiz Kulelerde ölen masum insanlar arasında bir bağ kurmak sonunda bu tür cinayetler için bir meşruiyet kazandırabilir. Her nereden, kimden, hangi devletten ya da örgütten gelirse gelsin, terör bir insanlık suçu olarak görülmelidir. Çağımızda devletlerin ve örgütlerin terörü, sonunda masum insanların ölmesine, sakat kalmasına yol açmaktadır. Bu bağışlanmaz bir insanlık suçudur ve mutlaka yargılanmalıdır.

•••

Nefret yıkıcıdır. Gözü kördür. Nefret duyulana zarar vermek için araç ayırımı yapmaz. Benci ve ilkel bu duygu; eyleme geçen nefret, insana veya insanlığa acı ve gözyaşından başka hiç bir şey getirmemiştir. Ve yaşatılan bu acı ve gözyaşı, er ya da geç nefret eylemcilerine de benzeri duyguları yaşatacaktır. Ya bu nefret arenasında ölen masum insanlar ne olacak? Onları hiç bir şey geri getirmeyecekse, bu adaletsiz ve zamansız ölümleriyle, bize hiç olmazsa gerçek adaletin o yakıcı önemini bildirebilirler mi?

Bu konuda Uluslararası Af Örgütü'nün basın açıklamasını ve gazete yazılarından derlediğimiz kısa değerlendirmeleri aktarıyoruz. *

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ

BASIN AÇIKLAMASI 26 Eylül 2001

11 Eylül 2001 günü ABD'de gerçekleşen saldırılar uluslararası bir trajedi meydana getirdi. Kurbanlar arasında Asya, Latin Amerika ve Avrupalılar, Hristiyan ve Yahudilerin yanısıra Müslümanlar da bulunuyordu... Bu şiddet saldırısına duyulan keder ve öfke tüm dünya insanlarını etkiledi. Bu küresel trajedi bir tepkiyi talep etmektedir...

İnsan hakları savunucularının sesleri "silah başına" emirleri arasında kaybolup gitmemelidir. Devletlerin her zaman ve her koşulda insan haklarına ve uluslararası insani hukuka saygı göstermeleri gerektiği konusunda ısrarlıyız.

Şimdiden görüşleri ya da dinleri nedeniyle insanlara ırkçı saldırılar yapıldığını görüyoruz. Tehdit algısı ırkçılık ve yabancı düşmanlığı ortamını körüklüyor. Kuzey Amerika, Avrupa ve diğer bölgelerde Müslüman, Arap ve sihler kurşunlanıyor, bıçaklanıyor ve dövülüyor.

Hükümetler ...ırkçı saldırılara karşı kesin önlemler almalıdır. Topraklarınız üzerinde bulunan herkes eşit derecede korunmadığı takdirde özgürlük adına konuşamazsınız.

Hükümetler sivil özgürlükleri kısıtlamak amacıyla baskıcı önlemler almak için "terörizmle savaş"ı kullanıyorlar... Bu tip önlemlerin saldırıları önleme olasılığı çok düşük ama muhalifleri bastırma ve temel özgürlükleri kısıtlama olasılığı yüksek. Bu ne-

İle bu girişimlere karşı durmak gerekmektedir.

..En ağır krizlerde bile hükümetler başı boş davranamaz. Savaşta olsalar bile, sivillerin yaşamlarını koruyan temel kurallara riayet etmek zorundadırlar.

Bu krizin insan faturası, baskı ve terörden kaçmakta olan mülteci ve sığınmacılar gibi saldırıya en açık kişilere çıkartılmamalıdır. Bazı hükümetler halkın yaşadığı korku atmosferini sığınma yasa ve politikalarını sertleştirmek için sömürmektedir.

İran ve Pakistan'ın kıtlığın vurduğu Afganistan'dan askeri saldırı korkusuyla kaçan Afgan kadın, erkek ve çocukları geri çevirmesiyle Afganistan sınırlarında korkunç bir insani kriz gelişiyor...

11 Eylül saldırısının kurbanları diğer tüm kurbanlar gibi intikam değil adaleti hak etmektedir...

11 Eylül saldırıları bir kez daha bir uluslararası adalet sistemine olan ihtiyacın altını çizmiştir. Bazı zulümler uluslararası alanda hesap sorulmasını gerektirir... Ne yazık ki, ABD dahil, bir çok hükümet Uluslararası Ceza Mahkemesi'ni onaylamamış ve Roma Tüzüğü'nün hazırlanması sürecinde mahkemenin yargı yetkisi alanının genişletilmesine direnmişlerdir. Uluslararası suçlarla baş etmek için uluslararası işbirliğinin gerekliliği açık olduğuna göre, ABD hükümeti mahkemenin kurulmasını desteklemeyi tekrar dikkate almalıdır.

İster tüm dünya medyasının gözleri önünde, isterse gözden uzak bir çatışmada öldürülmüş tüm kurbanlar adalet hakkına sahiptir. **11 Eylül trajedisine verilecek yanıt, hükümetlerin gerek ABD'de olsun gerek Orta Doğu, Çeçenya ya da Sierra Leone'de, ağır insan hakları ihlallerinden sorumlu olan herkesin cezasız kalmasını sona erdirecek uluslararası etkin adalet sistemi kurmalarına neden olabilmelidir.**

Irene Khan

Uluslararası Af Örgütü
Genel Sekreteri

Yoksulluk İçindeler

Afganistan, Sudan, Pakistan ve Irak koyu bir yoksulluk içinde yaşıyor.

ABD'deki terörist saldırılar sonrası dünya gündemine oturan Afganistan, Sudan, Pakistan ve Irak koyu bir yoksulluk içinde yaşıyor.

Afganistan'da kişi başına düşen milli gelir 160, Sudan'da 330, Pakistan'da 470 doları ancak buluyor.

Ambargo altında kıvranan Irak'ta 1.000-1.500 dolar seviyesinde olduğu tahmin ediliyor.

Afganistan'ın gayri safi milli hasılası ise ABD'nin binde yarımından daha az düzeyde...

Dünya Bankası, Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNDP) verilerinden yaptığı hesaplamalara göre, özellikle Afganistan ve Sudan'ı, bırakın hemen her veride en önlere yer alan 31 bin 910 dolarlık kişi başına milli geliri olan ABD ile karşılaştırmayı, 1.380 dolar milli geliri olan Mısır'la, 1.350 dolar milli geliri olan bir diğer Afrika ülkesi olan Swaziland'la bile kıyaslamak mümkün değil.

ABD'deki terörist saldırılar sonrası dünya gündemine oturan Afganistan, Sudan, Pakistan ve Irak koyu bir yoksulluk içinde yaşıyor.

Afganistan'da kişi başına düşen milli gelir 160, Sudan'da 330, Pakistan'da 470 doları ancak buluyor.

Örneğin Afganistan, 652 bin kilometrekarelik (km²) yüzölçümü ile Fransa'dan oldukça büyük bir alana, 1999 yılı verileriyle 25,9 milyonluk bir nüfusa sahipken, gayri safi milli hasılası (GSMH) sadece 4,1 milyar dolar.

Bu rakam, 1998 verileriyle İstanbul'da 43,7, Ankara'da 14,6, İzmir'de 13,8, Bursa'da 7,4, Adana'da 6,3 milyar, Antalya ve İçel'de 5,5'er milyar dolar, Konya'da 5, Manisa'da 4,7, sadece 1.2 milyon nüfusu olan Kocaeli'nde ise 9 milyar dolardı.

Ülkenin ihracatı ise yalnızca 80 milyon dolar. (Türkiye'nin ihracatının binde 2,7'si, 1 günlük ihracatı kadar) Afganistan'da kişi başına milli gelir 160 dolarken, 1998 yılında Türkiye'nin en fakir illeri olan Ağrı'da kişi başına gelir 827 dolar, Muş'ta ise 828 dolar düzeyindeydi.

Yine, 29 milyon nüfusu, 2 milyon 506 bin km² ile Türkiye'nin 3 katından fazla yüzölçümü olan Sudan ise 9,4 milyar dolarlık milli gelirle İstanbul, Ankara ve İzmir'in arkasında kalıyor.

Bu ülkelerin milli geliri 10 milyar doları dahi geçmezken,

ABD'nin 1999 yılında milli geliri 8 trilyon 879,5 milyar doları, savunma harcamaları 1998 yılında 269,7 milyar doları buluyordu. ABD, Afganistan'ın 2.165 katı bir GSMH'ye sahipti. Bir diğer ifadeyle Afganistan'ın GSMH'si ABD'nin GSMH'sinin binde 1'i bile değil, binde yarımından daha az düzeyde.

(Bu verilerin yorumu yerine, 12.10.20001 tarihli The New York Times gazetesinde, muhafazakar, ABD emperyalizminin sözcüsü sayılabilecek bir yazarın yazısını eklemek yerinde olur.)*

Başkan (Usame Bin Ladin'in TV konuşmasına) sansür yerine yanıt verseydi keşke. Şunları söyleyebilirdi:

Sayın Bin Ladin sizi dinledim. Hiç bir Arap ya da Müslüman liderin size yanıt vermeye cesaret edemeyeceğini bildiğim için, ben vereyim dedim.

... Çok şey söylediniz ama ... gelecek hakkında hiç bir şey söylemediniz... Ne de olsa mikrofon elinizdeydi. Yine de söyleyecek hiç bir şeyiniz yoktu. Müslüman dünyasına tek mesajınız kimden nefret etmesi gerektiği idi.

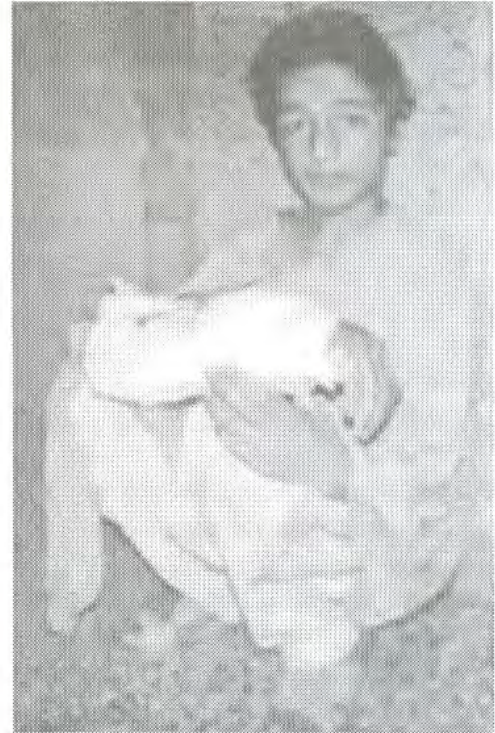
...Sizin kadınlara hayvan sürüsü, Müslüman olmayanlara düşman gibi davranılan, kapalı, içe dönük, nefret dolu İslam versiyonunuzun, İslam'ın muhteşem dönemleriyle bir alakası yok...

Bahsettiğiniz tek arap devletinin Irak olması da açıklayıcıydı. Irak, kendi halkına zehirli gaz sıkan, petrol zenginliğini kendine sayarlar yapmak için kullanan, Kuveyt'e saldıran Faşist diktatör Saddam Hüseyin tarafından yönetiliyor. Ama siz bütün bunlar karşısında sessiz kalıyorsunuz. Sizi rahatsız eden rejimin kendisi değil, böyle bir rejime son vermek için hedeflediğimiz yaptırımlar.

Son 80 yılın Arap-Müslüman dünyası için bu kadar durgun geçmesinin müsebbibi Amerika değil. Biz ve diğerleri pek çok soruya yanıt aradık. Çocuklarımızı en iyi nasıl eğitiriz? Ticaretimizi nasıl

geliştirebiliriz? Nasıl endüstriyel bir temel inşa edebiliriz? Siyasî katılımı nasıl artırabiliriz? Ve liderlerimizi, bu sorulara ne kadar iyi yanıt verebildikleriyle yargıladık. Ancak siz Arapların ve müslümanların liderlerine tek bir soru sormasını istiyorsunuz: İsraililer ve kafirlerle ne kadar iyi savaşmışınız? Tek soru bu olamaz. Yine de sizin gibiler tek bir soru istediği, başka sorular sormak isteyen her Arap'ı sindirdiği için, bölgenizin Saddam gibi alçaklarca yönetilmesine izin verdiniz.

Evet Bin Ladin, ökenizi biraz aldınız, ama bizi yok edeceğinizi sanarak kendinizi kandırmayın. Güçlü bir şeyi yok etmek için güçlü bir şey yaratmalısınız. Ama yapamazsınız. Çünkü Arap-Müslüman dünyasındaki entelektüel ve yaratıcı enerjiler, Irak gibi baskıcı rejimler ya da sizin gi-

bi liderler yüzünden asla tam potansiyeline erişemez...”

(Tipik emperyalist fikirlerin savunusu gibi görünse de “geri kalmış ülkelerin” geri kalmışlıklarının “günahını” salt emperyalizm olgusunda değil, biraz da kendilerinde ve baskıcı, çıkarıcı yönetim kliklerinde araması gerektiği çok da yanlış bir görüş değildir. Ama ABD’nin de Şili’de hem de seçimle gelmiş bir halkçı yönetimin yerine General Pinoşe’yi hangi yöntemlerle iktidara getirdiği de bilinir. Kaldı ki Taliban’ı da iktidara taşıyan ABD’nin benzer politikalarıdır.) (Radikal. 13.10.01.

“ARAPLAR GİREMEZ”

ABD’ye yapılan acımasız saldırılar, başta Amerika olmak üzere Batı dünyasında müslüman Araplara karşı nefretin dalga dalga yayılmasına yol açtı. Artık karşısında Ortadoğulu ya da Yakındoğulu gören herkes “bu da terörist olabilir” kaygısıyla kendini ve ailesini korumaya çalışıyor. ABD’de bunun son örneği Minneapolis’ten Salt Lake City’e giden Northwest Havayollarına giden uçakta yaşandı. ABD vatandaşı üç Arap kökenli kişi, yolcuların “biz onlarla uçmaktan korkuyoruz” demesi üzerine uçağa alınmadı. Eskiden “zenciler giremez” yazılı tabelaların yakında “Araplar giremez”e dönüşüp, bir çok işyerine asılmasından endişe ediliyor...

“BEYZBOL SOPALARIYLA ÖLDÜRDÜLER”

Müslüman sanılıp öldürülen bir Hint’linin yanısıra Müslüman Araplara yönelik şiddet hareketleri ABD’de gittikçe yayılırken, Avrupa’da ...İngiltere’nin başkenti Londra’da 19 yaşında müslüman bir kadın, yolda yürürken saldırıya uğradı. Saldırganların, ellerindeki beyzbol sopalarıyla genç kadına acımasızca vurup öldürdükleri açıklandı.

“POLİS MÜSLÜMANLARI KORUYACAK”

Londra’da, müslümanlara yönelik artan şiddet olaylarını önlemek için 1500 kişilik ek polis gücü görevlendirildi. Cuma namazında önlemler alan takviye kuvvet, hafta sonu boyunca camilerin dışında bulunacak.

“AB DE VİZE”

AB’ni oluşturan 15 ülke lideri... teyakkuz durumu boyunca. Yabancılar vize vermeme kararı aldılar..

*Bu bilgileri İnternet kanalından sağlayarak dergimizde yayını sağlayan Dr. Necdet Tamamoğulları’na teşekkür ederiz.

HASTANE ÖYKÜLERİ I BİR AŞI YAPMAK İSTEMİŞTİM DE...

*Salt gösterişe dayalı içtenliksiz bir hayat,
hiç bir insan zekasını tatmin edemez.*

Hekim doğumundan iki ay önce HBsAg'nin pozitif olduğu gebenin sezaryanını yaptıktan sonra dosyaya not düşü. Ebeleri uyardı. "Bebeğe hemen aşı yapılacaktır. Hiper-immun serum da bulunmaya çalışılsın."

Ameliyattan çıktığında bebeğin ilaç tabelasına çocuk hekimi tarafından gerekli aşı ve serumunu yazıldığını gördü. Rahatladı. İşler yürüyordu.

Ertesi gün olduğunda görevli hemşire aşının ve serumun yapılmadığını söylediğinde önce öfkelenildi. "Nasıl olur? Neden!" Serum zaten bulunmuyordu. Dışarıdaki eczanelerden sağlanacaktı; ya da Ankara'dan. Aşı için de yeniden tetkik gerekiyordu. Laboratuvar hekiminin de imzası! Hekim öfkeyle tetkik kağıdını imzaladı ama bu sırada telefonla eczaneyi aradı. Kimseyi bulamadı. Diğer işlerin arasında bu işe zaman ayırması çok güçtü. Yine de eczaneye gitti. Yönetmelik böyleydi. O zaman neden bu HBsAg nin pozitif olduğu hastaların daha baştan sonuç kağıtları laboratuvar hekimlerince imzalanmazdı? Sonra eski tetkik kendine götürüldüğünde de imzalamayı reddetmiş. Çünkü negatif (-) olarak yazıldığına göre, bu negatif, dikey bir çizgi ile pozitif (+) olabiliyordu ya! Adam haklı! Herkes yeni doğan bebeğine aşı yaptırmak için bu hileyi uygulayabilir. Ya da hemşire, belki de hekim bu aşığı ele geçirmek için numaralar çeviriyordur. Yeniden yapılsındı! Hekim sorumluluk alarak aşının, yine de verilmesini sağlayabiliyordu. Eczane bu tür haklı istekleri geri çevirmezdi. Ama zaten zaman kaybedilmişti. Diğer yandan bir kaç ay önce aynı laboratuardan önce pozitif olan sonucun daha sonra negatif olduğunu da görmüştü. Tetkiki beklemeye karar verdi. Tetkik laboratuara gitti. Üzerinde kocaman bir notla: "İlgili uzman hekimin, sonucu kaşe ve imza ile doğrulaması ricasıyla."

Öğleden sonra oldu. Saat iki. Hekim harıl, harıl poliklinik yapıyordu. Servis hemşiresi elinde tetkik kağıdıyla geldi. Sonuç yine pozitif ama ilgili uzman hekim yine tetkik kağıdını imzalamamıştı. Hekim öfkelenildi. Bir kaç yere telefon etti. Poliklinik hastaları bekliyordu. Laboratuardan sorumlu kimse bulunamadı. Sonra yeniden telefon etti. Laboratuvar hekimi öğleden sonra izinliydi. Hekim "tetkik kağıdının üstündeki görmediniz mi?" dedi ama özür dilediler. Stajyer görevlinin gözünden kaçmıştı.

Bebek sezaryanla çıkarılmalı otuz saat olmuştu ve ona hepatit aşısının yapılabilmesi için gerekli formaliteler henüz tamamlanamamıştı. Bir sonraki gün de resmi

tatildi. Kim, kime şikayet edilecekti? Sorumlu kimdi?

Sorumlu, her kurum personelini ve her hastayı yolsuzluk yapacak birisi olarak değerlendiren yönetmeliklerde miydi? Yaşanılanlara bakıldığında bu varsayımınla hazırlanmış yönetmeliğin bu anlayışına hemen karşı çıkmak mümkün müydü?

Sorumlu, aşığı, laboratuvar hekim imzasını görmeden vermeyen eczane miydi? Onlar yönetmeliği uyguluyordular. Kaldı ki, yine de ilacı verebilirdiler ama sonra test negatif de çıkabilirdi. Olmamış şey değildi ki?

Sorumlu, binlerce tetkik içinde boğulmuş stajyer laborant mıydı? Laboratuvar çalışanları için hastalıklar "sanal" dı. Kağıt parçalarıydı. Bir insana ait, onun hayatına acı ya da neşe verecek, rakamlar, göstergeler değildi. Sıkıcı, kimisi gereksiz, göz boyamak için istenilen, bazan hastayı baştan savmak için yapılan işlerdi bunlar. Öyle de çoktular ki. İnsanın üstüne üstüne geliyorlardı. Hangi biriyle uğraşılacaktı. Bu kalabalığı artık hükümetler bile yönetemiyordu.

Sorumlu, önemli tetkik sonuçlarını imzalamayan uzman hekim miydi? O bu ikide bir değişen yönetmelikleri biliyor muydu? Sonra sanki sonunda yine o tetkiki değerlendirmeden, yine önüne konulmuş bu kağıt parçasını imzalamayacak mıydı? Bu bürokrasiye ne gerek vardı? Sürekli orada bulunamazdı. İnsanın işi çıkar, izin alamaz mıydı?

Sorumlu, tüm bu işleri daha baştan başlatan hekimde miydi? Ne gereği vardı koruyucu hekimliğin? Kaldı ki o da bu hastayı ameliyat etmeden önce anesteziyi durumdan önceden haberdar etmemişti. Anestezi uzmanı da "bu vakayı sona alsak iyi olurdu" dediğinde; "haklısınız belki ama biz bu doğumhaneden, acilden öyle çok kontrolsüz, testleri yapılmamış, hastalık taşıyıcı hastaları ameliyathaneye alıyoruz ki, bu bende de bir rahatlık geliştirdi" demişti.

Geri kalmışlık, üçüncü dünya ülkesi insanı olmak bu olmalı. Ne söz söylersek söyleyelim, ne kadar "bilimsel", "düşünceli" lakırdılar edersek edelim, kendi gerçekliğimizde bunun karşılığı sık sık olmuyorsa eleştirilerimizde daha insafli olmak zorundayız. Sanırım başkalarına eleştiri getirmeden önce, zaman, zaman kendimize bakmalı ve "ne yapıyorum ben" diye kendimizi sorgulamalıyız.

HASTANE ÖYKÜLERİ II

O kırmızı ışıkta geçebiliyorsa, ben de ameliyathaneye galoşsuz girerim!

...bazı "makroorganizmalar", "makro" olabilmenin imajını, en azından diğer insanlara zarar vermeden edinmeyi denemeliler.

Yıllar önce bir gazetede, dönemin İsveç başbakanının bir bankanın bankamatik kuyruğunda beklerken çekilmiş bir fotoğrafı yayınlanmıştı. Başbakan kuyrukta, 3. sırada, ayak bileğini de burkmuş olduğu için bir bastona dayanmış, sessizce beklemekte. Fotoğraf alt yazısında, bu olgu İsveç'te olağan bulunduğu için, fotoğrafın da bir gazeteci değil, bir turist tarafından çekilmiş olduğu belirtilmiş. Yine yıllar öncesi bir gazeteci (Mustafa Ekmekçi), bir bakanın doktor randevusuna beş dakika erken geldiği için, poliklinik önündeki banka randevusunu beklemek üzere oturduğunu yazmıştı. İsveç'li bayan bakanların pazarda alışveriş ettiği de bilinen bir gerçek. Yine İsveç'te Sosyal Demokrat Parti'nin, genel kurulu öncesinde genel başkanlığa tek aday olarak gösterilecek ve seçilmesi, hemen arkasından da başbakanlığı kesin görünen bir bayan politikacının, kendine devlet tarafından, devlet harcamaları için kullanılacak kredi kartının, çocuk bezi almında kullanıldığı tespit edilmiş. Her ne kadar, bu para politikacı tarafından hemen kendiliğinden hesaba yatırılmışsa da, bu durum daha sonra yine gazetelerde ağır biçimde eleştirilince, ilgili politikacı başkanlığa aday bile olmamıştı.

Temmuz ayı içinde Sağlık Bakanının, görevden aldığı bir başhekime karşı gösterdiği tavır uzun süre gazetelerde yer almıştı. Bu konuda söylenecek pek söz kalmadı. İşin özünde, kamu görevi yapan insanların, makamları yükseldikçe "kamu"yu ve bir görev yeri olan makamın, sadece hizmet etmek için geçici olarak onlara verildiğini unutmaları yatmaktadır. Kişisel kompleksler, partisel küçük çıkarlar, olması gerekli görev anlayışının önüne geçmektedir.

Yeni Cumhurbaşkanının trafikte kırmızı ışıkta durmasını, eski cumhurbaşkanı "gösteriş" olarak değerlendirmektedir. Aynı eski cumhurbaşkanı, yasa dışı bir uygulaması kendine hatırlatıldığında, "verdimse ben verdim, ne olmuş" demişti. Verdiği para, vergilerimizden toplanmış bizim paramızdı oysa! Kendi parası değildi. Bunu yasalar kendine hatırlatmadı. Oysa Doğu Batı Al-

manya birleşmesinin mimarı Helmut Kohl'a partiye bağış yapılmasındaki usulsüzlükle ilgili çok ciddi biçimde bu gün hesap soruluyor.

Geçtiğimiz aylarda bu kural, yasa tanımazlığa değinen bir gazeteci (Türker Alkan. Radikal. 21.7.2000) yazısında bu yaşanan olayları "Kurallara uymamayı bir güç ve erkeklik göstereceğiz" diye tanımlamıştı. Onların bu sıklıkla gördüğümüz tavrının arkasında "...ben farklıyım, yasalar ancak başkasına işler, bana sökmez" anlayışının yattığını söylüyordu.

...

Bilinir, ameliyathanelerde asepsi, anti-sepsi kurallarına uyulması gerekir. Maske-siz, kepsiz, galoşsuz girilmez. Bu kurallara uyulmasının gerekliliğini en iyi cerrahların yaşayan onlardır. Enfekte hastaların hastanede kalış süresinin uzamasını, hastane giderlerinin artmasını, insanların çektiği acıları yakından görürler. Zaman zaman enfeksiyona karşı çaresizlik içinde kıvranırlar. O zaman nasıl oluyor da yine daha çok bu insanlar arasından, hastaneye kendi odasına girer gibi girenler çıkıyor? "Ben ameliyathaneye ayakbabama galoş geçirmeden girebilirim. Çünkü ben..."

"Çünkü ben..." "-Ne?"

Olasılıkları gözden geçirelim.

a) Ayakkaplarımla yere basmadan yürürüm.

b) Ayakkaplarımdan tabanı bakterileri, virüsleri öldürecek kimyasal madde ile özel olarak kaplanmışım.

c) Ayakkaplarımdan taşıdığı patojenler, bu ameliyathaneyi ancak şereflendirir.

d) Ben dikkatsiz, düşüncesiz biriyim. Özür dilerim

e) Ameliyathane öyle pis ki, galoşla giresem ne olur, girmesem ne olur? (Bu ameliyathaneden kim sorumlu peki?)

f) Ben ayrıcalıklıyım. Kimse bana karışamaz. Beni uyaramaz. Onu oyarım. Eserim. Gürlerim. Bu kural herkes için olabilir. Hatırlatırım. Ben "herkes" değilim!

Doğru yanıtı herkes biliyor. Ancak bazı

"makroorganizmalar", "makro" olabilmenin imajını, en azından diğer insanlara zarar vermeden edinmeyi denemeliler.

...

Sonunda belki de ülkemizde en "okumuş" insanlar bile çoğu kez demokrasiyi hak eden davranışlardan uzak kalıyor, böylece kısmen de olsa hakettiğimiz bir hayatı yaşıyoruz. Ayrıcalıklar elde ettikçe, doğru-dan kendimize yönelmeyen -bana dokunmayan yılan...- en insanlık dışı uygulamalar bizi rahatsız etmiyor. Sahip olduğumuz gücü ya salt daha çok para kazanmak, ya da egomuzun ilksel arzularını tatmin etmek, ya da her ikisi için kullanıyoruz. Sonra bir gün "adalete" gereksinmemiz olduğu zaman, haktan, hukuktan, kurallardan söz ediyoruz. O "adalete" hiç bir zaman ihtiyacı olmayacakmış gibi görünen "güçlülerin" pervasızlığı daha da arsızca. Ona hiç kimse, hiç bir zaman hesap soramayacaktır! O güvenle yaşarlar. Ama bilinmelidir ki ülkemizde trafik kazalarında her yıl ölen binlerce kişinin en az yarısı bu zihniyet yüzünden bencillik ve kural tanımazlık aptallığından ölüyor. 17 Ağustos depreminde de bu zihniyet, belki on kat daha fazla ölüme yol açtı. Bu zihniyet de sonunda bu aynı topraklarda yaşıyor. Sefil, mutsuz insanlar arasında. Kirletilmiş, betonlaşmış kıyılarda. Kederli, ağıtçı, hep sadaka bekleyen bir toplumda. Sosyal adaletin olmadığı toplumlarda yaşanan mutsuzluk ve umutsuzluk, bir şekilde kaçınılmaz olarak, toplumun tümünde insani değerleri erozyona uğrattıyor. Kibirli, varsıl, nüfuzlu insanların, yoksul, zavallı, güçsüz insanlara karşı gösterdiği acımasızlık, umursamazlık, duygusal küntlük giderek onların kendilerini de yapayalnız bırakıyor. Hayatlarının anlamı kayboluyor. Daha çok istiflemek, daha çok tüketmekten başka yapacak bir şeyleri kalmıyor. Ya da doymaz egolarını doyurmak için daha çok entrika döndürmek zorunda kalıyorlar. Çünkü salt gösterişe dayalı içtenliksiz bir hayat, hiç bir insan zekasını tatmin edemez. Etmeyor da.

Dr. Gürsel Erkinç

MEDENİYET, İLERLEME, GELİŞME, MODERNİTE... AMA BEDELİ NE ?

MODERNİTE SARMALINDA NEREYE?

*“İnsan, kendi özgürlüklerinin somutlaştığı çevreyi korumak için mücadele vermek zorundadır.” **

Dr. A. Öner Kurt

Eylül sayısında **barış** dosyasını fazlaca “savaş”dan bahsederek aralamak zorunluluğu duymuştuk. Bu sayıya ise **çevre** konusunu “çevre kirliliği” ni ön plana alarak değerlendireceğiz. Belki bizleri barışa karşın “savaş”, çevreye karşın “çevre kirliliği” konularında yazmaya zorlayan, her şeyin tersiyle var olması-anlam kazanması!

Çevrebilimcilere göre, dünyanın ancak 16 milyar insanın yükünü kaldırabilecek kapasitesi var. Günümüzde nüfusun 6 milyarı aştığı göz önüne alınca, “doğal kaynakların yok edilmesi ve su kaynaklarının giderek azalması” tehlike sinyallerinin şimdiden verildiğini göstermektedir. Çevre ve çevre kirliliği konuları dünyada sanayinin ortaya çıktığı 100-150 yıllık bir geçmişe dayanır. Dünyayı tehdit boyutlarına son 50 yıllık süre içinde varmıştır. Tehdit boyutları yükseldikçe, insan sağlığı ve yaşamını olumsuz etkilemeye başladıkça toplumda çevreye karşı duyarlılıklar, tehlikeler ile orantılı olarak artmaya başlamıştır. Çevre bilim giderek bilimsel araştırmalara gerek duyan çok yönlü bir bilim dalı olmuştur. Ve 21. yüzyılın yaşamsal sorunlarından çevre kirliliği, “doğayı, üstünde egemenlik kurulacak bir nesne” olarak gören anlayışın ürünüdür.

Hakkında her açıdan konuşulan “çevre”yi insanın insanla ve diğer canlı ve cansız varlıklarla olan ilişki ve etkileşimleri olarak tanımlayabiliriz. İnsan ve canlı varlıklar üzerinde etkide bulunabilecek fiziksel, kimyasal, biyolojik ve sosyal etkenlerin tümüdür. Genel olarak çevre; üzerinde yaşadığımız dünya ve bu dünya üzerindeki olaylardır.

Çevre iki ana başlık altında değerlendirilebilir.

A - Fizik çevre: insan dışındaki tüm maddi olaylardır. Üç alt başlıkta inceleyebiliriz;

1- Doğal çevre: insanlar tarafından üretilmemiş, doğada kendiliğinden bulunan hava, su, toprak, diğer canlılar ve yer altı kaynaklarıdır.

2- Yapay çevre: insanlar tarafından yapılmış, yerleşim bölgeleri, yollar, üretim tesisleri ve üretim mad-

deleri gibi oluşumlardır.

3- Tarihi çevre: önceki çağlardan günümüze kadar varlıklarını sürdüren özel coğrafi oluşumlar, yerleşim bölgeleri, bina ve sanat eserleridir.

B - Sosyal çevre: insanın insanla ilişkilerini etkileyen ekonomik, sosyo-kültürel ve siyasal düzenlerdir.

Fizik anlamda kirlilik canlıların üzerinde yaşadığı toprağın, suyun ve havanın kirlenmesidir. Çevre şartlarının canlıların sağlıklı yaşamasına izin vermeyecek duruma gelmesidir.

Sosyal kirlilik ise fizik kirliliğe karşı ilgisizlik ve bilgisizliktir.

Çevre ve ekoloji bilinci denilince; insanların çoğu konuyu, çevreyi temiz tutma, hayvanları koruma, bitkileri koruma gibi algılıyor. Örneğin kelaynak kuşlarının korunması sadece yaraya bandaj olur. Öte yandan, insanın budist bir rahip gibi yaşaması, kimsenin et yememesi, deri ayakkabı giymemesi pratik bir çözüm değildir. Temelden çözüm gereklidir. Nasıl insanlar arasındaki ilişkilerin uyumlu olabilmesi için sevgi ve saygı şartsa, bu doğa içinde aynı olmalıdır. En güzel örneği Gökova santrali. Bakın insanların çoğunluğu konuşurken; “turistler kaçacak, bitki örtüsü zarar görecektir, havayı kirletecek” diyor da, birisi çıkıp “burası güzel onun için koruyalım” demiyor.

İnsanlar çağlar boyunca yaşama ve ayakta kalma mücadelesi verirken, diğer canlılar gibi doğayı olduğu gibi kabul etmemiş, yaşam şartlarını her geçen gün iyileştirme doğrultusunda doğayı ve kendini değiştirme başarısını göstermiştir. Bu olumlu değişimleri yaparken bilerek veya bilmeyerek doğaya, diğer canlılara ve kendine zararlı olacak kirlenmelere sebep olmuş ve olmaktadır. Günümüzde sanayi sayesinde dev boyutlu üretimler gerçekleşmektedir. Bu dev boyutlu üretimler aynı büyüklükte fiziki ve sosyal çevreye zarar veren tehlikeli atıkları ve yan ürünleri ortaya çıkarmaktadır. Hatta bazı ürünler üretilirken çevreye verdiği zararlar, ürünün insanlara yapacağı yarardan daha fazladır.

Bu dev boyutlu çevre kirlenmeleri, günümüzde tüm ulusları ve halkları harekete geçirmekte, çevre kirliliğini önleme yolunda ortak çareler aramaya yöneltmektedir.

Çevre kirliliğine yol açan nedenlere "çevre kirleticiler" denir. Bunlar; katı, sıvı ve gaz kimyasal maddeler ve yakıtlar, çeşitli ışınlar, gürültü, olumsuz iklim ve coğrafi koşullar, sigara, ekonomik ve sosyo-kültürel gerilik, plansız nüfus artışı, çarpık ve kaçak kentleşme, plansız sanayileşme, yoğun trafik kazaları ve savaşlardır.

Çevre Kirliliğinin Sonuçları

Çevre kirliliği yeryüzündeki canlıların sağlıklı yaşamalarını ve giderek yaşamlarının devamını tehdit etmektedir. Dolayısıyla çevre sorunları bir sağlık ve yaşam sorunudur. Çevre kirliliği insan organizmasına ve diğer canlılara olumsuz etki yapar. Ve kirlilik yapan etkenin özelliğine göre canlıların farklı sistemlerine zarar verir.

Türkiye'deki Başlıca Çevre Sorunları

Ülkemizde hemen her türlü çevre kirleticisine rastlamak mümkündür. Ancak bunlardan çok azı kamuoyunun gündemine gelmekte, medyada yer almaktadır.

Ülkemizde birinci sırayı, plansız ve çarpık sanayileşme almaktadır. Çevreyi büyük oranda kirlüten sanayi kuruluşları ile yerleşim birimleri iç içe girmiştir. Pek çok sanayi kuruluşu Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) yapılmadan, arıtma tesisi kurulmadan, çevreye saygılı olmayan geri teknolojiler ile plansız programsız faaliyete geçmekte üretime devam etmektedir.

Evsel ve endüstriyel sıvı atıklar çoğu kez arıtılmadan denizlerimize boşaltılmaktadır. Bu nedenle denizlerimizin büyük çoğunluğu kirlilik nedeniyle "denize girilemez-bakılamaz-yanında nefes alınamaz" durumdadır.

Sigara tüketiminde ülkemiz dünya sıralamasında ilk sıraları almaktadır.

Yüksek orandaki işsizlik nüfusun büyük bir kesimini sanayi şehirlerine çekerek, buralarda altyapıları

Ülkemizde hemen her türlü çevre kirleticisine rastlamak mümkündür. Ancak bunlardan çok azı kamuoyunun gündemine gelmekte, medyada yer almaktadır.

kurulmadan plansız ve kaçak yapılaşmaya, gecekondulaşmaya ve önemli trafik sorunlarına neden olmaktadır.

Büyük şehirlerde her gün yüzbinlerce araç trafiğe çıkarak, egzoz dumanlarıyla atmosferi kirlenmekte, gürültüsü ile işitme ve sinir sistemlerimizi yıpratmakta, tıkanıklığı ile zaman ve yakıt israfına, kazaları ile önemli

ölçüde mal ve can kaybına neden olmaktadır.

Yine büyük şehirlerde kış aylarında düşük kalorili yakıt kullanımı nedeniyle ortaya çıkan baca dumanları atmosferi solunamayacak düzeyde kirlenmektedir.

Ülkemizin genel eğitim düzeyinin düşüklüğü ve yüksek oranda işsizlik her konuda olduğu gibi çevre konusunda da duyarsızlığı beraberinde getirmektedir. İnsanlarımız, tercihlerini önce iş, sonra iş güvencesi, daha sonra iyi ücret ve son olarak çalışma ortamı ve çevre iyileştirmesi olarak yapmaktadır.

Çevre Sorunlarının Çözümü İçin Öneriler

Çevre sorunları tek bir disiplin ile açıklanamayacak kadar çeşitlidir. Çevre kirliliği sorununu aşmak için, önce çevre kirliliğini önleyecek genel ilkeleri belirlemek sonra bu ilkelerin uygulanabilmesi için tarafların görevleri ve taraflar arası işbirliği olanaklarını tespit etmek gerekir.

1960'lı yıllardan başlayarak tüm dünyada çevre konusu gerek uluslar arası örgütlerde, gerekse uluslar arası kamuoyunda, giderek önemi artmaya başlamış, sorunların tespiti ve önlemlerine yönelik birçok etkinlik düzenlenmiştir.

*Sürekli ve dengeli kalkınma için aşağıdaki önlemler öncelikle gerçekleştirilmelidir.

- Nüfus planlaması
- Temiz ve yeşil çevre teknolojilerinin kullanılması
- Kurum ve kuruluşların, ekonomik ve ekolojik stratejilerinin birbirini tamamlayacak şekilde planlanarak kurulması
- İstihdam, eğitim ve öğretimin, nicelik ve niteliklerinin artırılması
- Sınırlı doğal kaynakların korunması ve denge amacıyla, üretim ve tüketimin yeniden düzenlenmesi.

* Prof. Dr. Ümit Doğanay - 1972

RÖPORTAJ • RÖPORTAJ • RÖPORTAJ • RÖPORTAJ • RÖPOR

Bu sayıdaki konuğumuz; Mersin SSK Hastanesi Başhekimisi

Sn. Dr. İlkay KURT

İki yıla yakın süredir Mersin SSK hastanesinde görev yapıyorsunuz. Bu süre içinde neler yaptığınızı anlatır mısınız?

İki yıla yakın bir süredir başhekimlik yapıyorum. Bu süre zarfında hastane içinde fiziki anlamda yaptığım şeylerin başında;

1- Eski yemekhanenin Kadın, Çocuk ve Doğum Polikliniği haline getirilmesini

2- Poliklinik hava boşluğunun, zemin katta oturulabilecek bir konuma getirilmesini

3- Kantin, kafeterya ve oturma alanı kompleksini sayabiliriz.

Bu dönem içinde biliyorsunuz 2 Nisan 2001 tarihinde Telefonla Randevu ve Gönüllü Çalışma Sistemine geçtik. Bu sistem Mersin SSK için gerçek anlamda reformdur. Hizmet verdiğimiz 710 bin SSK'lı hak sahiplerine artık hastanemiz yetmiyordu. Kalabalıktan tüm çalışanlarım bunalmıştı. SSK'lılarda aldıkları hizmetten memnun değillerdi. Bu sistem hastanemizi geçici bir süre de olsa rahatlatmıştı. Rahatlatmış kelimesi tabii ki Poliklinik açısından; yoksa acil servis ve yataklı hizmet açısından düşünüldüğünde yine bu birimler açısından düşünüldüğünde yine bu birimler yetmezlik içinde.

Randevulu sistem ile ilgili olumlu ya da olumsuz, hekimler veya SSK'lı hastalardan ne gibi eleştiriler alıyorsunuz?

Randevulu sistem ve Gönüllü Çalışma Sistemini aynı anda başlattık. Yani çalışma saatlerini Sabah

08:00 Akşam 20:00' ye kadar genişlettik. SSK'lı hastalar açısından olaya baktığımızda hastalar sistemden son derece memnundur. Aldığımız eleştiriler ilk zamanlarda ve şimdilik;

1- Randevu alamıyoruz.

2- Doktor hastaya yeterli zaman ayıramıyoruz.

Yine eskisi gibi bakılamıyoruz gibi sızlanmalar. Hekim arkadaşlarımızın % 95'i sistemi beğeniyor ve destekliyor. Eleştiriler daha çok randevu alıp da gelmeyen hasta kesimi ile ilgili. Bunlar çalışma sistemimizi bayağı etkiliyor.

Mersin SSK hastanesi de "işletme" kapsamında olmasına karşın henüz yasa ile ilgili sorunlar var. Yasal düzenlemeler hangi aşamada?

İşletme ile ilgili yasal düzenlemeler son safhaya geldi. Meclis gündeminde kanun hükmünde kararname ile bu konuma gelmiştik. Bunun yasal dayanaklarının oluşması için verilen süre dolmak üzere, en geç yılbaşına kadar işletme konumuna geçiş veya eski konumumuzdan hizmete devam edeceğiz.

Hastanemizin bir "işletme" olacağını göz önüne aldığımızda hangi projeleri hayata geçirmeye çalışacaksınız?

Hastanemize işletme konumuna geçiş sürecine öncelikle SSK Başkanlığı tarafından alt yapı eksikliklerinin giderileceği ve ciddi yatırımlarının yapılacağını bilmekteyiz. Fiziki anlamda ve tıbbi cihaz yönün-

den donatılmış eksiği olmayan bir hastane. Bu çok güzel bir olay. Böyle bir hastanede yeniden bir çalışma programı düzenlenmesi gerekiyor. Yeni çalışma düzenimizle birlikte olumlu sonuçlar alınacaktır. Hizmet akışını kolaylaştırmak ve genişletmek açısından girişimlerimiz olacak. Örneğin 3-4 tane tam teşekküllü Dispanser ve Branş Hastanelerinin yapılıp hizmete konması; ilk düşündüğümüz ve Mersin'deki eksikliğini duyduğumuz konulardır.

Göreviniz sırasında şevkinizi kıran, çözümünde zorlandığınız sorunlar, ilişkiler nelerdir? Doğrudan olamasa bile dolaylı olarak anlatabilir misiniz?

Görevime başladığımdan bu yana biliyorsunuz 3 defa operasyon geçirdim. 4-5 ay yatmak zorunda kaldım bu operasyonların verdiği psikik travma zaman zaman çalışma şevkimin kırılan ilk nedendi. Şimdilik bunu atlama sayılırım. Diğer nedenlere gelince inanın o kadar çok olumsuz neden var ki hepsini tek tek saymak istemiyorum. Fiziki yetersizlik, tıbbi cihazlardaki sorunlar ve kalıcı çözüme ulaşmadaki zorluklar. Çalışanlarımla ilgili iletişim sorunu v.s.gibi ilk zamanlar fazlaca etkileniyordum. Sonraları kendimize belirli zamanlarda belirli hedefler koyduk. Hedefe ulaşmak için verilen mücadele ve zorlukların aşılması zaman içinde bu zorlukları kısmen de olsa unutturuyor.

Sorulara verdiğiniz yanıtlar için teşekkürler.

Rakamlarla Mersin SSK-2000 yılı verileri (İçel Sağ.Müd.İstatistik Yıllığından alınmıştır)

Yatak Kadro : 512	•••	Ölen : 377	•••	Doğum : Normal :2191
Mevcut yatak : 501	•••	Yatılan Gün : 135.195	•••	Müdahaleli : 778
Poliklinik : 756.980	•••	Ameliyatlar : Büyük:1949	•••	Hasta Ort.kalış
Serviste yatan : 21.655	•••	Orta: 2219	•••	gün sayısı : 6.2
Taburcu : 21285	•••	Küçük: 498	•••	Yatak işgal oranı : %73.9

ÇEVRE VE ALLERJİ

Geçtiğimiz yüzyıldan itibaren astma ve diğer allerjik hastalıkların prevalanslarında ciddi bir artış gözlenmiştir. Bu artışın sadece hastalık belirti ve tanılarında değil, objektif hastalık göstergelerinde de olduğu ortaya konmuştur. Batılı gelişmiş toplumlarda astma ve allerjik hastalıkların prevalansı %35'lere kadar ulaşmaktadır. Toplumun üçte birinden fazlasını etkileyen bu hastalıklar artık sadece bir "hastalık" olmaktan çıkıp ciddi bir halk sağlığı sorunu haline gelmiştir.

Ülkemizde yapılan prevalans çalışmalarında çocukluk çağında astma prevalansının %5-15, diğer allerjik hastalıkların ise %5-20 arasında değiştiği saptanmıştır. Ankara ili çocuklarında son 5 yılda astma belirtileri prevalansının yaklaşık 2 kat arttığı gözlenmiştir. Öte yandan, bazı Afrika kabileleri, doğu Avrupa, Rusya ve gelişmekte olan veya az gelişmiş birçok ülkede bu hastalıkların prevalansları çok düşük olup %1'lere kadar düşmektedir. Genetik faktörler ne prevalansta gözlenen ciddi artışı, ne de aynı etnik kökene sahip farklı toplumlar arasında gözlenen büyük prevalans farklılıklarını açıklamamaktadır. Şu halde allerjik hastalıkların ortaya çıkışında güçlü çevresel etkenlerin rol oynadığı kuşkusuz kabul edilmektedir.

Nedir bu çevresel etkenler? Allerjik hastalıklar açısından bakıldığında yaşanan tüm mikro ve makro çevre bileşenleri bir potansiyel risk faktörü olabilir. Bir yazarın "Birinin cenneti bir başkasının cehennemidir." sözü allerjikler için söylenmiş gibidir. Yaşamda keyif kaynağı olan pek çok şey allerjik bir birey için yaşamı kaba çevirebilir; herkesin kanını kaynatan güzel bir ilkbahar günü, çiçekli yemyeşil bir bahçe, arkadaşlarla oynanan bir futbol maçı, soğuk bir kış gününde sobayla sıcacık ısıtılmış bir oda veya bir avuç çerez... Bütün bunlar, çevremizde bulunan çeşitli allerjenler, özellikle polenler, ev tozu akarları (mite) ve besinlerle sürekli yaşadığımız doğal karşılaşma örnekleridir. Allerjik olmayan bir kişide hiçbir rahatsızlığa yol açmayan bu karşılaşmalar, allerjik bireyde fatal astma atakları ve anafilaktik şoka kadar uzanan çok ciddi belir-

tilere neden olabilir. Öte yandan, hızlı şehirleşme ve "modern" yaşamın getirdiği bazı yeni yaşam koşulları ve/veya bazı eski yararlı alışkanlıkların yitirilmesi, çevremizde karşılaştığımız allerjen yükünü arttırarak ve/veya bunlara karşı olan immünolojik yanıtları değiştirerek allerjik hastalıklarda bir patlamaya yol açmıştır.

Astma ve allerjik hastalıklarla uğraşan bilim adamlarının son yıllarda ilgisi bu artıştan sorumlu çevresel faktörlerin bulunmasına odaklanmıştır. Bu amaçla çok kapsamlı, uzun soluklu ve uluslararası büyük epidemiyolojik çalışmalar yürütülmüş ve hala da yürütülmektedir. Bu çalışmalardan çıkan sonuçlar son 30-40 yılda yaşanan

hızlı şehirleşme ve modern yaşama ait bazı faktörlerin bu prevalans artışından sorumlu olabileceğine işaret etmektedir. Kapalı ortamlarda (ev-iş-yeri-okul-kreş) geçirilen zamanın artması, değişen mobilya ve yer döşemesi alışkanlıkları, ev ve işyerlerinde sıkı izolasyon sistemlerine bağlı olarak ventilasyonun azalması, ev içinde hayvan beslemenin yaygınlaşması, uzun süreli anne sütü alımının azalması, renklendirici ve katkı maddesi içeren besinlerin fazla tüketimi, geniş spektrumlu antibiotik kullanımının yaygınlaşması, daha hijyenik yaşam koşulları ve aşılama ile erken çocuk-

Öte yandan, hızlı şehirleşme ve "modern" yaşamın getirdiği bazı yeni yaşam koşulları ve/veya bazı eski yararlı alışkanlıkların yitirilmesi, çevremizde karşılaştığımız allerjen yükünü arttırarak ve/veya bunlara karşı olan immünolojik yanıtları değiştirerek allerjik hastalıklarda bir patlamaya yol açmıştır.

luk çağında geçirilen genel enfeksiyon yükünün (solunumsal, sistemik ve özellikle orofekal) azalması, çekirdek ailenin küçülmesi ve kardeş sayısının azalması, maternal sigara içimi ve hava kirliliğindeki artış bu faktörler arasında yer almaktadır.

Kontrolsüz ve kalitesiz kömür ve fuel-oil kullanımı ve

sanayileşme ile ortaya çıkan hava kirliliği, kontrol programlarının uygulandığı batılı gelişmiş ülkelerden çok gelişmekte olan toplumların sorunudur. Esas olarak sülfür dioksit (SO2) ve partiküler madde (PM) yi içeren bu klasik tip hava kirliliğinin astma ve allerjik nezle belirtilerini tetiklediği, allerjenlere duyarlılanmayı kolaylaştırdığı, bronşit, kronik öksürük ve üst solunum yolu hastalıklarını arttırdığı gösterilmiştir. Ancak bu tip hava kirliliğinin yeni olguların ortaya çıkışına yol açıp açmadığı tartışmalıdır.

Batılı büyük şehirlerin temel özelliklerinden biri olan yoğun trafiğin astma ve allerjik hastalıklar üzerindeki etkisi daha ayrıntılı olarak araştırılmıştır. Dizel egzoz partikülleri ve trafik emisyonlarıyla oluşan nitrojen dioksitin oluşturduğu trafik kirliliğinin solunum yolu belirtilerini arttırdığı, astma ataklarını tetiklediği, polen allerjenlerini üzerlerinde taşıyarak küçük hava yollarına ulaşan allerjen dozunu arttırdığı tespit edilmiştir.

Ozon ile karşılaşmanın insanlarda nefes darlığı, solunum fonksiyonlarında bozulma, havayollarında yangı ve bronş aşırı cevaplılığına neden olduğu gösterilmiştir. Ozona yüksek düzeyde ve uzun süre maruz kalan toplumlarda astma gelişme riskinin arttığı düşünülmektedir.

Pasif sigara içiminin özellikle infant ve küçük çocuklarda bronşit ve pnömoni gibi alt solunum yolu enfeksiyonları riskini arttırdığı, akci-

Batılı büyük şehirlerin temel özelliklerinden biri olan yoğun trafiğin astma ve allerjik hastalıklar üzerindeki etkisi daha ayrıntılı olarak araştırılmıştır. Dizel egzoz partikülleri ve trafik emisyonlarıyla oluşan nitrojen dioksitin oluşturduğu trafik kirliliğinin solunum yolu belirtilerini arttırdığı, astma ataklarını tetiklediği, polen allerjenlerini üzerlerinde taşıyarak küçük hava yollarına ulaşan allerjen dozunu arttırdığı tespit edilmiştir.

ğer fonksiyonlarında doza bağımlı bir düşme yaptığı, astmalı çocuklarda atak sıklığını ve şiddetini arttırdığı ve ayrıca çocuklarda yeni astma olgularının ortaya çıkışı için bir risk faktörü olduğu ortaya konmuştur. Ayrıca, annenin hamileliği sırasında sigara içimiyle doğan bebekte solunum fonksiyonlarında azalma ve tekrarlayan hırıltılı solunum (vizing) arasında güçlü bir ilişki saptanmıştır.

Son yıllarda yapılan ilginç bir gözlemlerden birisi de, çiftlikte büyümenin allerjik hastalıklardan koruyucu yöndeki etkisidir. İsveçre, Avusturya ve Almanya kırsal bölgelerinde yapılan bu çalışmalarda çiftlik evinde büyüyen veya çiftlik hayvanlarıyla sık temas olan çocuklarda allerjik hastalıkların belirgin olarak düşük olduğu bulunmuştur. Bu paralelde bir diğer ilginç gözlem de "anthroposophic" yaşam tarzı sürdüren ailelerin çocuklarında allerji sıklığının çok düşük olmasıdır ("Anthroposophic" yaşam tarzı süren bireyler antibiyotikleri çok kısıtlı kullanır, aşılansız ve genellikle diyetleri canlı lactobacillus içeren fermente gıdaları kapsar.)

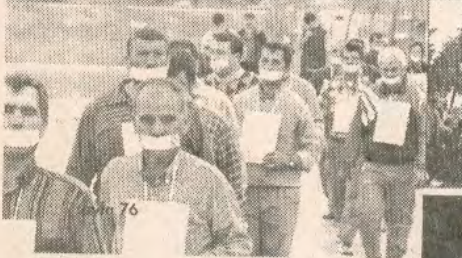
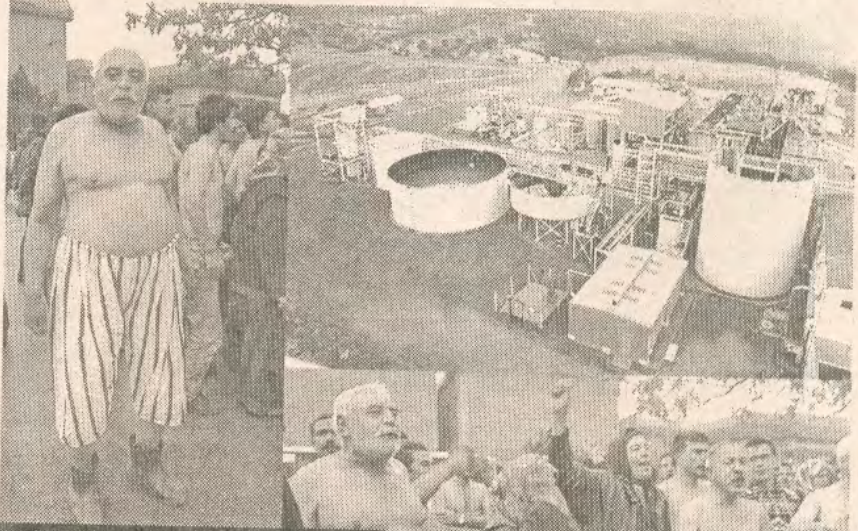
Bu veriler giderek kirlenilen çevrenin ve doğal olandan uzaklaşan yaşam şekillerimizin yeni hastalıklar ve yüzyıl epidemileri için bir tehdit oluşturduğuna işaret etmektedir. Bu bağlamda, geçtiğimiz yüzyılın epidemisi olarak kabul edilen allerjik hastalıklardaki artışı durdurabilmek ve morbiditeyi azaltabilmek için çok yönlü, değişik meslek gruplarının da katılımını gerektiren bir toplum sağlığı yaklaşımı gerekmektedir.

Dr. Semanur Kayıncı

ULUSLARARASI DÜZENLEMELER VE ÇEVRE HAKKI

İkinci Dünya Savaşından sonra insan hakları devletlerin iç sorunu olmaktan çıkıp, uluslararası topluluk bütününe ilişkin sorunlar olarak değerlendirilmeye başlanmış ve insan hakları uluslararası düzenlemelerle tanımlanıp korunmaya başlamıştır. 10/12/1948 tarihinde "İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi"nin kabul ve ilan edilmesiyle başlayan insan hak ve özgürlüklerinin tanımlanması ve uluslararası güvenceye alınması süreci, günümüzde de yeni hak ve özgürlüklerin tanımlanması ve güvenceye alınması ile devam etmektedir.

İnsan haklarının uluslararası düzeye taşınma süreci 1948'den başlayarak incelendiğinde, katılma hakkı, örgütlenme ve toplu eylem özgürlüklerini içeren "kişi özgürlükleri ve siyasal haklar" başlığı altında toplanan **birinci kuşak haklar**; "ekonomik, toplumsal ve kültürel hak ve özgürlükleri" içeren **ikinci kuşak hakların** uluslararası insan hakları rejimi kapsamı içine alındığı gözlenmektedir. Son elli yıllık süreç içer-

Bergama Köylüleri Siyanüre Karşı Direniş Gösterdiler...

sinde ise çevre, barış, gelişme ve insanlığın ortak mal varlığına saygı haklarını içeren **üçüncü kuşak haklar** demeti uluslararası düzenlemelerle tanımlanıp bağlayıcı bildirgelerle uluslararası toplumun güvencesine alınmıştır. Bu bağlamda da çevre hakkı evrenselleşmiş ve uluslararası bir çevre hukuku oluşturulmuştur.

İlk kez Haziran 1972 BM Çevre Konferansı sonucu ilan edilen **Stockholm Bildirgesi**, çevre insan hakkını tanıyan uluslararası belge olmuştur. Stockholm Bildirgesi'ne göre "İnsan, kendisine onurlu ve iyi bir yaşam sürmeye olanak veren nitelikli bir çevrede, özgürlük, eşitlik ve tatmin edici yaşam koşulları temel hakkına sahiptir." 28 Ekim 1982 tarihli **Dünya Doğa Şartı** ise çevre hakkı konusunda devletlerin yükümlülüklerini ve bireylerin

olanaklarını belirleyen daha somut ilkeler bütünüdür.

3-14 Haziran 1992'de Rio'da toplanan Çevre ve Gelişme Zirvesi sonucu yayınlanan **Çevre ve Gelişme Üzerine Rio Bildirgesi**, gelişme ve çevre haklarını bir arada ele alarak insanların doğa ile uyum içinde sağlıklı ve üretken yaşadığı bir sürdürülebilir gelişmeden söz etmekte (md.1); gelişme hakkının bugünün insanların ve gelecek kuşakların çevresel gereksinimlerini dikkate alarak ve insanlığın geleceğini tehlikeye atmadan gerçekleştirilmesini öngörmektedir (md.3). Çevre hukukunun küreselleşmesine katkıda bulunan Rio Konferansı, global çevrenin herkesin ve her zamanın sorunu olduğunu doğrulamıştır. Gelecek yüzyılın yaşam şeklini belirleyecek olan Gündem21'in "Sürdürülebilir Gelişme" kavramı bu konferansın bir ürünüdür. Bu konferansın bir önemi de bu konferansın hazırlanmasında ve toplantılar sırasında önemli rol oynayan Sivil toplum Örgütlerinin sahneye çıkışıdır.

Çevre hakkı **Viyana İnsan Hakları Dünya Konferansı** "Bildirge ve Eylem Planında da sürdürülebilir gelişme uluslararası toplum tarafından yeniden onaylanmış, Devletlerin tüm insan hakları ve özgürlükleri konusunda olumlu adımlar atması

hükmü yer almıştır (md.20). Rio ve Viyana Bildirgeleri gelişme ve çevre hakkı arasındaki paradoksu aşabilmek için kamusal ve sivil örgütlere yükümlülükler getirmektedir. Bu iki bildirgenin devamı ve tamamlayıcısı olan, **"Gelecek Kuşaklar İçin İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi"** dayanışma haklarını perçinleyip

Bu Evrensel Bildirgeye göre, her insan ekolojik olarak dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir (md.8). Bu hakkın yerine getirebilmesi için bildirge, kamusal ve özel topluluklara, gelecek kuşaklar karşısında ödevlerini tam olarak yerine getirme ve onlara, insan haklarının güncel çıkar gereklerine kurban edilmemesini gözetme yükümlülüğü getirmektedir

evrenselliğini ilan etmektedir. Bu Evrensel Bildirgeye göre, her insan ekolojik olarak dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir (md.8). Bu hakkın yerine getirebilmesi için bildirge, kamusal ve özel topluluklara, gelecek kuşaklar karşısında ödevlerini tam olarak yerine getirme ve onlara, insan haklarının güncel çıkar gereklerine kurban edilmemesini gözetme yükümlülüğü getirmektedir (m.14).

BM İnsan Yerleşimleri (Habitat II) Dünya konferansı 3-14 Haziran 1996 tarihinde İstanbul'da yapılmıştır. **İstanbul Kon-**

feransı kent çevresi ve konut hakkı, yerleşme özgürlüğü ve yaşam kalitesi, planlama gibi çevre hukukunun temel konularının gelişimine katkıda bulunmuştur. 15 paragraftan oluşan "İstanbul Bildirgesi"nin son başlığına göre "İstanbul konferansı, yeni bir işbirliği alanını, bir dayanışma kültürünü ortaya koymaktadır. "Konut hakkı"nın kamu, özel ve hükümet dışı ortakların her düzeyde etkin katılımıyla gerçekleştirilmesini de öngörmektedir.

Bildirgelerin içeriğinden de anlaşılabilirliği gibi çevre hakkı, toplumsal dayanışma sonucu elde edilebilecek ve korunabilecek bir hak ve katılım hakkını bir araç olarak kullanmak zorundadır. Bildirgelerde katılım hakkı yalnızca siyasal temsil sınırlı tutulmayıp geniş bir bakış açısıyla ele alınmış ve yalnız kamusal örgüt ve kurumlar değil, sivil toplum örgütleri de çevre hakkını korumakla yükümlü kılınmışlardır. 21. Yüzyılın geniş kapsamlı bir çalışma programı olarak Rio'da kabul olunan "Gündem 21" "Başka Grupların Rollerinin Güçlendirilmesi" başlığı altında kadınların, çocukların ve gençlerin, yerli halkların, hükümet dışı örgütlerin aktif katılımına ilişkin hükümler getirerek katılım hakkının kapsamını genişletmiş ve Devletlere katılımı özendirme ödevi vermiştir.

Dr. Necdet Temamoğulları

KENT SAĞLIĞI

KİRLİ KENT...KİRLİ DOĞA... KİRLİ
YÖNETİM... ve İŞTE KİRLİ HAYATIMIZ...

Geri kalmışlık “yavaş” ilerlemenin değil, çağımızın, hayatın insanın önüne koyduğu sorunlara bilimsel bilgi, analiz, sentez sonunda müdahale etmek yerine, bu sorunları sadece söz, dilek, dua, temenniler veya kafiye yazılarıyla çözebileceğini sanan, aslında ortaçağ dünyasının salt “söz”e aşırı önem veren, bir anlamda bir yanılsama dünyasında yaşayan insanların, yöneticilerin yarattıkları bir “durum” olsa gerek.

Bir zamanlar, 1950 li yıllarda gazete köşe yazarları belediye hizmetleri, belediye başkanları ile ilgili sıkça yazı yazar, gerekli belki de gereksiz ağır eleştirilerde bulunurlarmış. Çünkü olur da hükümetin, başbakan ya da bakanların aleyhine yazılmış bir yazıyı basan kara listeye alınır, gazete patronlarına gazete kağıdı verilmez, resmi ilanları kesilmiştir. Yazar ise en azından mahkemelerde süründürülür, denk düşürülürse de içeri tıklırmış. Hükümetin kağıt ve resmi ilanlar vererek desteğini dolaylı da olsa satın aldığı “Besleme basın” da o yıllarda ortaya çıkmış. Bu “besleme basın” da ister istemez belediyeler ile uğraşmış.

Bu günün koşulları, basının daha demokratik yayıncılığı için elverişli olmasına karşın en başta yerel yönetimlerin eleştirisini yapabilecek yerel basın, bu görevini genellikle “özel” çıkar ilişkilerinin baskısı nedeniyle hakkıyla yapılamıyor. Bazan “basın” yönetime-başkanlara şantaj yapıyor; bazan da doğrudan başkanlar tarafından yönlendiriliyor, satın alındığı da oluyor. Bu ilişkilerin dışında kalan, “dürüst”, gerçek gazetecilik yapmak isteyenler, genel ekonomik güçlükler, tiraj azlığının dışında reklam, ilan pastası kısıtlama tehditleri ile yıldırılıyorlar. Özellikle son on yılda belediyelerin artmış ekonomik gücü ve kentin büyümüş rant paylaşımına dahil olmak isteyenlerin de basını doğrudan ya da dolaylı olarak kullanmak istemeleri, sonuçta yerel basının görevini yapmasını zaman zaman olumsuz etkiliyor. Her zaman olduğu gibi bu ilişkilerin dışında kalan basın da yazık ki yeterince güçlü olamıyor.

...

Mezitli, Viranşehir-Menderes mahalleri sınırında kurulmuş Adonis Sitesi'nin denize bakan kıyısında o bölgenin pisliğini kanalizasyon borusunun denize döküldüğü kolayca görülür. Yaz sıcaklığı ile birlikte iğrenç bir koku tüm çevreye yayılır. Kanalizasyonun denize

döküldüğü noktadan, aynı kıyı hattında yaklaşık elli metre sonra lüks bir balık lokantası vardır. (Bu lokanta kentin iyi lokantalarından biridir, ve şehirin mülki erkanı, belediye başkanı da buraya sık sık gelirler.)

Bu lokantadan hemen sonra, kanalizasyon borusunun denizle birleştiği yerin 80 metre uzağında, tabelasında “Mezitli Belediye Plajı” yazılı bir plaj başlar. Bu plaj insanların daha çok hafta sonları denize girdiği, küçük çocuklarını denize soktuğu bir yerdir. Kıyıda çadır kurarak aylarca kamp yapanlar da vardır. Giysilerinden, duruşlarından görece yoksul kesimler olduğu belli bu insanlar, Akdeniz yazının iğrenç nemli sıcakından kaçmak, daha ucuz bir seçenek olduğu için buralara gelmiş olmalı. Deniz masmavi. Görünür bir pislik yok. Öğretimsiz, öğretimli ama eğitimsiz kalmış insanlar gözle görmedikleri şeye pek inanmadıkları için bakteri, virüs gibi hastalık etkenlerini de küçümseyebilmektedir. Bilimsel bilgi, bilimsel dünya görüşü genelde çoğu insana “uzay” gibi uzaktır. “Bize bir şey olmaz abi”, trafik kazasında ölen, masum insanların da ölümüne neden olan bıçkın şöförlerin bir çoğunun kazadan ve ölmeden kısa süre önceki ruh hallerinin özetidir. “Ölmeden önce söylenen son sözler” başlığı altında söylebileceği düşünülen şaka sözler vardır. “Aya bak, kamyon farına benziyor!”. “Burası derin değil abi!” Bu ve benzeri kirletilmiş denize girenler için de; “Abi, deniz tertemiz. Koli basilleri, bize değil, kolilere zarar vermiştir!”

Belediyeler sağlıklı kentleşme-insan sağlığı ilişkisinde -diğer görevlerinde de- kentin en kalabalık caddelerine, ne kadar büyük pankartlarla, ne kadar gösterişli yazılarıyla, “akıllıca” kafiye laflar yazdırtırlarsa, bu konuda kendilerini en çalışkan sanıyor olmalı. Bu mikrop yuvası denize girilmesine dolaylı olarak izin veren, bu kıynın kirlilikten korunması için görevini yapma-

yan, uyarı levhaları asmayan, oradaki işletmelerden kira alarak denize girilmesini meşrulaştıran belediye, aynı kıyının bir buçuk kilometre uzağına, yerden beş-altı metre yükselen kalın bir metal borunun ucuna konulmuş kareküp şeklinde birleştirilen levhaların dört yanına "daha mavi deniz, daha yeşil Mezitli için el ele" yazdırmış.

Geri kalmışlık "yavaşı" ilerlemenin değil, çağımızın hayatın insanın önüne koyduğu sorunlara bilimsel bilgi, analiz, sentez sonunda müdahale etmek yerine, bu sorunları sadece söz, dilek, dua, temenniler veya kafiyeli yazılarla çözebileceğini sanan aslında ortaçağ dünyasının salt "söz"e aşırı önem veren, bir anlamda bir yanılsama dünyasında yaşayan insanların, yöneticilerin yarattıkları bir "durum" olsa gerek. Ama aksine, bu seçilmiş ya da atanmış "yöneticiler", bu pankartlarda, tabelalarda, yazılı "güzel" sözleri, küçük ricaları, naif dilekleri aslında bir işe yaramayacağını bilerek, sadece göz boyamak için kullanıyorlarsa, bu olgu olsa olsa bize onların insani nitelik ve ahlaki açıdan daha kötü durumda olduklarını düşündürmelidir.

...

Küçücük bir mobilet öğle sonunun ya da gece yarısı sessizliğini yırtarak yoldan geçiyor. İnsanın kulağını tırmalıyor. Beynini kazıyor. Öfke uyandırıyor. Yüzlerce blok apartmanların arasındaki caddelerden, onbinlerce insanda benzer duygusal tepkileri uyandırarak yol alıyor. Belki böylece tüm kenti kat ediyor. Bu evlerde hastalar vardır. Derin uyuyan bebekler. Uyumaya çalışan insanlar.

Bu bir kişi, tek bir insan bu kadar çok sayıda insanı hem de bu denli nasıl rahatsız edebilir? Balkonunuza çıkıp baksanız, görürsünüz: Mobiletin selesinde rahatça oturmuş, omuzlarını gevşekçe öne düşürmüş, keyifle arada bir gazı kısıp, sonra hemen yeniden gaza basarak yarattığı iğrenç gürültünün ve on binlerce insanı en kötü duygularla uyardığının zerrece ayırımında değil. Umurunda da değil. Herkes bu gürültüyü kanıksamış, kabullenmiş; bu sürücüler de ne yaptığının, çevreye nasıl bir zarar verdiğinin bilincinde değil; çünkü "böyle gelmiş!" Tüm kenti irkiltse de, bu aracı böylece kullanmayı kendine bir hak olarak görüyor olmalı.

Yaklaşık otuz yıl önce, atlı faytonların insanları taşıdığı zamanlarda bu motorlu bisikletler, mobiletler ilk satılmaya başlandığında kullanıcılardan hiç bir belge istenmiyordu. Bu araçlarda gürültüyü önleyebilecek teknolojinin kullandırılmasının ne önemi vardı! Her za-

manki gibi şirketin-ithalatçının satışı ve karı yüz binlerce insanın, kent sağlığının üzerindeydi. Üretici-montaj yapan firma daha çok Mersin, Tarsus, Adana gibi ova üzerine kurulu, iklimi ılıman olan kentlerde bu araçları peynir ekmek gibi sattı. Şimdi bu gün yollarda, sokaklarda eskidikçe gürültüsü daha da korkunçlaşmış böyle binlerce araç var. Bunlar trafik polislerinin, zabıta memurlarının yanından da o bilinen sesleriyle geçip gidiyorlar. Polis bakmıyor bile. Belediye bunu bir sorun olarak görmüyordur sanırım.

Kentlerimizdeki gürültü kirliliğinin bir çok batı ülkesinin sanayileşmiş bölgelerinden çok daha yüksek olduğu zaman zaman gazetelerimizde yer alır. Gürültünün insan sağlığı ve kentli insan üzerindeki genel olumsuz etkileri bu denli bilinmesine karşın bu alanda sorumlu olan kurumlar yıllardır neden hiç bir şey yapmaz?

...

Bu ve benzeri sorunların varlığı, kanıksanması, kent hayatının olağan bir parçası olarak görülmesi hala bir TOPLUM OLAMAYIŞIMIZLA bağlantılı olsa gerek. Bizler ülkemizde bir TOPLULUK olarak yaşıyoruz.

Yaşadığımız kente, çevreye verdiğimiz her zararın sonunda dönüp dolayı kendimize de zarar vereceğini garip-bilinçli bir körlükle görmek istemiyoruz. Sanki o güzelim piknik yeri de çöplük olduğunda orada yeniden konaklamayacağız. Sanki o gürültülü kentten yakında gideceğiz. Sanki bizim de bir gün uyuyan hasta bir yakınımız, bebeğimiz olmayacak. Sonra bu gürültülü, kirli kent sinirlerimizi daha da germiyor, daha hırçın,

daha kırıncı olmuyor muyuz? Bağışıklık sistemimiz bile deprese oluyor. Kanalizasyonun aktığı denize girerek bulaşıcı hastalıklarla hastalanan insanlar, biz o bölgede yüzmek bile bir şekilde bize de bu hastalığı bulaştırabilirler; tedavi giderleri ile vergilerimizin kullanıldığı kamu hastanelerinden ek harcamalara yol açabilirler. Bunları düşünen ne kadar az insan var:

Çevreyi gürültüyle, atıklarla, tükürüklerle kirlenme, trafik kurallarına uymama, diğer araç ve yayaların haklarını umursamamanın altında HAYVANI BİR BEN-CİLLİK yatmıyor mu? Bu umursamazlık herkesin bir altında bulunan insana doğrudan ya da doğal çevre aracılığıyla dolaylı olarak, nüfuzu, mülkiyeti oranında zarar veriyor. Kimi kaldırımlara tükürerek, kimi mobiletinin gürültüsüyle, kimi kaçak katlar, imar planına aykırı evler yaparak kent hayatına; kimi atıklarını piknik alanına savurarak, kimi arazi açmak için ormanı yakarak,

Kentlerimizdeki gürültü kirliliğinin bir çok batı ülkesinin sanayileşmiş bölgelerinden çok daha yüksek olduğu zaman zaman gazetelerimizde yer alır. Gürültünün insan sağlığı ve kentli insan üzerindeki genel olumsuz etkileri bu denli bilinmesine karşın bu alanda sorumlu olan kurumlar yıllardır neden hiç bir şey yapmaz?

kimi ağaçları keserek kaçak villa yaptırarak, kimi fabrikasının kimyasal atıklarını filtre etmenin maliyetinden kaçarak doğaya zarar veriyor.

Ülkemizde bir kirli anlaşma var sanki. En tabandaki insandan, bankalara kadar uzanan kirli bir anlaşma. Ülkenin kirletilmesinde, yağmalanmasında, kapanın elinde kalmasını sağlayan bir kirli anlaşma. Belediyeler kentlerde binlerce mobilyelerin yüzbinlerce insanı rahatsız eden gürültüsüne onlardan oy alamam kaygısıyla mı göz yumar? Belediye başkanları, kent rantını yakınlarına, partidaşlarına aktararak mı bir sonraki seçimi garantiye almaya çalışır; müteahhitlere verilen anormal ödeneklerin "klasik" paylaşımı sonrasında bu arada kanalizasyon'un uygun biçimde döşenmesi ya da filtre sistemi için mi yeterli ödenek bulunmaz? Yönetici, yetkili denilen insanların da aynı toplumun bir parçası olduğu, ya da onlarında mı umutsuzluğu veya bu yapıdan-sistemden asıl beslenen kişiler olması mı onları böyle umursamaz, çıkarıcı ve bençil insanlar haline getirmiştir?

Sonunda öyle bir yere geldik ki, artık "aklı başında", koşulları uygun, olanağı olan hatta olmayan insanlar ülkeyi terk etmek istiyorlar. Ergenlik dönemi sonrası, ülkesinin hem doğa hem de insan kirliliğine gözlerini yeni açmış, bu arada gelişmiş ülkelerin de nasıl yaşadığını öğrenen yeni genç nesil artık ülkesini terk etmek, ABD'de, Kanada'da ya da diğer batı ülkelerinde yaşamak istiyor. ABD'de oturma izni anlamında verilen Yeşil Kart için ülkemizden bir milyon yedi yüz bin kişi baş vurmuş. Bu "gözü açılan" vatandaşlarımız, kırk yıl öncesi gençliğine yeni başlayan insanların

yaptığı gibi, yöneticilerin, egemenlerin adaletsizlik ve haksızlıklarına isyan etmek, daha adil, daha uygar bir ülke yönetimi, ekonomik sistem önerisi yerine buralardan gitmek istiyor; belki de babalarının, hatta dedelerinin yaşadıklarından ders çıkartarak, bu ülkedeki hırsızlara, yağmacılara, hortumculara; onların bazan suç ortağı, bazan kışkırtıcısı, kasaba politikacılarına isyan edenlerin başına neler geldiğini bilerek, yağmalanmış, kirletilmiş ülkelerinden kaçmak istiyorlar! "Ya sev, ya terk et" diyenlere yanıt veriyorlar.

Tüm bu olup bitenlerden sonra ülkeyi yeniden "duyun-u umumiye" bataklığına sürüklemek-ten sorumlu "yönetemeyiciler" ya da aynı zihniyet, buldukları koltuklarda öylece oturmuş, belleksiz, aptal, unutkan sandıkları yüzümüze, hiç bir şey olmamış, ülkenin, kamu hazinesinin yağmalanmasını kışkırtmış, ya da seyirci kalmış olan onlar değilmiş gibi pişkince bakıyorlar. O aptal sandıkları insanların soluk bakışlarını, aptallığın değil çaresizliğin uyardığını görmezden gelmek istiyorlar.

"Sevmiyorum, fırsatımı bulsam hemen terk edeceğim!" Kırk yıl önce "Evet! Sevmiyorum! Ama gerçekten sevilir, insan gibi yaşanılır bir ülke olması için mücadele edeceğim!" diyen, aslında ülkesini seven ama yönetim biçimini ve bu yönetimin tepesindekileri sevmeyen o gençlerin yöntemlerinde her zaman olmasa bile isyanlarında ne kadar haklı olduğu, sonunda, içine düşürüldüğümüz şu ekonomik krizle apaçık bir gerçek olarak ortaya çıktığı söylenemez mi?

Tüm bu olup bitenlerden sonra ülkeyi yeniden "duyun-u umumiye" bataklığına sürüklemekten sorumlu "yönetemeyiciler" ya da aynı zihniyet, buldukları koltuklarda öylece oturmuş, belleksiz, aptal, unutkan sandıkları yüzümüze, hiç bir şey olmamış, ülkenin, kamu hazinesinin yağmalanmasını kışkırtmış, ya da

seyirci kalmış olan onlar değilmiş gibi pişkince bakıyorlar. O aptal sandıkları insanların soluk bakışlarını, aptallığın değil çaresizliğin uyardığını görmezden gelmek istiyorlar. Böylece son yirmi yılda, ülkenin sadece maddi kaynaklarını değil, kendilerine seçenek olabilecek insan kaynağını, siyasal oluşumların da kökünü kurutarak bu çaresizliği ürettikleri için kendilerini kutluyor da olabilirler! Ama yaşanan sürece bakılırsa bu "kutlamalara" askeri törenler eklenirse, bu hiç kimse için şaşırtıcı olmayacak.

Bugün ülkemizde yaşanan özellikle son bir kaç on yılın adaletsizlikleri ve bu süreçte kamu hazinesini, ülke zenginliklerini yağmalamış hırsızların uğursuz hayatları, bir öğle sıcağının aydınlık sessizliğinde, tüm mahallenin sinirini bozan, ama kapalı odalarda sadece dinlenen, yakınılan, kanıksanan, nasıl susturulacağı bilinmeyen

bir gürültü gibi televizyon haberlerinde karşımıza dikiliyor. O, tüyleri diken diken eden, insanın kanını beynine sıçratan gürültülü araç sürücüsü, aslında sadece görüldüğü şey değildir. Bu olgu, bilinçli ya da bilinçsizce toplumu, diğer insanları kişisel çıkarı için umursamayan, onları bu denli rahatsız etmekten gocunmayan; o bunları yaparken de kamu yetkilisi gibi görünüp de kim bilir hangi küçük "popülist" çıkarlar için topluma karşı bu eylemi görmezden gelen, görevini savaştıran bir "kamu görevi" anlayışının basit ve kaba bir modelidir. Bu modele tüm bunlar olurken kendimizi de odasında ya da balkonunda kendi kendine söylenen bir seyirci olarak eklersek, ülkemizin sosyo-politik özeti ortaya çıkar sanırım.

Dr. Gürsel Erkelinc

NASIL DA SALDIRIYOR YAŞAM ÇOCUKLARINA?

Yerden üç yüz metre yukarıda, her şeyi oburca, kuralsız yalayıp yutarak gelen ve her şeyi kendinden başka şeye, sadece ateşe çeviren alevlerin tehdit dolu harlamaları arasında iki seçeneğin var diyordu yaşam çocuklarına: Ya bu üç yüz metre yükseklikten toprağa atlayıp parçalanarak öleceksin, ya da ateşim sizleri küllere çevirecek. Kimileri ateşi seçti, onunla yaktı bedenini-geleceğini-düşlerini; kimileri de toprağa attı kendini.

Newyork'ta ya da Sivas'ta.

Oğlu olmak Adam için ne zor bir şeydi bu yaşamda. Baba olmak. Nuh içinde öyleydi, oğlu Kenan'ı suda boğulmaya bırakıp Rabbinin emirlerine yelken açarken. Adam iki ateş arasında bir yandan kendini, diğer yandan oğlunu kurtarmak için varilin dibine sığmaya çalışırken de. Sonunda yaşam mermilerin delik deşik ettiği oğlunu verdi bağrına.

Filistin'de ya da Nikaragua'da.

Sarımsı bulutlar halindeki gazlar değdiği yerde onulmadık yaralar açarken ailesini kurtarıp da kaçmak ne zor bir şeydi. Gökten arsız uçaklar gazlar ve bombalar yağdırırken. Günlerce aç ve susuz yürüyerek kaçmaya çalışmak. Belirsizliğe. Kimi kez donduran soğuk ve yağın kar altında. Yollarda anneleri, bebeleri, yaşlıları kurda kuşa bırakarak.

Halepçe'de ya da Çeçenistan'da.

Grayderlerle açılan çukurun yanına oğlu-kızıyla dizilip bir yayılım ateşi sonrası titrek yapraklar gibi süzülme toplu mezarlara. Ölürken bile yanındakini cesaretlendirmeye çalışarak. Musa'nın havralarının ve Muhammed'in camilerinin çocukları.

Bosna-Hersek'te ya da Almanya'da.

Yine senin gibi siyah derili, yine senin gibi yoksul, yine senin gibi çıplak ve umutsuz bir adamın elinde çevreye şehvetle gösterilen kanlar içinde bir baş olmak. İçine hüznler yağarken.

Afrika'da.

Sen "Yaralı bir penguen gibi enine yürüyerek dünyayı" çocukları güldürmeye çalışan iki palyaço iken, insanlara sevgiyi öğretirken bir meydan direğinde sallanmak dilin dışarıda. Bedenin ibreti alem.

Luxemburg'da ya da İran'da.

Uygar dünyanın aşu yasağından ya da açlıktan milyonlarca çocuğun ölmesi annelerin kucagında bir iç çekiş anı. Kızamaktan. Tetanozdan. Polio'dan.

Irak'ta ya da Afganistan'da.

Gök kubbede incecik bir çığlık kayıp annelerinin her cumartesi yaktığı ağıtlar. Her gece düşlerde sarılıp koklanılan. Belki de sonradan telle boğulmuş çocukları kayıp mezarlığında bulunan.

Mayo de Plaza'da ya da Galatasaray'da.

Nasıl da saldırıyor yaşam çocuklarına? Acımadan. Paranın, gücün, silahın, iktidarın, hırsın zulmü altında. Boğuyor yaşam çocuklarını. Filizlerini kırıyor fidanların.

Dünyayı ikiye bölüyor yaşam. Zengin Kuzey ve Yoksul Güney.

Kuzeyi ikiye bölüyor yaşam Zengin batı-Yoksul Doğu.

İnsanı ikiye bölüyor yaşam. Bölüyor işte. Mutlaka bölüyor. Biri ayağa kalkan-Biri geceye sığınan.

Birileri çok suçlu. Birilerimiz çok suçlu.

Dr. Necdet TAMAMOĞULLARI

TARIM İLAÇLARI ve İNSANLARIMIZ

Çok değil bundan 10-15 yıl öncesinde Adana ve Mersin'e gittiğiniz zaman sizi bembeyaz pamuk tarlaları, rengarenk sebze, meyve ve narenciye bahçeleri karşıladı. Şimdi renkler yerine beton duvarlar karşılıyor sizi, soğuk ve soluk beton duvarlar. Neredeyse her bir ağaç yerine bir apartman dikilmiş. Arada soluk almanızı sağlayacak bir boşluk bile yok. Zorluyorsunuz kendinizi biraz yeşil, biraz sarı, biraz turuncu görmek istiyorsunuz ama çabanız boşuna. Çünkü artık beton yığınlarından başka bir şey yok o bereketli topraklar üzerinde.

Ülkenin hızla artan nüfusunun besin gereksinimini karşılayan alanlar bir bir tükeniyor. Siz "nüfus hızlı bir biçimde artıyor, tarım alanları hızla yok oluyor, insanlar açlık tehlikesiyle karşı karşıya" diye düşünürken ; kimyasal madde pazarlayan uluslararası tekeller imdadımıza yetişiyorlar (!) ve " tarım alanlarımızı yitirdiğiniz için üzülmenize gerek yok, ürettiğimiz bu ilaçları kullanırsanız çok küçük alanlardan çok fazla ürün elde edebilirsiniz" şeklinde yeni bir alternatif sunuyorlar. Bu çok cazip bir öneri, hem onlar kazanacak hem de siz. Her zaman olduğu gibi hiç sorgulamadan tarım ilaçlarını alıyor ve kullanmaya başlıyorsunuz.

Bu ilaçlar yani tarım ilaçları, tarım ürünlerine zarar veren canlıları öldürmek için kullanılan kimyasal maddeler. Bunların çok çeşitli türleri var. Böcekleri öldürenler insektisit, yabani otları öldürenler herbisit , kemiricileri öldürenler rodentisit gibi isimler alıyorlar. Bu ilaçlar hedef organizmanın (tarım zararlılarının) başta sinir sistemi olmak üzere vücutlarının çeşitli bölümlerini etkileyerek etkilerini gösteriyorlar. Ancak bu ilaçlar seçici değiller yani sadece tarım zararlılarını etkilemekle kalmıyorlar, benzer etkileri hedef olmayan canlılar (insan ve doğal yaşamdaki diğer canlılar) üzerinde de gösteriyorlar.

Türkiye'de tarımsal zararlılar ile mücadelede tarım ilacı kullanımı çok yaygınlaşmış. Özellikle 1960'lı yıllardan başlayarak her türlü tarım ilacı ilaçlama programına alınmış. Ülkemizde tarım ilacı tüketimi bölgesel olarak ağırlık kazanmakta ve özellikle Akdeniz bölgesinde bu kimyasalların tüketimi yoğunlaşmakta. Yıllık tarım ilacı tüketiminin % 40'ı Adana, İçel, Antalya illerinde gerçekleşiyor. Adana'da tarım ilacı kullanım oranı % 10.39 iken İçel ilinde bu oran % 15.69 a ulaşıyor. Tarım ilaçlarının ürünün verimini ve kalitesini artırması gibi yararları olmasına karşın, etkin denetimden yoksun ve aşırı miktarlarda kullanılması insan dahil birçok canlının zehirlenmesine ve ölümüne neden olmaktadır. Tarım ilaçlarının yaygın olarak kullanılmasından kısa süre sonra 1950'li yıllarda önce DDT nin daha sonra da diğer ilaçların insan ve diğer canlılara zararlı etkileri ortaya konmaya başlanmıştır. Tarım ilaçlarının büyük bir bölümü doğrudan doğruya canlıların sinir sistemini etkilerler. Hatta bu etkilerinden dolayı ikinci dünya savaşında Naziler tarafından sinir gazı olarak da kullanılmışlardır. Canlıda ishal, titreme, hafıza kaybı, aşırı gerginlik gibi belirtilerle etkilerini gösteren bu ilaçlar ayrıca kan hücrelerini, bağışıklık sistemini, karaciğer ve kalp dokularını ve hormon sistemlerini de etkilemektedirler.

Daha önce belirttiği gibi Akdeniz bölgesi ülkemizde tarım ilaçlarının en yoğun olarak tüketildiği bölgedir. Yörede kullanılan tarım ilaçları arasında Dünya Sağlık Örgütüince çok zehirli olduğu bildirilen ve kullanımı yasak olan ilaçlar da vardır. Bu ilaçlar tarlalarda ve seralarda tarım işçileri tarafından uygulanmaktadır. Hem de hiçbir önlem alınmadan. Köyleri yakılmış, sürececek bir tarlaları, sağacak bir hayvanları kalmayan, karın tokluğuna bölgemize mevsimlik işçi olarak gelen bu insanlar ya ürün topluyor ya da tarlalarda ilaçlama yapıyorlar. Gündüz tarlada gece çadırlarda veya derme çatma barınaklarda yaşamlarını sürdürüyorlar. Su

Ülke Çömelekoğlu

yok, sabun yok, elektrik yok, kısaca insanca yaşama koşullarından en ufak bir iz yok bu mekanlarda. Ağa nasıl isterse öyle yapıyorlar ve yaşıyorlar.

İlacı bize pazarlayan tekellerin ülkelerinde işçi öğrenmiş kullandığı ilaçların zararlarını, örgütlenerek yaşama hakkına sahip çıkmış, Kendisine koruyucu giysiler ve maske sağlanmadan girmiyor tarlaya. Uyguladığı ilacın böceklerle birlikte kendisine zarar vermesine izin vermiyor.

Ya bizim işçimiz ilacı hangi koşullarda uyguluyor? Onlara koruyucu giysiler sağlamak yerine ilacı elleriyle karıştırmaları öğretiliyor. Boş ilaç kutularının toplanıp yakılması gerekirken su taşıma kabı olarak kullanmalarına göz yumuluyor ya da bebeklerin eline oyuncak olarak verilmesine. İlaçlamadan hemen sonra banyo yapmaları gerekirken, değil yıkanacak, içecek suları bile olmadığını görüyorlar. İlaçlama sırasında özel koruyucu elbiseler giymeleri gerekirken lime lime olmuş elbiseleri ilacın vücutlarına daha kolay ve daha hızlı girmesine olanak sağlıyor.

Kadın işçilerin durumu daha kötü. Birçoğu hamile. Kendileriyle birlikte yavruları da zehirleniyor. Yapılan çalışmalar bu ilaçların etkilerinin yavru anne karnında iken başladığını gösteriyor. Bebeğin doğumsal anomali ile dünyaya gelme riski artıyor. Doğumdan sonrası da ayrı bir problem. Anne çalışmak zorunda ancak bebeğine bakacak kimsesi yok. Çaresizlik içerisinde bebeğini de çalıştığı tarlaya getiriyor. Tarladaki ürünler ilaçlanırken bebek yine payına düşeni alıyor. Zayıf, sağlıksız, öğrenme problemi olan bir çocuk olarak büyüme olasılığı fazla.

Çalışmalarımızı yürütürken içinde yaşadığımız sistemde her zaman olduğu gibi iş, üretim ve kazancın birincil, insan faktörü ve insan sağlığının ikincil olduğunu bir kez daha gözlemledik.

Tarım işçilerimizin tarım alanlarında zararlıları yok etmek için kullandıkları ilaçların aynı zamanda kendilerini de yavaş yavaş yok ettiğini kavramaları ve sağlıklı yaşama haklarına sahip çıkmaları gerekiyor. Bunun da tek yolu kaderciliği bir tarafa bırakıp örgütlenmek ve daha iyi koşullarda çalışmak ve yaşamak için mücadele etmektir.

ANAMUR KARADERE Sağlık Ocağı

İşleyen Bir Köy Sağlık Ocağı

1994 yılında üç odalı küçük eski bir köy muhtarlığı binasında hizmete başlayan Karadere Sağlık Ocağı Ağustos 1996 tarihinden itibaren sürekli doktor bulunan Sağlık Ocağı, kendini geliştiren yenileyen yapısı ile Mart 2000 tarihinden itibaren yeni modern binasında hizmet sunmaktadır. Çevre düzenlemesi olanaklar ölçüsünde devam eden

Sağlık Ocağında 2 Doktor, 1 Sağlık Memuru, 1 Hemşire, 2 Ebe ve 1 Memur görev yapmaktadır.

Anamur merkezinden 6 km. batıda Yalçı dağı eteklerinde yerleşkesi olan Sağlık Ocağı Alataş, Emirşah, Karadere ve Kızılaliler köyüne hizmet vermektedir. Sağlık Ocağının hizmet yönünden cazibesi bu köyler dışındaki insanları da buraya çekmektedir. Hizmet sunulan bu köylerin insanları Sağlık Ocaklarına kendi evleri gibi sahip çıkmaktadır.

Sağlık Ocağının hemen tüm odaları yerel olanaklarla döşenmiştir. Ocaklarda alışılagelmiş odalar dışında bağımsız Eğitim Odası, Hasta Takip Odası, Sağlam Kadın Muayene Odası ve Modern bir laboratuvarı bulunmaktadır. Yaklaşık 15 laboratuvar tetkikini tüm personel aynı kalitede yapabilmektedir.

Bölge Halkının tamamının Aile Sağlık Zarfları bulunmakta ve hasta takipleri Kişisel Sağlık Fişi ile yapılmaktadır.

Bu konuda "Sağlık Ocağı Ruhü"na uygun ender ocaklardandır. Hastalar ilk kayıt sırasında Aile Sağlık Zarfı ve KSF'lerini çıkartarak Polikliniğe gelmeleri, halk ile ocak arasında kurulan iletişim köprüsünün en önemli ayağını oluşturmaktadır.

Anamur bölgesinde fazla miktarda görülen Leishmaniosis olgularının önemli bir kısmı bu Sağlık Ocağında takip ve tedavi edilmektedir. Yapılan sağlık taramaları ve tedavilerin titizlikle izlenmesi vaka sayısında önemli azalmaya neden olmuştur.

Sağlık Ocağının en güzel bölümünde en şık durumda kurulan Aile Planlaması Polikliniği, halkın konuya olan ilgisini arttırmakta, hizmet sunumundaki kalite ve halkın etkin yöntem kullanım oranının gün geçtikçe artmasına neden olmaktadır. Gebe, loğusa, bebek, çocuk, 15-49 ev kadını izlemeleri yaz aylarında aksamasına rağmen, bahar ve kış aylarında daha düzenli olarak sunulmaktadır. Ayda bir gün bebeklerin rutin aşıları yapılmakta, aşı günleri bayram coşkusu ile geçmektedir. Gebe tetanozunda beşli sisteme uyulmaya çalışılmaktadır.

Sağlık Ocağında enfeksiyonlardan koruma önlemlerine özen gösterilmekte, halkın ilgisi ilan, afiş ve posterlerle sağlanmaktadır. Bölge sağlık sorunlarının çözümünde muhtarlar, imamlar ve köylerin ileri gelenleri ile toplantılar yapılarak "toplum katılımı" sağlanmaktadır.

Sağlık Ocağının başarısı, oluşturulan "ekip ruhu" ile biraz daha artmakta, gün geçtikçe ekipteki dayanışma daha da artmaktadır.

Dr. Erhan Gökdoğan & Dr. Sükrü Aydemir

2000 YILI ÇALIŞMA VERİLERİ		2000 LABORATUVAR ÇALIŞMALARI		OKUL TET.	: 26
2000 YILI GENEL VERİLERİ				OKUL KIZAMIK	: 25
Poliklinik	: 2638	İdrar (Tüm idrar tahlilleri)	: 477	OKUL POLİO	: 25
Sağlık Kurumuna Sevk	: 150	Kan	: 634	2000 YILI A.P ÇALIŞMALARI TOPLAM KULLANICI SAYILARI	
Toplam Doğum Sayısı	: 44	(Trig., Chol., AKŞ, Sedim, Hemotokrit, hemoglobin, beyaz küre, kan grubu vs.)		15-49 Yaş Kadın Sayısı	: 887
Halk Eğitimi	: 265	Gebelik testi	: 61	Condom	: 81
Hizmet İçi Eğitim	: 11	2000 YILI AŞILAMA ÇALIŞMALARI		RİA	: 84
Üreme Sağlığı Eğitimi	: 11	DBT+POLİO 1	: 20	Hap	: 8
Toplam Ölüm Sayısı	: 5	DBT+POLİO 2	: 35	Tüp Ligalasyonu	: 19
Alınan FKÜ Sayısı	: 20	DBT+POLİO 3	: 36	Etkisiz Yöntem	: 225
2000 YILI NÜFUS VERİLERİ		KIZAMIK	: 40	Yöntem Kullanmayan	: 380
Toplam Nüfus	: 3053	HEPATİT 1	: 35	DAĞITILAN TOPLAM MALZEME SAYISI	
Toplam Erkek Nüfus	: 1539	HEPATİT 2	: 38	Condom	: 930
Bağlı Köy Sayısı	: 4	HEPATİT 3	: 32	RİA	: 19
Hane Sayısı	: 691	GEBE TET.	: 24	Hap	: 4
2000 YILI İZLEMLER		GEBE TET.	: 17	Depo-prv	: -
Gebe	: 226	DİĞER TET.	: 62		
Loğusa	: 77	OKUL TD.	: 51		
Bebek	: 457				
Çocuk	: 476				
15-49 Yaş Kadın	: 413				

Tarih 1 Ağustos 1980 ve benim Mısır'a iki ay staj için gittim gün. Mısır'a ilk defa gidiyor, uçağa da ilk defa biniyordum. Ne kadar heyecanlı olduğumu tahmin edersiniz. İstanbul Teknik Üniversitesinde okurken IAESTE (Teknik öğrenci değişim organizasyonu)'nun sınavına girip kazandığımda bile bu kadar heyecanlanmamıştım.

Yola çıktığım gün İstanbul'da hava sıcaktı ama Kahire'ye indiğimiz anda gerçek sıcaklığı gördüm. Gerçi şimdi Mersin'in sıcaklığından sonra Kahire sıcaklığı da o kadar farklı gelmiyor.

Kahire havaalanından çıkınca gördüğüm Heliopolis-yeni-, Old Co-uro-eski-, Maadi-yeni-

Semtleri eski-yeni zıtlıkları sonradan gördüğüm yerlerdeki zengin-fakir, pis-temiz, insanlar; evler, arabalar, caddeler ve onlarca zıtlıklar beni çok şaşırtmıştır. Aynı zamanda çok da eğlendirmiştir.

Düğünleri;

İstanbul'da görmediğim kadar 5 yıldızlı oteller sayısı olağanüstü ve muazzamdı. Düşünebiliyor musunuz, Kahire'de 3 tane Shareton (2'si yan yana), 2 tane Hilton yanyana, ayrıca Meridyen, InterContinental, Meriot otelleri.

Özellikle bu otellerde gördüğüm zengin düğünlerinin lükslüğü, belki Amerika'da yoktur.

Lüks bir otelde bir düğünde 3 ayrı salon tutulabiliyor. Bir salonda

gençler, diğerinde yaşlılar ve en büyük salonda da aileler ayrılmış ve masaların üzerinde de televizyondan gelin ile damadın her hareketi video tarafından masada oturanlara gösteriliyor. Daha sonra Mısır'ın en ünlü dansözlerinden biri gelip çıplak ayakla dans ediyor, eğlence neredeyse sabaha kadar sürüyor. Sabaha kadar açık büfeden yiyebiliyor, çeşit çeşit ve Mısır'a özgü yemelerden tatlılardan tadabiliyorsunuz.

Orada zengin aileler pek çalışmadığı için de öğlen kalkar, akşam üstü her aktivitenin yapıldığı klüplere gider ve sonra da grupla eğlencelere, düğünlere gider ancak sabaha karşı evlerine dönerler. Gece yarısı 12'de oturmaya gidebilirsiniz, ben de gittim ve malum geceyarısı saat 3 - 4 gibi eve döndüm. Yollarda giderken gece yarısı olduğuna inanamazsınız. Yollar arabalarla ve insanlarla

dolu, her yer ışıl ışıl. Sanki akşam saat 9 olduğunu hissedersiniz.

2 ay staj yaptığım AL-NASR kömür ve kimya fabrikasında Arapça'yı biraz öğrenme fırsatı da buldum. Ben Arapça konuşurken herkes gülüyordu ama ben yine de komik de olsa Arapça konuştum. Oradaki işçisiyle, mühendisiyle sohbet etmeye çalıştım. O günlerde kurduğum dostluklar hâlâ sürüyor ve 21 yıldır görüştüğüm aileler var.

Hatta 12 Eylül 1980 ihtilalinde bunu haber veren Mısırlı dostlar ben üzülme diyen bu haberi zor söylediklerini, artık Türkiye'ye dönmezsem onların artık benim ailem olduğunu bilmemi istediklerini bu gün gibi hatırlıyorum.

Türkiye'nin o zaman bile yurtdışında imajı kötü olduğu için o haberde benden çok onlar korktular.

Nil'in suyu;

Mısır'da bir rivayet vardır: "Nil Nehrinin Suyundan içen Mısır'a tekrar gelir" derler.

Bu rivayet benimle çok doğru çıktı yada ben Nil'in suyunu çok içtim ki ben o tarihten beri Mısır'a defalarca gittim ve kızımın ismini bile Nil koydum.

Şimdi hem işim gereği hem

Cairo Tower'dan Kahire ve Nil Nehri'nin görüntüsü

eşimden dolayı yurtdışına sık sık gidiyorum. İngiltere, İtalya, Rusya, Amerika gibi ülkelerde yaşadığım çok güzel anıların olmasına rağmen Mısır'ın mistik havası bir başka. Hatta bunu bana Mısır'a 15'den fazla gelmiş bir İtalyan rehber de söylemişti.

Mutlu insanları;

Ülkenin büyük bir kısmı fakir, teknoloji bize göre geri gözükebilir ama en takdir ettiğim fakir insanların bile dertsiz tasasız yaşamaları gülerüzleriyle büyük gözükten problemleri bile küçülterek çözmeye çalışmaları. Özellikle her şeyi kendine dert edinen küçük şeyleri büyüten insanların, psikologların gidip ordaki insanları incelemesini isterim. O kadar zorluklara rağmen gülebilmeleri, affetmelerini gördükten sonra hiç de dertleri olmadığını, çok belki farkedebilirler.

Mısır'a çok gidenler olmuştur ama benim buarada yazdıklarım turistlerden daha farklı ve turistlerin göremeyeceği türde yönlerini yazmaya çalıştım. Yüzlerce anımın bir kaçını sizlerle paylaşmak istedim.

Gümrüksüz bir şehir;

Mesela tur programlarında olmayan PORT-SAİD şehri aslında serbest gümrüksüz bir şehirdir. Şehrin giriş kapısında gümrük kontrolü ya-

pılıyor. Gümrükten geçince de karşınıza kocaman bir şehir, evler, dükkanlar, insanlar ve gemiler çıkıyor. Gümrüksüz alabileceğiniz, elektronik eşyalar, porselenler, oyuncaklar, hatta ev eşyaları bile çok uygun fiyatlara bulabiliyorsunuz.

Mersin'e ilk geldiğimde burada ki serbest bölgeyi de aynı düşünüp ısrarla içeri girdiğimde çok şaşırılmıştım. Ne dükkanlar, ne insanlar, ne de porselenler vardı. Yine Kahire'de gitme fırsatı yakaladığım 2 ayın Aqua parkta kıvrak arap müzikleri ve bol yemekli lokantalarında da güzel vakit geçirdim.

Ve Firavunları;

Tarih ile de Mısır başka bir efsanedir. Hakkında halen kitaplar yazılan, filimler çevrilen Firavunları oraya gidince yaşar gibi olursunuz. Birde tüm zorluklarına karşı piramitlerin içine girdinizmi 5 bin yıl öncesi yaşamı hissedebilirsiniz. Güneye Aswan ve Luxor a gittikçe iyice geçmişe gidirsiniz.

600 yıldan fazla Türklerle yaşamış Mısırlıların ne kadar çok Türkçe kelime bildiklerini; yemeklerinin bile isimlerinin hala Türk isimleri olduğunu duydunuz mu?

Mısır'a gitmek isteyenlere tavsiyem:

1-Önce çok kaliteli bir tur programı ve şirketi seçin. Mısır da orta pek yok ya çok iyidir yada kötü. Yoksa Mısır'a ucuz giderseniz kötü

otellerde kalacak, ucuz lokantalara yiyeceksiniz demektir. Ve mutlaka pişman olursunuz. Caddede her lokantada yemek yiyemezsiniz. Ya lüks otellerde yiyeceksiniz ya da yeni yeni açılan Burger King, Mc Donalds gibi yerlerde yiyebilirsiniz.

2-Hediyelik aşya alırken pazarlık etmeyi unutmayın hatta satıcının sizden istediği değerden önce yarısını teklif edin. Mutlaka ortayı bulursunuz.

3-Size bedava hizmet vermeye çalışan rehberler veya satıcılardan uzak durun. Çünkü sonuçta bahşiş diye sizden para isteyecektir.

4-Turda boş vaktiniz olursa grupla şehir içinde gezmeye, alışveriş etmeye çalışın. Tahrir meydanının yakınlarında Kasr - Nil Caddesinin köşesinden binlerce dükkan da herşey satılır. Air France'ın karşısında bulunan 100 yıllık Fransız Kafesi Groppi'de de Cappicino içmeyi unutmayın. Karşınızda da Türk Paşasının heykelini görebilirsiniz.

5-Bir kaç kelime, cümle Arapça öğrenmeye çalışın alışverişte çok işinize yarayacaktır ve konuşurken eğleneceksiniz.

6-O anda hissetmesenizde gidenler doğal olarak Nil'in suyundan içecekleri için ileride tekrar Mısır'a gitmek isteyeceğini de unutmayın.

Sevil Kassem

Medyada tıss yokmuş. Yerli ortaktan çok korkuyorlarmış. Yerli ortak reklam vermez diye sigara karşıtı hiç bir şey söylemiyorlarmış. Onlarda zor durumda kalmış. İki seçenekleri varmış... Ya reklam gelirleri ya ülkedeki minik kuzucukların yaşamı... Onlar reklam gelirlerini seçmek zorunda kalmışlar... Yasa nedeniyle yayınlamak zorunda oldukları eğitim filmlerini kuzucuklar uyurken yayınlıyorlarmış...

Kurtlar durumlarından çok memnunmuş. Arada bir iktidar da ki koyunların yakınlarına pasta kırıntıları veriyorlarmış. Kısa ca, "işler ayna çal çal oyna" kıvamına gelmiş. Her yıl sigara tüketimi neredeyse % 6-10 oranında artıyormuş.

Şu sıralarda Formula-1 tuzağına düşürmeye çalışıyorlarmış. Kampanya başlatmışlar, hükümeti ve halkı kandırmaya çalışıyorlarmış. Sigarayı savunmak için inanılmaz yalanlar söylüyorlarmış. Örneğin; "Sigara nedeniyle insanlar erken ölürse, ülkeniz yaşlıların masrafından kurtulur, ekonomik kazanç sağlar." diyorlarmış...

Her yıl üç Marmara depremi kadar (75 bin) koyun ölse de hepsi aynı anda, aynı yerde ölmedikçe sorun yok. Ülkenin diğer koyunları uyanamaz diyorlarmış.

Ülkesinin kuzucuklarının kalitesiz bir yaşama sürüklenip kötü bir ölümle yok olmasını istemeyen bir koyun, acı acı meleyerek şöyle sesleniyor...

"Sevgili koyunlar; bazılarınız kanserli hastaları bilirler... Ama çoğumuz bilmeyiz ve buna aldırmayız. Kanserli bir hastanın gözünüzün önünde eriyip gitmesi, dayanılacak bir olay değildir. Hele sevdiğinizinizse... Sigara içen koyunların onlarla konuşmasını öneririm... Göreceksiniz... Dayanamayacaksınız..."

Birçok kanserli hasta, sağlıklı iken asla ikna olmazlar... Sigarayı bırakmayı deneyenler iradelerinin yetersiz olduğunu söylerler... Ama kanser şüphesi olduğunda, kaç paket içiyorsa içsin anında bırakır. Bıçakla kesilir gibi... Bırakmak asla irade dışı değildir...

Neyi bekliyoruz... Her evden bir kanserli çıkmasını mı? Biz koyunlar böyleyiz... Nedenle-sonuç arasındaki mesafe ne kadar uzunsa o kadar vurdumduymaz oluruz. Sigara ertesi gün öldürseydi içer miydiniz?

Hiçbir tiryaki, "İlerde ben günde bir paket sigara içeceğim" diye sigaraya başlamaz. Hiçbir tiryakiye "Doktor olmuş, mühendis olmuş veya sanatçı olmuş. Kendini ülkenin aydını olarak görüyor. Zararını biliyor içmesin" diyemeyiz. Çünkü: Siga-

raya başladığında yaşamıyla ilgili sağlıklı karar verecek yaşta değildir. Sigara içme bir davranış bulaşmasıdır. Sigara bulaşıcı bir hastalıktır.

Ey ülkemizin koyunları! ölümlerin en acısı önlenemez erken ölümlerdir... Sigara içenler, bir yıl boyunca; kahve köşelerinde, hastane köşelerinde, evlerinde, tek tek ölmektedirler. Bu ölümlerin önemli olması için hepsinin aynı yerde, aynı anda mı ölmesi gerekiyor. Bu algı yanlışından kurtulmalıyız.

Evet !!!

Sigarayla savaş; için yılda 75 bin ölüm bir gerekçe değil mi? Elbette savaşımızı sigara içenlerle değil SİGARA ile yapmalıyız..."

Temiz ve kaliteli bir yaşam dileğiyle...

Dr. Resul Buğdaycı

Medyada tıss yokmuş. Yerli ortaktan çok korkuyorlarmış.

Yerli ortak reklam vermez diye sigara karşıtı hiç bir şey söyleyemiyorlarmış. Onlarda

zor durumda kalmış. İki seçenekleri varmış... Ya reklam gelirleri ya ülkedeki minik kuzucukların yaşamı...

Onlar reklam gelirlerini seçmek zorunda kalmışlar...

Yasa nedeniyle yayınlamak zorunda oldukları eğitim

filmlerini kuzucukları uyurken yayınlıyorlarmış...

Bir varmış bir yokmuş. Umutlu ve mutlu koyunların yaşadığı bir ülke varmış.... Bu ülkede birçok iş devlet tarafından yapılırmış. Sigara üretim ve satış işle-ri de tek elden yürüten bir grup devlet koyunu tara- findan yapılırmış. Başka ülkelerde bulunan sigara ve tütün şirketleri ise kurtlarınmış. Kurtlar koyunla- rın ülkesine kolay kolay kendi sigaralarını sokamaz ve satamazmış. Oysa bu ülkede sigaraya alıştırılacak mil- yonlarca saf kuzucuk bulunmaktaymış. Kurtlar kafa kafaya vermişler düşünmüşler taşınmışlar...

-Nasıl etsek de bu tekeli ortadan kaldı- rak... Sonunda bir plan yapmışlar. Yalnız bu plan biraz uzun sürebilirmiş ama sonunda bu ülkeyi tuzağa düşüreceklerine inanıyorlarmış.

-Önce ülkenin yöneticilerine yakın olalım, onlara para yardımı, sponsorluklar yapalım demişler... Bu arada kaçakçılığı artıralım hü- kümeti zor durumda bırakalım, "Bakın kaçak- çılık yüzünden vergi kaybınız oluyor" deriz ve onları kandırırız demişler. Ve kaçakçılığı giderek artırmışlar. Ülkenin kıralı da zengin- leri pek severmiş her şey serbest olsun da ül- kemini koyunları daha çok kazansın dermiş... (Tam bu sıralarda başka bir ülkede açılan Muhteşem Süleyman Sergisini kurtlar finanse etmişler...) Altı ay sonra Tekel yasası kaldırıl- mış. Tütüncülük işini, tekelin dışında, çok pa- ra veren başka koyunların ve kurtların da yapmasına izin verilmiş... Ve kurtlara ait siga- ralarının ülkeye giriş çıkışı da serbest bırakıl- mış...

Kurtlar bu işe çok sevinmişler...

-Birinci aşama başarı ile gerçekleşti, ikinci olarak yerli bir ortak bulup fabrika kurmalıyız demişler... Yoksa sigara karşıtlarını durdura- mayız... Ve ülkenin en zenginlerinden birini kendilerine ortak etmişler. Yerli ortak ta bu işe çok sevinmiş...

-Ne kadar çok kazanırsam ülkeme o kadar

çok vergi veririm, hayır kurumları yaptırım diye düşünmüş... "Hem ben ortak olmasam başkası olacak" demiş.

Böylelikle ikinci aşamada gerçekleşmiş. Bu arada ülkede tütün ekimini özendirme- y başlamışlar... Artık her şey yolunda gidiyo- muş.

- Son olarak bir de dağıtım ağını kurdu mu... O zaman bizi kimse durduramaz d- mişler.... Onu da hemen kurmuşlar.

Yeni tiryakiler elde etmek için okul- larında reklam panoları yapmışlar. Bu z- ülkede yönetim değişiklikleri olmuş ve güçlükle sigaraya karşı bir yasa çıkmış firmalar boş durmamış, okul önlerinde kuzucuklara anket yapıyorum bahane garalar hediye etmişler... Okul kantir- tane ile sigara sattırmışlar... Maçlard- hava konserlerinde sigara dağıttırma- vazyonda oynayan dizilerde reklam- nı delmişler.. Sanatçı aydın koyunl- yapılan bu destekler karşılığında ç- dizilere sigara sahneleri koymuşla- rasız yapamayan tipler eklemişler

Özellikle de kadınlara yönelik çok yapıyorlarmış. Çünkü kadını- başlayınca hem daha çok içiyor- lay kolay bırakamıyormuş.

İŞYERİ HEKİMLİĞİ

İÇTO İşyeri Hek. Komi. Bşk.

Dr. Bedii Küçük

İşyeri Hekimliği uygulamaları konusunda meslektaşlarımızın destekleri eleştirileri farklı boyutlarda olmaktadır.

Balıkesir'de bir hekim arkadaşımızın Danıştay'da, TTB ye ve Balıkesir Tabip Odası'na açmış olduğu dava sonucunda TTB İşyeri Hekimi Atama Yönetmeliği Resmi Gazete de yayınlanmadığı gerekçesiyle yürütmeyi durdurulması kararı alınmıştır.

Ancak daha sonraki süreçte TTB ve MK'nın yapmış olduğu itiraz sonucunda yürütmeyi durdurma kararı, dava dilekçesinin reddi kararı ile birlikte ortadan kalkmıştır.

TTB İÇTO olarak geçmişten bu yana emek verdiğimiz işçi sağlığı ve işyeri hekimliği alanında hem bir halk sağlığı yaklaşımıyla, hem de hekimlerin daha nitelikli hizmet vermeleri duyarlılığı ile çaba harcamaktayız.

Tabip Odamız 6023 sayılı yasanın kendisine verdiği yetki çerçevesinde işyeri hekimlerinin görevlendirilmesinde de işlev üstlenmektedir.

TTB'nin 6032'e dayanarak geliştirdiği ortak uygulama düzenlemelerine, İÇTO olarak daha da özen göstereceğiz. Bu alandaki başarımız üyelerimizin desteği ile daha da artacaktır.

İÇTO İşyeri Hekimliği Komisyonu olarak çalışmalarımız devam etmekte olup İşyeri hekimliği bulundurmeyen işyerleri Adana -Bölge Çalışma Müdürlüğüne ve İ.S.G.Ü.M.E. bildirilmiştir.

İşyeri Hekimliği talebinde bulunan üyelerimizin bu taleplerini ve etkinlik durumu değişen sıralamadaki üyelerimizin yeni durumlarını en geç 16 Kasım 2001 tarihine kadar Odamızın Sekreterliğine yazılı olarak bildirmeleri gerekmektedir. Liste güncellemesi Aralık 2001 tarihinde yapılacak ve ilan edilecektir.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda düzenli olarak Ankara'da merkezi olarak yapılan kol toplantısının sonuncusu eylül ayının son haftasında yapıldı. Toplantıda işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda bir tartışma grubu oluşturulmasına karar verildi. Tüm hekimlere açık olan tartışma grubuna üye olabilmek için udkk@ttb.org.tr adresine özel üyelik mesajı atmak gerekmektedir. (İlgili hekimlerimizin üye olmalarını bekliyoruz.

DUYURULAR... DUYURULAR... DUYURULAR... DUYURULAR...

*SAĞLIK ÇALIŞANLARININ SAĞLIĞI 2. ULUSAL KONGRESİ: 16-18 Kasım 2001 tarihindeki Ankara Ü.Tıp Fak.deki Kongreye katılım ücretsiz.

*TURİZM SAĞLIĞI VE HEKİMLİĞİ KURSU: TTB Kasım 2001'de Tekirdağ'da düzenlenecek kursa başvuru için geniş bilgi TTB Merkez Konseyinden alınabilir. Tel:0.312.2313179

*Endoskopik Sinüs Cerrahisi IV. Uyg. Eğitim Kursu: 7-8 Kasım.Ege Ü.Tıp Fak. Tel: 0.232.3880984

*4.Ulusal Androloji Kongresi: 7-10 Kasım 2001 Ankara Türk Androloji Derneği 0.212.2578667.

*Hastane Acil Servis Hekimleri Eğitim programı:19 Kasım-14 Aralık 2001.Ankara Yüksek İhtisas Hastanesi ve Bursa Devlet Hastanesinde Tel: 0.224.2330071.

**AİDATLARINI ÖDEMİYİ UNUTAN MESLEKTAŞLARIMIZA, BU
HATIRLATMADAN SONRA ÖDEMELERİNİ YAPACAKLARI
İÇİN, ŞİMDİDEN TEŞEKKÜR EDERİZ.**

TÜM ZAMANLARIN MÜZİĞİ, HALK MÜZİĞİ

"Bu Kalp Seni Unutur Mu?"

Gençliğimiz gibi giden, hani şiir gibi şarkılar yakan / yazan Fikret Kızılok için...

Günlerden Cumartesi, bir öğleden sonra radyoda ajansların ilk haberleri;

Fikret Kızılok'u kaybettik. Her güzel şeyin elimizden apansız gidişi gibi. Kalbinden rahatsız olduğu biliniyordu, bir-iki ay evvel Bodrum'da fenalaşıp hastaneye kaldırılmış, kalbine takılı pil yenilenmişti ama yine de insana apansız görünüyor gidişi. Müzik eserlerini değerlendirirken bir referans, yaşama bakış açımızı oluştururken bir mihenk taşı. Çok sevdiğiniz, sizi çok etkilemiş, şarkıları eşliğinde çok şey görüp geçirmiş olduğunuz insanların bu dünyaya vedası ölüme daha güçlü bir lanet okutuyor. Tek yapabileceğimiz yine şarkılarına sığınmak oluyor.

Yaz aylarının ilk günlerinde Sertap Erener için "Kumsalda" şarkısını yapmıştı. Kumsalda her yerde çalınırken Fikret Kızılok Bodrum'daki teknesi ile hastaneler arasında mekik dokuyordu. Pop dışında gerçek anlamda müzikle ve sanatla ilgilenen insanların yakından tanıdığı Kızı-

Hazırlayanlar: Dr. İsmail Ün, Dr. A. Öner Kurt

lok, "piyasa şartlarına uyum sağlamış müzik çevrelerine" biraz kırgın ve kızgındı. Yıllardır kalabalıklardan kaçmış, teknesinde yalnız yaşıyordu.

Anadolu Pop akımının öncülerinden biri olan Fikret Kızılok'un müziğe girişi oldukça eskilere dayanmakta. Amatör olarak müziğe 50'lerin ortasında başlamıştır. Sanatçı, 60'ların sonunda çıkarmaya başladığı bir dizi 45'lik ile Anadolu'da iyice tanınmış, kabul görmüştür. Ve 70 ortalarına kadar bu konumunu sürdürmüştür. Epeyce plak yapmış ve bunların tamamına yakını, plak satış rakamlarının binler ile ifade edildiği yıllarda, yüz binlere yakın satmıştır.

"Yumma Gözün Kör Gibi", "Söyle Sazım", "Emmo", "Gün Ola Devran Döne" ve "Leylim Leylim" adlı 45'likleri ise milyon sınırına yaklaşmıştır.

Bir uçta son derece yerli, folk kokan, lirik parçaları yanında Fransız kültüründen beslenen, yergici, ironik adeta bir müzikalin, onun da ötesi vodvilin birbirini izleyen tablolarına, sahnelerine ilişkinmiş gibi duran

'tematik' parçalar. Bir yandan 'içeri'den, öteki yandan 'dışarı'dan seslenir. Her iki halde de kendisidir. Hakikidir. Kızıllok'un müziği ve birey olarak kendisinin müzikle ilişkisi tam da budur: Yapmak istediği, yaptığının ve o dönem yapılanların önündedir.

Fikret Kızıllok, bir adım daha atmış; yorumladığı türkülerini (ve o form içinde ürettiği kendi bestelerini) gitarın yanında bağlama çalarak doğal sesine taşımıştır. "Söyle Sazım"da dönemin yaygın eğiliminin ötesine geçip, 'Hüseyni' makamını kullanır. Plağın arka yüzündeyseniz, Karacaoğlan'ın "Güzel ne güzel olmuşsun" türküsü vardır.

Fikret Kızıllok, Türk popunun, arabeskin kollarına atılmaya niyetlendiği günlerde hiçbir öneriyi kabul etmemiş, ekonomik anlamda olası bütün zararları göz ardı etmiştir. 70'li yılların ortalarında şöhreti, parayı, ışıltılı bir dünyayı umursamadan geri çekildi Kızıllok. O güne kadar yaptıklarının önemini bilerek, geri kalan yaşamında da, onu ayakta tutabilecek yeterli bir güce sahip olarak uzaklaştı müzik piyasasın-

dan... 80'lerin başında döndüğünde, kaldığı yerden devam etmeyi aklından dahi geçirmedii. Çekirdek Sanat Evinde Bülent Ortaçgil, Erkan Oğur ve Mutlu Torun ile farklı yönelimlerde, arayışlarda deneyselliğin ön planda olduğu bir tür 'atölye çalışması' yürüttü. Çekirdek Sanat Evi çalışmalarından "Pencere Önü Çiçeği" Kızıllok-Ortaçgil ikilisinin bu döneminin ürünüdür.

Geniş yığınlara değil de ancak çok dar bir çevreye ulaşabilmiş bu çalışmalar sonrası Fikret Kızıllok, "Zaman Zaman" ve "Yana Yana" adlı iki albümle çıkmıştır herkesin önüne. Bir-iki yıl önce de, Fikret Kızıllok en verimli dönemleri olan 60 ve 70'li yıllarındaki ürünlerini "Söyle Sazım" adlı albümde toplamıştır. Fikret Kızıllok geriye, her biri çok kıymetli yüzlerce şarkı ve müziğe, en az kendisi kadar tutkun oğlu Yağmur'u bırakıp gitti. Ne diyelim, böyle paha biçilmez bir miras bırakarak şu dünyaya veda etmek herkese kısmet olmaz...

Fikret Kızıllok, 22 Eylül 2001'de gece yarısına doğru yaklaşık bin yaşında gençliğinin doruğunda ... öldü.

Olmaz mı... Olmaz mı... Olmaz mı...

Rüzgârsız, bulutsuz
Yelkensis, umutsuz
Düzensiz, nedensiz
Geliversem
Olmazmı...
Uçsuz, bucaksız
Adasız, limansız
İnsansız, imkansız

Geliversem
Olmazmı...
Delice düşünceli,
Tutup kendi elimi
Bir küçük çocuk gibi
Geliversem olmazmı!
Bir dentli bir densiz
Nedenli, nedensiz

Kararsız, zararsız
Geliversem
Olmazmı...
Dalgaltı, sevdalı
Lodoslu, poyrazlı
Bir kışlı, bir yazlı
Geliversem
Olmazmı...

"1991 yılında yayımlanan OLMUYO OLMUYO isimli albümünde söz - müziğini kendisinin yaptığı ve seslendirdiği şarkı."

Bir Kitap...

PATASANA

“Ben zalimler çağında yaşayan bir alçaktım. Tanrıların korkak haline getirdiği bir alçak. Alçakların en acınacak olanı, en tiksinti verenini. Yüreğini dalkavukluk, aklını düşmanlıkla besleyen sinsi saray yamanı. Ben Kral Pisiris’in danışmanı. Büyük meclis Panku’nun değerli üyesi, ben soyluların en soysuzu Patasana.”

Kitabın arka kapağına da taşınmış, yazarın ağzından bir “Hitit tabletinde” yazılı bu sözler, Patasana’nın Kral Pisiris’in karısı da olan sevgİLisi Aşmunikal’in intiharından sonra kendini aşığILamasının ifadesidir. Yine de Patasana’nın daha önce görüp aşık olduğu, ama Kral’ın Patasana’dan önce davranarak Aşmunikal’i haremine katması ile gelişen olaylar yazarın kurgusu içinde anlatılıyor. Ama bu yazarın yazdığı polisiye romanda “tabletlerde” dile gelen belki 1200 yıllık hikayenin ön planında 1990 lı yıllarda Hitit’lerin yaşadığı bölgede kazı yapan arkeologların kazıları ve ard arda gelen cinayetlerle ilişkileri mevcut. Kitapta 1200 yıl önce “yaşanmış” öykü yazar Patasana’nın tabletlerinde, günümüz arkeologlarının kazıları ise yazarın yazılarında iç içe, bazan yan yana aktarılıyor.

...

Anadolu. Uygurlıklar yatağı. Kùltürler beşİği. Eski uygurlıklar. Helenler. Romalılar. Persler. Araplar. Kürtler. Ermeniler. Hristiyanlar. Türkler. Müslùmanlar. Binlerce yıldır iç içe, ard arda, yan yana, karşı karşıya, kan kana... Bu polisiye öykünün bir yanı Hitit uygurluğına, o insanların hayatına, diğer yanı birinci dünya savaşında yaşanmış Ermeni zorunlu göçüne ilişkin. Yazar, arkeologların kazılan sırasında ard arda gelen cinayetlerle, öykünün bir yanını 1915’lerde ülkemizde yaşanmış acı dolu yıllara, diğer yanını da arkeologların 1200 yıl önceye ait “bulduğu” “Patasana Tabletleri”nde anlatılan umutsuz bir aşkın yol açtığı kanlı olaylara dayamış.

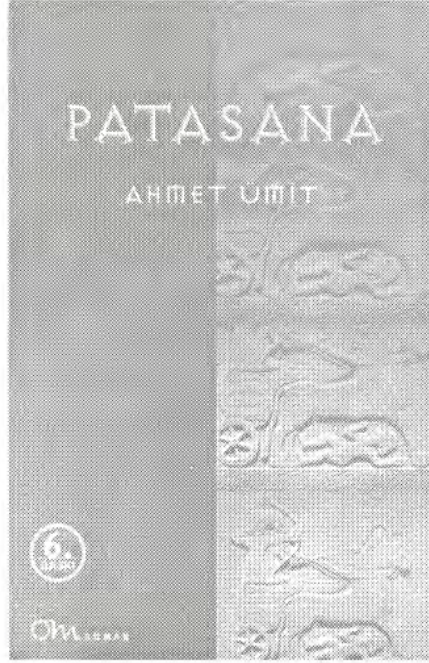
Cinayetler ve uygurlıklar; çelişkili, sanki yan yana

durmaması gerekli iki sözcük. Oysa bu güne dek çoğu kez birlikte birbirlerini gerçekleştirmeye çalışmışlar. Uygurlıklar akıtılan insan kanının harcı ile karılmış. Ve ne kadar çok güçlü ise yıkılmalarının bedeli de o kadar çok insan hayatına mal olmuş.

Ahmet Ümit bu polisiye romanını, insanlığın bilinen “cinayet kültürünü” de tarihsel bağlamda yansıtarak, son derece kolay okunur, acı, merakı hep ayakta tutacak biçimde yazmış. “Patasana’nın tabletleri” o döneme ait üslupla biçimlendirilmiş. Acıklı ve güzel bir aşk öyküsü. Arkeologların çevresinde dönen öyküde ise, öç almanın ne denli hastalıklı sonuçlara yol açabileceğini sonunda öğreniyoruz. Katili son ana dek kestiremiyoruz. Tüm polisiye romanlarda olduğu gibi sürpriz bir son yazmış. Yazar “Sis ve Gece” adlı romanında daha zekice, romanın başında ilk anda çok da gerekli görülmeyebilecek bir ayrıntıya dayanarak olayı çözümlenmiş olmasına karşın, bu romanda katilin kim olduğunu kestirebilecek ya da okuyucuyu sonunda tam doyurabilecek “final” yazdığını söylemek güç. Ama “polisiye” romanların kendine özgü sınırlılıklarını, olayların dar bireysel ilişkilerini aşır, romanında güncel yazarken hem de iki tarihsel arka plan (Hitit dönemi ve Ermeni göçü) kullanması öykünün bu topraklara daha yaraşır olmasını sağlamış.

Keyifle, bir solukta, severek okunacak bir roman olmuş sonunda.

• Ahmet Ümit Omı Yayınevi
6. Baskı 1st. Şubat 2001

BRIÇ Dr. İbrahim E. Kerem

BRIÇ VE CİNAYET

Buz gibi bir başlık değil mi? Ama doğru. Bu sayıda yayınlayacağımız elin öyküsünü okuduğunuzda bu kadarı da olmaz diyeceksiniz ama olmuş işte. Olay 1931 yılında evde oynanan bir aile oyununda, Bennett'lerle Hoffman'lar rakip oynuyorlar. Bay Bennett aşağıdaki problemde yayınladığımız eli 4 Sp'e battıktan sonra

olaylar silsilesinde, eşi tarafından öldürülüyor. Daha sonra neler mi oluyor. Devamı sorunun içinde...

IX Geleneksel Mersin Briç festivali 20-22 Eylül tarihlerinde Hilton otelinde yapıldı. Ekonomik krize rağmen katılımcı sayısı beklenenin üstünde idi. Patton maçları sonucunda Ankara'dan "YERGİN" takımı, ikilide ise Diyarbakır'dan Ekrem ÖZÇIKAN-Mahmut KAR-KİN çifti Birinci oldular.

Mersin Briç Spor Kulübü (MBSK) Bülteni "5.RENK" yayın hayatına başladı. İsteyenler MBSK dan temin edebilirler. (Adres: Plaj Yolu, Şarman Apt. No 10-11)

Saygılarımla

PROBLEM- 5: "EN ÜNLÜ BRIÇ ELİ"

♠ 1063

♥ 1085

♦ 4

♣ A9842

*Batı 2 seviyesinde Karo ile araya girince, 4 Pik kontratınıza As karo çekip Vale trefl oynar. Nasıl oynamalı?

	K	
B		D
	G	

♠ : RV985

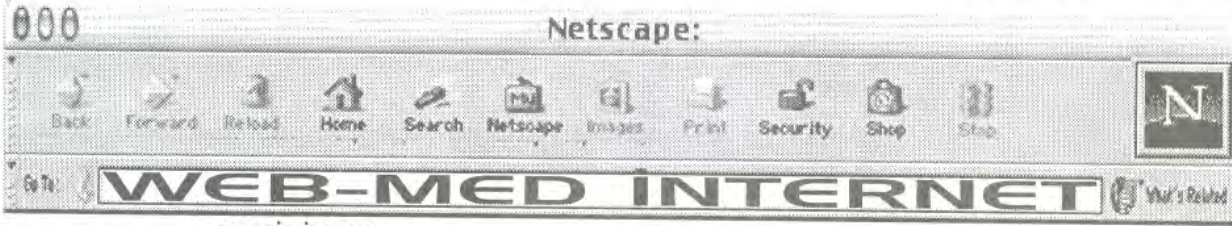
♥ : R762

♦ : 85

♣ : R10

CEVAP: Bay Bennett trefl elden alır, AR kozu çeker, doğu boş verince iki de kör vererek batar. Eşi kızar. Başlayan tartışma sonrası Bayan Bennett eşini öldürür ama **BERAAT** eder!!! Beraat nedenlerinden biri, bilirkişi dinlenen zamanın en ünlü briç oyuncusu Ely CULBERTSON'un, elin oynandığını söylemesi. Eğer Bay Bennett kozları çekmeden, karoya çakıp, kozla ele gelip trefli oynasaydı, batı da uyunca, yerden Asla alıp, Dokuzlu trefli oynayıp, doğunun Damı koyması durumunda çakar, batı üste çaksa bile, Rua kör garde olacağından kontratı yapardı.

Batının eli şöyleydi. (♠ D72/ ♥ AV3/ ♦ AD1092/ ♣ V6)

YENİLİKLER:

Konuşan ev eşyaları: Gömülü yazılım teknolojisi (Bilgisayar sisteminin belli bir kullanım amacı doğrultusunda geliştirilmiş donanım üzerine aynı amacı gerçekleştirmek üzere tasarlanan özel yazılımlar) ile elektrikli ev aletleri internet üzerinden yetkili servise bağlanarak uzaktan bakım sağlanmaları mümkün olacak. Buzdolabına bağlanacak gömülü yazılım ile tükenen yiyecekler internet üzerinden otomatik sipariş edilecek. Aynı sistemler cep telefonu, bulaşık çamaşır makinalarında, kalp görüntüleme cihazlarında da kullanılacak. Kalp atışlarında düzensizlik varsa kalp görüntüleme cihazı sesli uyarı yapacak.

Yeni bir microPC: Cappuccino hercules:150X106X32 mm ebatlarında, 460 gr. ağırlığında. Gelişmiş son teknolojileri içinde barındıran bir cep herkülü. geniş bilgi: www.empatibilisim.com.tr.

Cepte sörf keyfi: Turkcell'in surfCELL servisi ile WAP ya da GPRS uyumlu cep telefonu kullanan tüm aboneler, kişisel bilgisayarındaki hız ve cihazın kapasitesine göre uygun formatlarda internette sörf yapma imkanı buluyor.

Hep kullanıyoruz da; @ işareti nereden geliyor?: Yaklaşık 500 yıl önce şarap ve tahılda ölçü birimi olan "amphora"nın simgesi olarak kullanılan @ işareti, uzak mesafeler arası ticareti belirtmek içinde kullanılıyordu. İnternet de günümüzde en uzak mesafeleri birbirine bağladığına göre bu simge anlamını ve kullanılabilirliğini kaybetmeyecek demektir. İlk e-mail 1971 de atılmış.

***www.hastanesi.com:** Ulaşmak istediğiniz hastanenin ismini biliyorsanız, hastane ismini, hastanesi.com'un önüne "nokta koyarak" yazdığınızda, hastanenin halen web sitesi olmasa dahi, sistem otomatik olarak hastanenin adı, adresi, telefon ve yönetim bilgilerinin vermektedir. Veya hastane adından bir kelimeyi yazdığınız an, adresi veya listeyi önünüze sermektedir.

***www.egitim.com.:** Okul öncesi, çocuk, ilk gençlik, gençlik, üniversiteliler, aileler ve eğitimciler gruplarına yönelik olarak, uzman kişilerce hazırlanmış eğitim sitesi. Her yaşta ki internet kullanıcısının eğitimle ilgili ihtiyaçlarını karşılayabilecek seviyede.

***www.gelirler.gov.tr:** Vergi kimlik numaranızı unuttu iseniz bulabileceğiniz adres.

***www.bybs.gov.tr:** Başbakanlık Yönetim Bilişim Sistemi Merkezi sitesinde, devlet dairelerine gidilmeksizin bazı bilgilere ulaşılabiliyor. Tüm kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilat listesi, projeler, hizmetler, yayınlar, programlar, atama

işlemleri, devlet teşkilatı veritabanı, kamu insan kaynakları, posta kodları. Site, devletin şeffaflaşması yönünde olumlu bir adım sayılabilir.

***www.turkvista.com:** Geniş kapsamlı Türkçe arama motoru.

***www.ertemsoft.com:** Sık kullanılanlar listenizdeki adresleri, konularına göre sınıflandırarak bulunmasını sağlayan bir site.

***www.sanatgalerisi.com:** Ünlü ressamlarımızı ve eserlerini tanıtan site.

***www.biglook.com:** Yaşam rehberi olabilecek bir site. Haberlerden sinemaya geziden oyuna, basından spora aradığınız tüm konular.

***www.saglik.turk.net/diyet:** Fazla kilolardan kurtulmak isteyenlere çeşitli diyet seçenekleri. Besinlerin yağ, karbonhidrat, protein, kalori oranlarını belirleyebiliyor.

***www.muzikliegitim.com:** Türkiye coğrafyası bilgilerini türkülerimizle dile getirilerek öğretmeyi amaçlayan site.

***www.cocukistiyorum.com.:** Uzman doktorlar, yerli ve yabancı kaynakların desteğiyle oluşan sitede, www.tupbebek.net adresine de link veriliyor.

***www.msnbc.com/modules/ps/yip-2000/spalsh.asp:** 2000 yılı için düzenlenen yılın fotoğrafları yarışmasına katılmak isteyenlere.

***www.utopyam.cjb.net:** "Her iyi şey sevgi ile başlar ve devam edebilir" diyen bir sevgi sitesi. Sevgiyi tanıyorsak, bir de tanıyanların gözüyle bakalım. Belki bir gün lazım olur. Sevgi mektupları yollanabiliyor.

***www.poetry.com/contest/contest.asp?Suite=A34401:** Amatör şairlerin katılabileceği, ödüllü şiir yarışması sitesi.

***www.abhaber.com:** Avrupa Birliği giriş sürecinde, Avrupa ile Türkiye arasında bilgi köprüsü kurmayı amaçlayan site. 37 yıllık AB mücadelesinin tüm aşamaları, ilgili kurum ve kuruluşların tanıtımı.

***www.altiyazi.net:** Sinema dünyasını anlatan site. Vizedenki filmler, eleştiriler, dünya festivalleri, kısa filmler, belgeseller.

***www.divenet.cjb.net:** Dalış sporlarıyla ilgilenenlere Türkçe site

Stk kullanımları:

Türk Tabipler Birliği: www.ttb.org.tr *Sağlık Bakanlığı:

www.saglik.gov.tr *Mersin Üniversitesi: www.mersin.edu.tr.

*İçel Sağlık Müd: www.icelsm.gov.tr *Pratisyen Hekimlik

Derneği: www.pratisyenlik.org.tr

*Kuyuluk Sağlık Ocağı: www.mkso.sayfasi.com.

TIP NYASI'NDAN

Sistemik duyarsızlaştırma: Dr. Fuat Torun: Kocaeli Fak. Psikiyatride korkuların tedavisinde sistemik ızlaştırma olarak adlandırılan bir yöntem kullanılır. a amaç,korkulan ya da endişe duyulan nesne ile kişiyi neli olarak karşı karşıya getirmek ve korkulan nesneyi anlaşıtarak kişiyi duyarsızlaştırmaktır. Bu durum ge- ştirildiğinde kişinin bazı konularda duyarsızlaştırılması yorsa kişi sık sık duyarsızlaştırılmak istenen nesne ile karşıya getirilir ve böylelikle kişinin o nesneye duyar- ıması sağlanır. Aynı yöntemi yöneticilerde halkı duyar- ıştırmak için kullan- ıdadır. Sıcığı sıcakına i programlarla başlaya- , ölümü bile sıradanlaş- rak toplumun duygu- laşması hedeflendi.

***Kırmızı kaleme su- stü yargıdan döndü:** nıurfa Valiliği tarafın- n "Kırmızı kalemlerle eylemi ile il- li haklarında soruşturma ılan doktorlar, Gaziantep ölge İdare Mahkemesine aşvurdular. Bölge İdare mahkemesi, adı geçen Va- ilğin konuya ilişkin so- uşturma açma kararını, yasa ve yöntem yönünden hukuka aykırı buldu.

***Deprem bölgesinde yaşayanların önemli bir bölü- müne sağlık hizmeti ulaştırılmıyor:** TTB'nin 17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 depremlerinin ikinci yılında, GEÇİCİ YERLEŞİM ALANLARINDA YAŞAYANLARIN SAĞLIK HİZMETLERİNİ KULLANIMININ DEĞERLENDİRİL- MESİ raporunda ortaya çıkan sonuç. Son on beş gün içinde başvurması gerekenlerin %28'i başvurmamış. Sebep olarak %58'inde maddi imkansızlık 1. sırada. Sağlık kurumuna başvuranların önemli bir bölümü ilaçlarını alamıyor.

***Sağlık Bilinci ve Medya Toplantısı Yapıldı:** TTB ve Eğitim Sağlık Muhabirleri Derneği'nce 27-29 Temmuz 2001 tarihlerinde Abant'ta yapılan toplantıda ortak sonuç bildirgesi yayımlandı. Sağlık alanındaki kişi ve kurumların açık yada gizli reklamlarının önlenmesinde sağlık habercileri ve meslek örgütleri ortak hareket edecek. "En, tek, mu- cize, son " başlıklarıyla haber yapılmayacak.

***Kamu Görevlileri Sendika Yasası Yürürlükte: TTB Sendika Üyeliği için Çağrıda Bulundu:** Yasa 12 Ağustos 2001 tarihinde yürürlüğe girdi. 31 Ağustos 2002 tarihine kadar geçecek olan üye olma sürecini takiben, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı işkolundaki yetkili sendikayı belirleyecek.

***SES Genel Örgütlenme Sekreteri Tombul:** Sorunların çözümü için örgütlenmek ve taraf olmak gerekir.

***Dünya Tabipler Birliğinden (DTB) Haberler:** DTB, DSÖ'nün hazırladığı Tütün Kontrol Çerçeve Yasa Tasla- ğı'nın yumuşatılmasına karşı çıkıyor. TTB Başkanı Sayek; Amerikan Tabipler Birliği Başkanına mesaj gönderdi; Terör insan sağlığını, insan haklarını olumsuz etkiler. TTB olarak, yeryüzündeki herkesi şimdiden etkileyen terör saldırısını kı- nıyor ve ATB ye başsağlığı diliyoruz.

***Hukuk tarihine geçecek örnek dava:**TTB Yüksek Onur Kurulu hakkında,kurulun 17 Nisan 2001 tarihinde

"ölüm oruçları hakkında" yaptığı açıklama nedeniyle dava açıldı.Kurul üyeleri "İntihara ikna etmekten "yargılanacaklar.

Konuyla ilgili yapılan açıklama özette : Ölüm orucu insan yaşamını he- def alması nedeniyle he- kimliğin temel felsefesini aykırı bir eylemdir ve bu nedenle hekimler tarafın- dan desteklenmesi müm- kün değildir. Bilinci açık olan bir açlık grevesinin beslenmesi hem uluslar- arası hekimlik değerleri aykırıdır, hem de sonuç

vermeyen yaşamsal riskleri olan bir girişimdir. Bilinci ka- nan bir kişiye karşı hekimler onu yaşama döndürecek gir- me başlar. Bu aşamada başarı oranı düşüktür.Gelinen aşı- mada en insani girişim ölüm orucunu sürdürecekt içten v- asgari girişimlere başlamaktır.

***Kriz derinleşiyor. Sağlık ortamı zorlanıyor:**TTB Hı Sağlığı Kolu krizin etkilerini izlemek ve değerlendirmek üzere çalışma başlattı.Sonuçlar:Poliklinik başvuruları az- dı. Resmî sevklerde azalma olmadı.Ücretlerde gerekli o- larda iyileştirme yapılmadı.SSK Hastanelerinde ilaç kat- payları hesaplatılarak bazı ilaçları almama yoluna git- mekte.Kriz öncesi ihale alıp malzemeyi teslim edemeyi- mahkemeye verildi.Sağlık Ocağı ebeleri bebek ve gebe- lenmesinin aksadığını tespit etmiş.Reçetesiz ilaç alımı- azalmış.Eczacılar ithal ve pahalı ilaçları almıyorlar.

Muayenehanelerde ve Özel Hastanelerde hasta say- %60 azalmış.Sağlık çalışanlarının dolar bazında maaş- %50 azalmış.

HEKİM VE SENDİKA

Yasa Sonrası Gelişmeler Işığında
25.10.2001

Kamu çalışanları sendikalarının görev ve yetkilerini düzenleyen 4688 sayılı yasa Konfederasyonumuz KESK ve Sendikamız SES in belirttiği bir çok eksiklik düzeltilmeden deyim yerinde ise bir oldu bitti ile mecliste görüşülerek kabul edildi. Arter' in daha önceki sayısında bu konudaki düşüncelerimizi belirttiğim için yinelemeyi doğru bulmuyorum. Kuskusuz; yasanın kabul edilmesi imkansız ciddi eksiklikleri ve zaafı var. Pekî şimdi ne yapmalı sorusunu kendi içimizde ve sendikamızın yetkili organlarında değerlendirdik. Ayrıca bu soruyu yalnız sendika yönetici ve üyelerinin değil bütün kamu çalışanların ve de özellikle hekimlerin de kendi kendine sorması gerekir.

Bütün hekimlerin bu soruyu kendi kendilerine sormasının iki nedeni var. Birincisi genel: Eksik ve yetersizliklerine karşın memur sendikalarının görev ve yetkilerini düzenleyen bir sendika yasası var; geçmişte duyulan acaba sendikaya üye olursam başıma bir iş gelir mi kaygısını duymak için bir neden yok. Hoş bana sorarsanız geçmişte de böyle kaygı için bir neden yoktu.

İkincisi ve daha özel olanı sağlık işkolunun genel yapısı ve bu yapı içindeki hekimlerin yeridir. Sıkça tekrarlandığı gibi sağlık hizmeti bir ekip hizmetidir. Bu ekip hekim hemşire, laborant, şoför, teknisyen, aşçı, hizmetli ve sair olmak üzere 46 değişik meslek grubundan oluşur. Bu kadar çok değişik meslek elemanını bir araya getiren ekipte ortak bir dil ve ortak bir örgütlenme geleneği yaratmak epeyce zor ve zahmetli bir iştir. Öte yandan hekimler sağlık hizmetini veren ekibi oluşturan 46 değişik meslekten herhangi biri değildir. Aldıkları eğitim, Sosyo- kültürel yönelimleri ekip içindeki ekip başı pozisyonları diğer sağlık personelinin hekimlerden sendika özlük sorunlar konusunda daha fazla şey beklemelerine yol açmaktadır. Bu beklenti yerlidir yersizdir; haklıdır haksızdır; o ayrı bir konu bu şu an var olan gerçekliktir.

Şimdi ne yapmalı, sorusuna bizler kaldığımız yerden inatla ve azimle devam yanıtı verdik. Ayrıca dünyanın en

uygar ülkelerinde bile kamu çalışanlarının toplu sözleşme ve grev hakkını kazanmaları yirmi beş yılı bulan mücadelenin sonunda gerçekleşirken ülke yönetiminin yeni tip Düyun-u Umumiye memurları aracılığı ile tümüden IMF' nin eline geçtiği Türkiye' de toplu sözleşme hakkını elde etmenin daha zor ve zahmetli olacağı anlaşılabilir bir şeydir. Meslekten biri olarak hekimlerin önümüzdeki süreçte sendikal hareket içinde daha aktif olarak yer alması gerektiğine inanıyorum. Bu bizzat sendikaya üye olmak, sendika temsilcisi, yöneticisi olmakla sınırlı algılanmamalı. Sağlık hizmeti veren ekibi bilgilendirmek yönlendirmek hatta çağdaş toplum olmanın gerekleri olan örgütlenmek ve sosyal yaşama aktif katılım konusunda da teşvik edici biçimde olmalıdır. Zaten başta da belirttiğimiz gibi hekimlere yönelik böyle bir beklenti sağlık personeli arasında vardır.

Öncelikle sendika bizzat çalışanlar tarafından kurulmuş olmalıdır. Bizzat çalışanlar tarafından kurulan sendika çalışanların hakkını arar işveren ya da onun güvenilir adamlarınca kurulan sendika haliyle işverenin çıkarlarını kollamayı tercih eder.

Hekimler hangi Sendikaya üye olmalı? Bir sendika yöneticisi olarak itiraf etmeliyim ki bu haliyle sorulan soru yanlış. Yanlış adreslere götürür. Doğrusu nasıl bir sendikaya üye olunmalıdır? olmalıdır. Bunu tartışabiliriz işte bize göre sendika nasıl olmalı.

*Öncelikle sendika bizzat çalışanlar tarafından kurulmuş olmalıdır. Bizzat çalışanlar tarafından kurulan sendika çalışanların hakkını arar işveren ya da onun güvenilir adamlarınca kurulan sendika haliyle işverenin çıkarlarını kollamayı tercih eder.

*Sendika; devletten, işverenden, bağımsız olmalıdır. Bu son derece bilimsel

bir gerekliliktir. Sendika zayıf olan bireyi, çalışanı güçlü olana karşı korumak için vardır. Bir sendikada bu kural işlemezse sendikama üye olmazsan sürülürsün uyarısını duymak mümkün olur.

*Sendika bütün siyasi partilerden bağımsız olmalı ve özellikle de iktidar partilerinden mesafeli olmalıdır.

*Sendikanın iç işleyişinde demokrasi olmalı kararların alınma ve uygulanma tarzı hem en geniş üye katılımına açık olmalı hem de çalışmalar şeffaf olmalıdır.

*Sendika objektif kriterlere dayanan tayin atama nakil ve meslekte yükselme yönetmeliklerinin hazırlanmasını ve bunların adil bir biçimde uygulanmasını savunmalıdır.

Kuşkusuz nasıl bir sendika sorusunun yanıtı bu kadar kısa değil söylenecek daha bir çok şey var ama Arter' in sayfalarını daha fazla zorlamamak gerekir.

Son olarak kimi Sağlık Müdürlüğü yetkililerinin icraatlarını aktarıp ve bu vesile ile bir kez daha kendilerini uyarak bitirmek istiyorum. Bir sağlık grup başkanı düşünün ki: Mesai saati içinde resmi aracına binmiş benzini devletten işyeri teftişleri yapıyor! Teftiş sırasında hangi sendikaya üye olursanız olun diyor ama yalnızca bir sendikanın üyelik forumunu dağıtıyor o işyerindeki dağıtılan son form doldurulunca işyeri teftişi bitiyor. Kazara hala üye olmayan çıkarılsa. Sorgun Yaylasını ya da adını anımsamadığım diğer dağ köylerini sayıp oralarda çalışmak isteyip istemediğini soruyor. Gayretinin sebebini birileri sormadan açıklıyor: Erdemli' de 500 üyeye ulaşmaları gerekiyormuş. O zaman....Bu icraatın sahibi Sağlık grup başkanı. Yani 4688 sayılı yasaya göre kendisi işveren temsilcisidir. İşveren temsilcisi olduğu için sendikaya üye olamaz. Gene aynı yasaya göre sendikalar arasında taraf tutamaz, tercihte bulunamaz. Kuşkusuz olayın mahkemeye yansıtılacak bir adli yönü var. Daha üzücü olan insanı, mesleki ve toplumsal yönleridir.

Dr. Abbas Kolnaçık

Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası, Mersin Şubesi Y. Kurulu üyesi

Öykü... Öykü... Öykü...

NAMUS KANI

Dr. Kenan Karadoğan

Henüz altı ay olmuştu görev yaptığı hastaneye tayin olalı. Kışın ortasında bir sabah göreve geldiğinde, idarenden imza karşılığında bir imza tutuşurdular eline. İçinde, Güneydoğu'nun bir ilçesine üç aylığına geçici görevle atandığına dair emir çıktı. Şoke oldu... Zaten zor bela tayin olmuştu. Mecburi hizmetini bitirip ilk başvuruyu yaptığı anda, istediği kentin devlet hastanesinde altı uzman vardı ve her defasında kadronun dolu olduğu söylenip isteği geri çevriliyordu. Oysa adamı olanlar yolunu bulup yaptırıyorlardı. Yıllar süren uğraştan sonra kendisi de on ikinci uzman hekim olarak, sonunda istediği hastaneye atandı.

Yeni başladığı hastanenin başhekimini çalışkandı ve üretkendi. Ama politik ve taraflı davranırdı. Bu, çok çirkin ve sakıncalı tavra hastane çalışanları kayıtsız kalırdı. Bir sağlık kurulunun bu şekilde politize olması ileride bir takım dramatik sorunlar doğurması elden değildi. Ve bunda da daha çok halk zarar görecek. Hastaneler ideoloji üstü kurumlardı. Görevini layığı ile yapan bir sağlık personelinde başka ne istenilirdi.? Bu nedenle hekimlerin neredeyse tümüne yakını başhekimini sevmezdi ve güvenmezdi. Hem neden başhekimini, başhemsireyi ve hatta müdürü hastane çalışanları seçmesin di ki... Bu daha doğal, demokratik ve sorunsuz olmaz mıydı?

Başhekim her serviste kendisine bağlı ispiyoncu hekimler edinmişti. Ve onlardan sürekli bilgiler alırdı. Dost görünüp akla hayale gelmeyen kazıklar atardı. Görüş ve uygulamalarına ters düşenleri çekim alanından uzaklaştırmak için özel çaba sarf ederdi. Böylesi hiç görülmemişti. Bakanlığa bile hekimleri kendisi fişlerdi. Gerçi o koltukta da bir hikmet yok değildi. Çoğu kişiler bu göreve atandıklarında hemen tuhaflaşmışlar, ilkelere ve tavırlarından 180 derece çark etmişlerdi. Bunun nedenini, kimileri üstlendiği sorumluluğun gereği-

Başhekim her serviste kendisine bağlı ispiyoncu hekimler edinmişti. Ve onlardan sürekli bilgiler alırdı. Dost görünüp akla hayale gelmeyen kazıklar atardı. Görüş ve uygulamalarına ters düşenleri çekim alanından uzaklaştırmak için özel çaba sarf ederdi. Böylesi hiç görülmemişti. Bakanlığa bile hekimleri kendisi fişlerdi.

ne; kimileri de kişilik zafiyetine bağlıyordu. Bu kurum için, bu ikilemin, bu başhekimin kişilik yapısı ile ilgili olduğu daha sonraki örneklerde defalarca yaşanacaktı.

Atama görevini alınca hemen tanıdık birkaç siyasiye devreye soktuysa bu kararı değiştiremedi. Mecburen gidecekti. Gitmesine giderdi, fakat canını sıkan iki sorun vardı. Biri yeni ofisi için aldığı araç gereçlerin borç senetlerini ve üye olduğu kooperatif aidatlarını nasıl ödeyeceği, diğeri ise gideceği yerdeki can güvenliği kaygısı idi. Otobüsle yol alırken bunları düşündü tüm gece...

Şimdiye dek Antep'ten öteye gitmemişti. Bu bölge ile ilgili bilgisi; gazetelerde okudukları, duydukları ve TV de izledikleri ile sınırlı idi. Gece otobüs mola verdiğinde kalkıp sadece tualete gitmiş, korkusundan restorana uğramamış, bir şeyler yiyemeden hemen koltuğuna dönmüştü. Giderken de otobüs hareket ettikten hemen sonra, yanındaki yolcu birkaç kez soru sormuş devamı gelir ve tehlike oluşturur endişesi ile kaçamak cevap vermiş, yüzünü cama çevirip uyuma numarası yapmıştı. Askerden sonra ilk kez çocukları ve eşinden bu kadar uzun süre ayrı kalacaktı. Yol boyu defalarca otobüsü durduruldu, güvenlik görevlileri kimlik kontrolleri yaptı. Her yerleşim alanını meraklı bakışlarla gözlemledi. Gideceği yerde nerede kalacağını ve üç aylık süreyi nasıl geçireceğini düşündü. Ama daha çok borçlarını nasıl ödeyeceğine aklını taktı. Acaba hafta sonları izin alıp, gelebilir miydi?

Yada ayrıldığı hastaneden birlikte çalıştığı ve güvendiği bir hekim arkadaşı yarı- yarıya hastalarına bakabilir miydi? Böyle bir teklif götürülse kabul görür mü idi?

Sabahın ilk saatlerinde bulutlar kızarmaya başlamıştı ki otobüs sola döndü. Artık varmıştı atandığı yere... İlçe, ovaya yerleşti. Gözleri ismini aldığı kızıl tepeyi aradı, bulamadı. Kuzeyde ilçenin bağlı olduğu kent bir dağın eteğine yaslanmış, üstü karlı kalesi ve taş evliyle antik bir kasabayı andırıyordu. Otobüsten iner inmez bindiği taksinin şoförüne kendisini devlet hastanesine götürmesini istedi. Kapıda çelimsiz esmer görevliye kendini tanıttı. Kapıcı, doktoru kapısında: "başhekim" yazan odaya götürdü. Odada kimse yoktu burası makam odasından çok yol üstü yolcu indirip bindiren bir otobüs bürosuna benziyordu. Sehpalar kirli, üzerlerindeki küllüklerde bolca sigara izmaritleri vardı. Bu tablo, başhekimin çok rahat ya da sorunlarla boğuştuğunu, emrindeki çalışanlarına sözünü geçiremediğini düşündürdü.

Güneş yeni doğmuştu. Yandaki lojmanların çatı ve baca üstlerinden odaya dalan ışınlar arasında toz zerre-

çikleri uçuyordu. Odada ağır ve keskin bir lavanta kokusu vardı. Sehpa üzerine atılmış eski dergi ve gazetelere göz attı. Biraz sonra, şişman sarışın, orta yaşlı bir hemşirenin getirdiği demli çaydan iki bardak içti. Bekledi, bekledi...Gelen giden olmayınca nöbetçi ebe hanımı çağırıp çalışacağı poliklinik ve servisi gezdi.

Hasta odaları içler acısı idi. Odaların bazılarında elektrik ocakları, küçük piknik tüpleri ve çaydanlıklar dikkatini çekti. Yatakların çoğu boştu. Hastalar ısınmak için evden getirdikleri elektrik ocaklarını kullanıyorlardı. Mecburi hizmet yaparken çalıştığı hastaneye benzetti.

Burası eli yataklı dört bransa yönelik bir hastane idi. Hali hazırda birer adet çocuk hastalıkları ve iç hastalıkları uzmanı, üç tane de pratisyen hekim olmak üzere toplam beş daimi hekim vardı. Hariciye ve doğum hekimleri ise rotasyon usulü. İle başka illerden geliyor, ama doğru dürüst bir hizmet vermeden günlerini doldurup dönüyorlardı.

Mesai başlayınca başhekim geldi. Hoş beşten sonra diğer hekimlerle ve odasına girip çıkan hastane personelleri ile yeni gelen doğum doktorunu tanıştırdı. Sonra da yanına alarak çalışacağı yeri gezdirdi.

Başhekim ilginç bir adamdı. Orta yaşlı olup buraya isteyerek gelmişti ve yöre halkındandı. Esmer ve zayıftı. Gür bıyıkları ağzını kapatıyordu. Birkaç dil biliyordu. Bunu o gün yaptığı telefon konuşmaları ile ve ziyarete gelenlerle yaptığı sohbetlerde anlamıştı. Bazen Türkçe bazen Kürtçe bazen de Süryanice ve Arapça konuşuyordu. Telefonla konuştuklarına hep olumlu cevaplar veriyordu. Bu noktadan hareketle başhekimin uyumlu olabileceğini, hafta sonlarında kendisinin rahatlıkla gitmesine izin verebileceğini aklından geçirdi. Tüm hekimlerin belleri belirgin bir şekilde kabarıktı. Ceket düğmeleri açıldığında bu kabarıklığın nedeni açıkça gözüküyordu. Bir anda kendini kovboy filmleri setinde hissetti. Bu görüntü aslında ürkütücü idi. Bazı tabancaların kabzaları işlemeli idi ve açıkta parlıyordu. Hayatı boyunca silaha hep soğuk bakmıştı ve silah taşımamanın başlı başına bir hedef olacağını düşünüyordu. Kendisine görevi gereği böyle

Hasta odaları içler acısı idi. Odaların bazılarında elektrik ocakları, küçük piknik tüpleri ve çaydanlıklar dikkatini çekti. Yatakların çoğu boştu. Hastalar ısınmak için evden getirdikleri elektrik ocaklarını kullanıyorlardı. Mecburi hizmet yaparken çalıştığı hastaneye benzetti.

bir teklif getirilse asla kabul edemezdi. Sonra kime ne yapmıştı ki... yöreye ilk kez gitmişti. O, hekimdi. İnançları düşünceleri ne olursa olsun kendine başvuranlara yardım etmekten başka bir amacı yoktu. Ve üstelik mesleğini de çok seviyordu.

Ama gene de içine can korkusu düştü. Faili meçhul cinayetler başını alıp yürümüştü. Ne gibi tedbirler alabileceğini düşündü. Yapacağı fazla bir şey yoktu. Kısa sürede çevrede duyuldu ve günde ortalama kırk kadar hasta bakıyordu. Özellikle yaşlı kadın hastaların şikayetleri bitmezdi ve kontrol muayenelerini çok seviyorlardı. Çoğu hasta Türkçe bilmediğinden hastabakıcı ve ebelerin yardımı ile mesleği ile ilgili önemli birkaç Kürtçe cümle öğrendi. Bu durum hastaların daha da hoşuna gitmeli ki, her geçen gün baktığı hasta sayısında artışlar oldu.

Bir akşam başhekim geni gelen rotasyon hekimlerini ve diğer hekimleri yemeğe götürdü. Lokanta sahibi başhekim kapı dışında karşıladı. Vitrinde tepsi tepsi pilavlar, üzerinde fırınlanmış koca et parçaları vardı. Masa

O, hekimdi. İnançları düşünceleri ne olursa olsun kendine başvuranlara yardım etmekten başka bir amacı yoktu. Ve üstelik mesleğini de çok seviyordu. Ama gene de içine can korkusu düştü. Faili meçhul cinayetler başını alıp yürümüştü. Ne gibi tedbirler alabileceğini düşündü. Yapacağı fazla bir şey yoktu.

içki hariç yöre yemekleri ile donatıldı. Çatallar, bıçaklar bırakıldı. Ellerle etlere sarıldı. Özellikle kaburga dolması nefisti. Ayrılar kalaylı bakır taslarla içildi. Yemek sırasında yöre ile ilgili siyasi sorunlara hiç değinilmedi. Sadece orada çalışan hekimlerin kazançları dolaylı sorularla öğrenilmeye çalışıldı. Hekimlerin çoğu ek iş yapıyorlardı. Başhekim temelini attığı mercimek fabrikasından dolayı yüklü miktarda teşvik parası alacağını söyledi. Başka bir grup tuğla fabrikası peşinde idi. Yemek sonrasında hekimlerin bir bölümü askeri garnizona gitti. Orada bir iki duble rakı atıp king oynadılar ve sonra da uyumaları için hastaneye geri döndüler. Rotasyona giden günlerdir gördükleri ve yaşadıkları ile sarsılmışlardı. Gerçekler hiçte TV ve gazetelerde yansıtıldığı gibi değildi. Ülkeyi

yönetenlerin bunun farkında olmamaları akıl dışı idi. Bu durum ne zamana kadar böyle sürecekti ve nasıl sonuçlanacaktı? Neresi idi burası? Kıtalar ötesi çağdışı bir sömürge mi? Ülke içinde bir iç ülke mi? Resmî sınırları olmayan bir ülke mi? Şehir girişindeki ve tepelerdeki